

Les Gloses mallorquines: estructura i funcions

Fèlix Balanzó i Guerendiàin

Aquesta tesi doctoral està subjecta a la llicència **Reconeixement 3.0. Espanya de Creative Commons.**

Esta tesis doctoral está sujeta a la licencia **Reconocimiento 3.0. España de Creative Commons.**

This doctoral thesis is licensed under the **Creative Commons Attribution 3.0. Spain License.**

LES GLOSES MALLORQUINES: ESTRUCTURA I FUNCIONS

per

FÈLIX BALANZÓ I GUERENDIAIN

Memòria per optar al Grau de Doctor, dirigida pel
Dr. JOSEP ROMEU I FIGUERAS i presentada a la UNI-
VERSITAT DE BARCELONA, Departament de FILOLOGIA
CATALANA.

BARCELONA, 5 de setembre de 1982

V. P.

A large, stylized handwritten signature in dark ink, consisting of several loops and a long horizontal stroke at the bottom.

CANÇONS AMOROSES

D'ABSÈNCIA

ENYOR

Anc que a Ciutat m'han passada,
que és lloc de divertiment,
què he de fer de veure gent,
si no veig el qui m'agrada.

(722/Sa Pobla)

A sa guitarra li veig
d'es mànec fins a la flor;
però no li veig es cor
a s'al.lota que festeig.

(723/Manacor)

Estimat, aussent de vós,
ningú del món m'aconsola;
me'n pren com la rossinyola,
que com se veu tota sola,
canta fort i amorós.

(724/Es Llobards)

Cara de sol, si us veés
i amb vós pogués rallar,
vos vendria a demanar
una amor que vai posar
en l'ausenci d'es carrer.
Si l'hauria d'explicar,
no bastaria un confés
ni tampoc tots es papers
ni barcos per navegar
los arbres que va crear;
los que fossen tinters,
los moltons i xoriguers
s'arribassen a plomar,
tota s'aigo que hi ha a mar
en tinta es convertigués,
los oficis de ferrers
fessen guinavets domés
per ses plomes refilar.
Si no t'arrib a alcançar,
es pern d'es món se rompés,
àngels del cel vertaders,
teniu-me en la vostra mà.

(725/Santanyí)

-
- 723- Var.: "(3) emperò no veig eu cor/(4) de l'al.lota que festeig"
(Port Poll.). La comparació amor/guitarra és molt freqüent: Gin. 713
p.46 vI, 746 p.47 vI. I a Gin. 2616 p.156 vI.
- 724- És una glosa molt coneguda. L'he recollida amb lleugeres variants
a Pollença, es troba a Moll, (1934: p.34) i a Gin. 106 p.9 vI.

725-Diu "moltons" però em sembla que deu ésser "voltors".

Com veig que me'n tenc d'anar
a servir al rei, Catalina,
ell qui n'és com si tengués
cortanes tota la vida.

(726/Sineu)

Des que te n'has anat
a Formentor a tair pins,
no m'he mirat pus fadrins
ni tenc comptes festejar.

(727/Sa Pobla)

D'assuquí veig sa bandera
d'es barco que n'ha arribat,
però no veig s'estimat
que habita dins Cartagena.

(728/Sa Pobla)

En veure puig o cabana,
o pellissa de pastor,
ja pens en sa meva amor
que habita dins Son Simó
que és veïnat de Son Siurana.

(729/Sineu)

Ja diràs an es meu bé,
que viu afora Mallorca,
si ma mare m'ho comporta,
d'anar-hi estic resolta,
vestida de mariner.

(730/Andraitx)

Ja m'ho diràs, Margalida,
en haver d'anar a Ciutat:
es camí estarà enramat
de brots de murta florida.

(731/Sa Pobla)

Ja no hi ha temps que no torn,
però aquest no tornarà:
quan s'estimat s'embarcà
estava a la flor del món.

(732/Santa Margalida)

Jo no cant per bona veu,
perque Déu no la m'ha dada;
jo cant perque no digueu,
si tenc pena o si tenc creu
o si visc enamorada.

(733/Andraitx)

729- Var. a Gin.99 p.8 vI

730- Var. a Gin.121 p.10 vI.

Jo vai prometre d'anar
a Lluc cinquanta vegades,
estimat, si tu tornaves
alliberat de la mar.

(734/Port Poll.)

La Mare de Déu del Carme
està darrera es Collet.
Magdalena, recordà't
d'aquell al.lot que nom Jaume.

(735/Andraix)

M'aniré damunt ses penyes
a plorar los meus dolors,
cara de clavell hermós,
ja que no puc rallar amb vós,
me conformaré amb ses senyes.

(736/Santanyí)

Me'n vui anar a Ciutat
a llogar-me per criada;
no vui paga de soldada,
domés una casa honrada
i que tenguen a s'entrada
per centinel.la un soldat
que siga es meu estimat
i li daré qualque uiada.

(737/Es Llombards)

Oh mar blava, que ets de trista!
jo no et tornaré a mirar,
perque me vares llevar
s'estimat meu de sa vista.

(738/Sa Pobla)

734- Var. a Gin. 945 p.60 vI.

735- Var. a 153 p.12 vI. A Artà : "(2) està darrera es mollet" Essent la Mare de Déu del Carme la patrona del mar, fóra lògic de pensar com a més adient la lectura de "mollet" que "collet", tanmateix, a quasi totes les variants és aquesta darrera que fa aparició.

736- Var. a Gin. 137 p.11 vI.

738- Var.: (2)"en vorer-té ploraré/(3) perque te n'has duit mon bé/(4) de davant la meva vista" (Port Poll.). Aquesta és la versió més coneguda., Hom pot trobar variants a Moll (1934: p. 35). Gin. 182 p.13 v.I.

Oh Miquel, la del Pujol
saps què t'envia a dir?
D'ençà que vares fogir,
plora que no té consol,
perque és petit es redol
per poder-se divertir.

(739/Alcúdia)

Per Sant Jaume, vida mia,
vós devíeu bé ballar,
i jo devia estar
a bordo, d'aquí i d'allà,
per dins es riu de Sevilla.

(740/Andraitx)

Que és de guapa una rosa
que és nada dins un jardí!
Si Déu me deixa venir,
anc que me cost es morir,
has de ser se meva esposa.

(741/Santanyí)

Si anau a servir a la Reina,
estimat, no tornareu;
de la tristor que em dareu,
pens si me vendrà una lenda.

(742/Pollença)

Si eu camí demà no fos
tan llarg i mala tirada,
vendria qualque vegada,
estimat, a veurer-vós.

(743/Port Poll.)

Si jo amb la vista pogués
aplanar puigs i voreres,
uiastres i oliveres,
bon amor, sols que vos veés!

(744/Port Poll.)

Si jo en sabia d'escriure
així com sé de llegir,
t'ho enviaria a dir,
careta de xerafi,
tots es meus modos de viure.

(745/Sa Pobla)

Si jo tengués bona veu,
tot lo dia cantaria;
s'estimat me sentiria
d'es garrover de Sa Creu.

(746/Andraitx)

Si m'haguesses vist venir,
per dins un camp de terrossos:
es meu cor se feia trossos
per arribar prest aquí.

(747/Pòrtol.)

739- Var.: "(2)no saps què t'envia a dir?" (Pollença)

744- Var. a Gin.244 p. 17 vI.

745- Var. a Gin.323 p.22 vI.

747- Var. a Gin.785 p.51 vI i a Gin.1211 p75 vI.

Si tu volguesses vendria
a veurè't sol resplendent.
Jo no mudaré l'intent
hasta que et vegi nuvia
amb un altre, vida mia,
Mudaré des d'aquell dia
perque acabaré ma vida
i moriré en aquell moment.

(748/Santanyí)

tres-centes trenta-nou juntes
del meu cos fan sentiment,
cara de sol resplendent,
en no tenir-vos present
que no em venguin amb preguntes.

(749/Pollença)

Un soldat serveix el rei
i jo també el serviria;
però més m'estimaria
servir el qui serveix a ell.

(750/Es Llobards)

Voldria esser eu forreiat
de les portes d'eu corté;
i voria lo meu bé
com va vestit de soldat.

(751/Port Poll.)

CARTES

Com he de venir a veurè't?
No sé camí ni carrera.

Mateu, alegria meva,
amb ses cartes conhortè't

(752/Sa Pobla)

Es bon cap que jo tenia,
el m'has hagut de descobrir;
Benita, jo t'ho vui dir:
ses cartes que vàreu llegir
davant ses teves amigues.

(753/Andraitx)

COMANDACIONS

Redobl tantes vegades
 com lletres hi ha a papers,
 com a la mar uis de peix,
 com fuies de pi són nades,
 com culpes s'han confessades
 a baix d'es peus d'un confés.
 Si més n'hi havia, més,
 més n'hauria posades.

(754/Santanyí)

Un llaurador serva es solc;
 que no ho sents, Margalideta?
 es cor d'en Tomeu Borneta
 m'ha dit que et comana molt.

(755/Sa Pobla)

RAMELLS

Cara de rosa encarnada,
 jo t'enviï aquest ramell
 i és perquè penses amb ell,
 al menos qualche vegada
 i es meu cor se desespera
 perquè no puc venir amb ell.

(756/Santanyí)

Ella m'envia murtera
 que nom de femella té
 Jo li he enviat llorer
 que és mascle i és bo per ella.

(757/Es Llombards)

Ja li diràs que he rebut
 es ramell amb alegria,
 però més m'estimaria
 qui l'ha enviat 'gués vengut.

(758/Sòller)

Joana Maria Rosa,
 me vols coir un clavell
 per posar-me en el capell
 per anar a la Bonanova?

(759/Sa Pobla)

Lliriets i romaní
 he coït per tu, Joana;
 si no te basten, demana
 i més n'aniré a coir.

(760/Pollença)

754- Var. a Gin. 368 p.25 vI

756- Aquesta glosa, em digueren, que l'havien enviada de l'Argentina
 i que possiblement va ésser allà composta per un emigrant; vegi's
 la manera semblant de reproduir l'esquema tradicional i popularitzat
 de la 758.

757- Var.: "(1) Brot de murta m'envia ella" i a Gin. 411 p.28 vI.

Per na Joana Maria
jo sempre tenc qualque cosa:
un clavell o una rosa
coïdes del mateix dia.

(761/Port Poll.)

-Que has perdudes ses colors
que roses blanques m'envies?
-Tu que te n'admiraries
que d'aquí quinze dies
no les perdéssem tots dos?

(762/Sineu)

Sa mare de na Roseta
a tothom dóna clavells;
i a mi m'ha dat una rosa
carregada de pensaments.

(772/Inca)

Un clavell entre un pinar
en remui dins una olleta,
és per una joveneta
quan comença a festejar.

(764/Andraitx)

Un ramell de flors no és bo
perque de cop se mustia;
Deixa fer que qualque dia
te'n faré un d'es meu cor.

(765/Inca)

COMIAT

Eu dia que te n'anares
no em digueres adiós
i no em bastaren mocadors,
cara de clavell hermós,
per aixugar-me la cara.

(766/Port Poll.)

758-Var. a Gin.405 p.27 vI que repeteix més endavant a 432 p.29 vI

759- Var. a Gin.431 p.29 vI i 445 p.30 vI.

762- Var. a Gin.457 p.30 vI i a Moll, (1934: p.69.)

763- Var. a Gin.460 p.31 vI

764- Var. a Gin.466 p.31 vI.

765- Var. a Gin.469 p.31 vI.

766- Var. a Gin.537 p.35 vI.

Quan es barco partirà
que amollaran ses cadenes,
sa sang de ses meves venes
tot ella se corprendrà.

(767/Santanyí)

Adiós, volia dir

1 la meua cor no hi estava,

anellat, que se desfeia,

per el vent de març.

(1961/1961)

4 de juny de 1961 a l'any

1961, la de l'any.

En la meua memòria,

que et vaig donar a la meua

memòria, 1961.

En la meua memòria, 1961,

que et vaig donar a la meua

memòria, 1961.

En la meua memòria, 1961,

que et vaig donar a la meua

memòria, 1961.

En la meua memòria, 1961,

que et vaig donar a la meua

memòria, 1961.

(1961/1961)

AMOR I MORT

En la meua memòria, 1961,

que et vaig donar a la meua

memòria, 1961.

En la meua memòria, 1961,

que et vaig donar a la meua

memòria, 1961.

En la meua memòria, 1961,

que et vaig donar a la meua

memòria, 1961.

En la meua memòria, 1961,

que et vaig donar a la meua

memòria, 1961.

En la meua memòria, 1961,

que et vaig donar a la meua

memòria, 1961.

(1961/1961)

En la meua memòria, 1961,

que et vaig donar a la meua

memòria, 1961.

En la meua memòria, 1961,

que et vaig donar a la meua

En la meua memòria, 1961, que et vaig donar a la meua memòria, 1961.

En la meua memòria, 1961, que et vaig donar a la meua memòria, 1961.

En la meua memòria, 1961, que et vaig donar a la meua memòria, 1961.

En la meua memòria, 1961, que et vaig donar a la meua memòria, 1961.

En la meua memòria, 1961, que et vaig donar a la meua memòria, 1961.

En la meua memòria, 1961, que et vaig donar a la meua memòria, 1961.

En la meua memòria, 1961, que et vaig donar a la meua memòria, 1961.

Adiós, volia dir
i lo meu cor no hi bastava,
estimat, quan jo pensava,
que m'havia de morir.

(768/Port Poll.)

A sa pomera de dins s'hort
s'aigo li és medecina.
Es teu amor, Catalina,
m'ha d'arribar a la mort

(769/S'Alq. Blanca)

Com estaré a eus uis de Déu,
que es capellà em dirà coses;
si de vós em duien noves,
s'alegraria es cor meu.

(770/Es Llombards)

Damunt la pedra del vas,
trobaràs lletres vermeies;
de les paraules que em deies,
falses i no n'has fet cas.

(771/Pollença)

Damunt la pedra del vas,
trobaràs lletres escrites,
de les paraules que has dites
falses i no en fas cas.

(772/Pollença)

Disponeu, clavell hermós,
del meu cor si us agrada.
Que jo estic determinada,
per muller o per criada,
a fer mort i vida amb vós.

(773/Pollença)

Encara que morta fos,
cosida dins la mortaia,
faria una revivaia
si em duien noves de vós.

(774/Sineu)

Jo derramaré la sang,
Miquelet, de gota en gota;
que jo per tu no la plany,
anç que la derram tota.

(775/Pollença)

768- Var. a Gin.597 p.39 vI i a Moll (1934: p.49)

769- Var. a Gin.605 p.39 vI.

770- Var. a Gin.612 p.40 vI, i a Moll (1934: p.51.)

772- Var. a Gin.629 p.41 vI i a Moll. (1934: p.51.)

774- Var.: "(2) posada dins la mortaia" (Port Poll.). Té un cert parentiu amb Gin.612 p.40 vI.

775- Està relacionada amb Gin.608 p.39 vI.

La meva amor està malalta
i no m'ho ha enviat a dir;
jo voldria esser el coixí
d'allà a on posa la galta.

(776/Pollença)

Madoneta, jo per vós,
qualsevol cosa faria;
però per la vostra fia,
a una creu moriria
com Jesucrist afrontós.

(777/Port Poll.)

Mu mareta, feis-me el llit
que estic malalta d'amor;
ja no em curarà doctor,
ni metge ni Salomó,
en no ser que vengia de Madrid.

(778/Pollença)

Quan la treien de ca seva
o de sa possessió,
sa mare amb un mocador:
"Adéu, fieta meva,
ja no seràs pus meva
sinó de Nostro Senyor.

(779/Inca)

Quan notícies te duran
que som mort, jo no tenc cura;
vendràs a la sepultura
i ets ossos te respondran.

(780/Manacor)

Un dia me trobareu morta
amb sos uis mirant es cel;
que pensant amb en Miquel
ningú del món m'aconhorta.

(781/Sa Pobla)

Vet aquí un guinavet,
fé lo que vulguis de mi:
jo m'aconhort a morir
baix d'es teus peus, Toniet.

(782/Port Poll.)

Vet aquí un mocador,
esqueixa'l i fé'l pedaços;
Jo m'aconhort a morir,
ramellet, dins los teus braços.

(783/Port Poll.)

776- Var. a Gin. 1151 p.71 vI

777- Var. a Gin. 680 p.44 vI

778- Var.: "(3) ja no em curarà eu rector/.../(5) que no vengia de Madrid" (Port Poll.) i a Gin. 1668 p.101 vI.

780- Var. a Gin. 610 p.40 vI i té relació Moll (1934:p.50. cançó 7)

al bon mar al ja far bona
 i al que descomenç a en i gual
 que en faria, que en faria,
 que en faria i de aquell far,
 (764/De Folla)

que en faria i de aquell far,
 que en faria i de aquell far,
 que en faria i de aquell far,
 que en faria i de aquell far,
 (765/Pollença)

que en faria i de aquell far,
 que en faria i de aquell far,
 que en faria i de aquell far,
 que en faria i de aquell far,
 (766/De Folla)

que en faria i de aquell far,
 que en faria i de aquell far,
 que en faria i de aquell far,
 que en faria i de aquell far,
 que en faria i de aquell far,
 (767/De Folla)

que en faria i de aquell far,
 que en faria i de aquell far,
 que en faria i de aquell far,
 que en faria i de aquell far,
 (768/De Folla)

que en faria i de aquell far,
 que en faria i de aquell far,
 que en faria i de aquell far,
 que en faria i de aquell far,
 (769/Alq. Blanca)

que en faria i de aquell far,
 que en faria i de aquell far,
 que en faria i de aquell far,
 que en faria i de aquell far,
 que en faria i de aquell far,
 (770/Pollença)

DESIG

771- Var.: "On dia me trobaran morta/amb los dia girats al cal/en me
 veurà-bé; Siguel./ningó del món n'acomorta" (Pollença) i 772-
 750 p.48 vI.

772- Var. a 771.758 p. 48 vI

773- Var. a 771.759 p. 48 vI.

774- Var. a 771.1540 p.368 VIII

775- Var.: "(3) i arla una al loto roca/(4) allà darrera s'acaba" (San-
 tany) i a 771.836 p.54 vI.

Ai Déu meu si jo fos home
i tu et quedasses a on t'estàs;
que en fariem, que en fariem,
que en fariem i em podriem fer.

(784/Sa Pobla)

Anc que jo sia morena,
som bona per fer penar;
jo en sé un fadrí que està
arrendit per causa meva.

(785/Pollença)

Antany me deies enguany,
ara ja em dius l'any qui ve;
tanta espera en vols tu fer
que em passes d'en any en any.

(786/Sa Pobla)

A s'ombra d'un sec coster,
hi veig dues jovençanes;
a una li vui més bé,
que ma mare que em dugué
nou mesos dins ses entranyes.

(787/Sa Pobla)

Cada dia vaig i véné
p'es camí de Valldemossa,
i enquantr una al.lota rossa
que em torba s'enteniment.

(788/Sa Pobla)

Corredora sou, llebreta,
per un camí tiranyat;
amb quatre bots i un lladr
et tendria agafadeta.

(789/S'Alq. Blanca)

De bronzo són les campanes,
de llautó són els morters.
Jo m'estimaria més
que el Bon Jesús me'n dugués
que fer lo que tu em demanes.

(790/Pollença)

781- Var.: "Un dia me trobaran morta/amb los uis girats al cel/en no
veurer-té, Miquel,/ningú del món m'aconhorta" (Pollença) i a Gin.
750 p.48 vI.

782- Var. a Gin. 758 p. 48 vI

783- Var. a Gin. 759 p. 48 vI.

786- Var. a Gin. 1540 p.366 vIII

788- Var.: "(3) i afin una al.lota rossa/(4) allà devora s'avenc" (San-
tanyí) i a Gin. 836 p.54 vI.

-Deixa'm tocar, Montserrada,
sa creu que dus en es coll.

-Toca-la, no ets tot sol,
que d'altres ja l'han tocada

-Me vols dir qui l'ha tocada?

-Atura't i t'ho diré:
s'argenter quan la va fer,
mon pare quan la'm dugué
i jo quan la m'he posada.

(791/Sa Pobla)

Diuen que per anar a Lluc
han de passar per Caimari;
jo voldria de n'Eulari',
alcançar-la i no puc.

(792/Sa Pobla)

En Jordi de Son Catiu
ha vingut i no sap perquè;
Madona, sabeu què cerca?
una fia que vós teniu.

(793/Port Poll.)

En sentir anomenar Xesc
és com la mel de la bresca;
molts diven que l'avorresca
i jo més l'encoveesc.

(794/Es Llobards)

Eu brancam de l'olivera
està girat an el cel.
No te regiris, Miquel,
que en demanar-me som teva.

(795/Port Poll.)

Fadrineta som, sí pare,
però em voldria casar;
que de tant de festejar
repar si som condemnada.

(796/Sa Pobla)

789- Var. a Gin.865 p.55 vI

790- Var. a Gin.3494 p.204 vI

791- Var. a Gin.4205 p.246 vI i té una certa relació amb Gin.1170 p.72
v.I..

792- S'hi troba també a Gin.890 p.57 vI.

793- Var. a Gin.2799 p.166 vI i a Gin.1046 p.65 vI

794- Var. a Gin.2460 p.148 vI.

795- Podem trobar una variant, a mon juí no tan reeixida a Gin.2517 p.
151 vI. Hi ha dues cançons a Capmany (1903- 1913), la XXII

Hermosa, polida anau,
cercant flors de galania;
per rallar amb vós aniria,
set anys i vint-i-un dies,
per damunt puntes de clau

(797/Es Molinar)

Jo estava que m'abrasava
per l'amor d'un jovenet;
com més bevia, més set:
l'aigo no m'assaciava.

(798/Pollença)

Jo sempre me les bec plenes
però davant tu no gos;
oh ramellet d'or i flors,
jo regaria es teu cos
de sang de ses meves venes.

(799/Es Molinar)

-Jo voldria, jo voldria,
jo voldria, jo voldré.
-Què voldrias, fia mia?
-Ai, mu mare, jo no ho sé.

(800/Llucmajor)

Madó Bet, s'aufabaguera
que teniu en es portal,
haureu d'armar una destrai
per tallar-li sa ramera,
perque du més esponera
que qualsevol olivera
d'es terme de Sant Marçal.

(801/Andraitx)

Mal de ventre tenc als peus
i mal de cap a l'esquena.
Si no em dau na Magdalena
reventaré de fideus.

(802/Pollença)

on diu "S'ha casat s'aimador/a la faisó novella;/ n'ha donat els
amors/ al peu d'una olivera" i la xviii: "-Oh, vine^a ab mí donzella/
á n'aquell olivar/ que et vull parlar./-No ho vull: de tot sentit/
me tens ja cativada/ ab tot lo que m'has dit".

797- Var. a Gin.963 p.61 vI

798- Var. a Gin.934 p.59 vI

799- Var. a Gin.1002 p.63 vI

800- Hi ha moltes que comencen així (Gin.1033, 1034 p.65 vI) Vegi's

l'apartat de "pies" o es poden trobar les mateixes, convertides.

801- Var.: "(3)me voleu du la destrai/ (4) per tallar-li la ramera?"

(Pollença).

802- Var. a Gin.682 p.44 vI i a Gin.4963 p.289 vI I a Amades (1979:
p.323, cançó 1675)

Mu mare, casar casar,
que els partits no vénen sempre
quan l'escudella és calenta
no la deixau refredar.

(803/Pollença)

Margalida, una rosa ets;
ditxós qui t'alcançarà.
Que no saps un escolà,
com se mor un capellà,
per senyal toca nou trets.?

(804/Es Llobards)

Oh Joan, oh Joaní!
que mos fariem d'envant
si jo t'agradàs tant
com tu m'agrades a mi.

(805/Sa Pobla)

Per encendre més el foc
hi pos la llenya menuda;
per deixar-te en tocar una,
l'altra està massa prop.

(806/Pollença)

Quan fa vent i l'aigo pitxa,
qualcú banya i me sap greu;
jo voldria tornar Déu
per donar a l'estimat meu
cada instant lo que ell desitja.

(807/Port Poll.)

-Quan la lluna serà posta,
que el sol donarà claror,,
tant si deis sí com si és no,
m'heu de tornar la resposta.

-Per ventura pensau ara
en el qui dàreu el sí;
si el me donàsseu a mi,
quina alegria per mi
i tristor per vostra mare.

(808/Pollença)

-Quan t'he vista dematí,
jo quasi no et coneixia,
i ara ja n'ets, Maria,
com el més propi d'aquí.

-Si a les planes de Llinars,
les mates tornassen coques
i la font vin blanc tornàs,
les m'acabaria totes.

(809/Port Poll.)

803- Var.: "(1) Mu mare, me vui casar/(2) que es fadrins no vénen sempre/(3) i ara que l'escudella és calenta" (Sa Pobla)

804- Var.: "(2) tots los fas encativar/(3) me'n pren com un escolà/(5) per senyal toquen nou trets" (Es Molinar)

807- Var. a Gin. 1260 p.77 vI.

Quina pena ha de tenir
un fadrí que està promès;
la se mira i diu "meva és;
però no me'n puc servir".

(810/Port Poll.)

Qui sopa de cames-rotges
somia l'enamorat;
i jo que no n'he menjades
anit el som somiat.

(811/Port Poll.)

Ramellet de s'ui d'es vent,
que t'ho he dit de vegades:
te daria més besades
que un molí no fa rodades
un dia de molt de vent.

(812/Sa Pobla)

Sempre vai mercadejant
robes que no puc comprar.
Bona amor, així me'n prendrà
amb vós que m'agradau tant.

(813/Santanyí)

Si no puc esser senyor
d'es teu garbo, 'graciada,
tenc una barca llogada,
per dur-me a la part forana
i allà em faré desertor.

(814/Santanyí)

Si véns, no venguis per sa cotxeria,
que sa senyora te veuria entrar;
si véns vine per sa bugaderia,
quan farà més fosca i no te veurà.
Si a cas sa senyora t'hi encontrava,
tu plorant li demanaràs perdó:
senyoreta, em creia que ella rentava
i jo li duia tot aquest sabó.

(815/Manacor)

808- Pels cinc versos darrers hi ha variant a Gin.1114 p.69 vI

809- Aquesta versió, especialment pel que fa als quatre versos finals,
s'atribueix a l'amo de Llinars que li va dir els primers a la seva
nora. Ella li va contestar amb els darrers lloant la riquesa de la
posseïció dels molins de Llinars, a la Vall d'En March.

811- Var. a Gin.1161 p.72 vI

812- Var. a Gin.2346 p.141 vI i a Gin.829 p.53 vI

813- Var. a Gin.1167 p.72 vI.

815- Importa aquí assenyalar com és la mesura d'aquesta glosa. Vegi's
la nota 155. Una variant a Gin. 19 p.202 vIV.

Tan alteta sou pujada,
mem com davallareu;
davallau de branca en branca
i dins mos braços caureu.

(816/Port Poll.)

Tu no cantes ni dius res,
com tens tan poca alegria?
Sa mare diu a sa fia.
Jo tenc dins mon cor un pes,
l'única perla que tenc
que brilla de nit i de dia,
si la cas i no l'avenc
mai més en tendré alegria.

(817/Andratx)

Tu te devies pensar
que en veurè't m'amagaria;
jo, per rallar amb tu aniria
allà on dugué Maria
els olis per batiar.

(818/Pollença)

Un fadrí per una al.lota
que passa de tribunal!
Molta volta no li toca
d'una llego eu davantal.

(819/Port Poll.)

Un fadrí que està promès
amb la seva enamorada,
ja té la vinya plantada,
cavada i matgencada
però no la poseeix.

(820/Port Poll.)

Un jove m'ha dit avui
"olé, com te va, Roseta,
vols que et faça sa traveta
o sa torteta d'un ui?"

(821/Sa Pobla)

816- Var. a Gin. 1233 p.76 vI

817- Var.: "(2) ni tan sols treus fesomia/(4) això és perla que jo tenc/
(5) si a cas jo no l'aven /(6) mai més no tendré alegria" (Es Molinar)

818- Var. a Gin. 1245 p.77 vI

819- Var. a Gin. 1924 p.116 vI. I a Moll. (1934: p.41

821- Var. a Gin. 1264 p.78 vI.

Una rosa acarminada
 he coït del teu roser;
 i ara no sé què he de fer:
 tant te desig, estimada.

(822/Pollença)

Voldria esser la llendera
 d'eu rellotge d'eu teu cor
 i així sabria jo
 quina intenció és la teva.

(823/Port Poll.)

Voldria tornar farina
 quan tu posaràs llevat;
 sols per esser manejat
 dins ses teves mans, Tonina.

(824/Andraitx)

823- Var.: "(3) i així sabria bé jo/(4) quina és la teva carrera" (Pollença); "(4) si em tens s'amor verdadera" (Manacor) i a Gin.1286 p.79 vI.

824- Var. a Gin.1299 p.79 vI

A l'entorn del...
que pinta...
que no...
que...
(1934/1935)

El...
...
...
...
(1934/1935)

El...
...
...
...
(1934/1935)

El...
...
...
...
(1934/1935)

El...
...
...
...
(1934/1935)

El...
...
...
...
(1934/1935)

El...
...
...
...
(1934/1935)

El...
...
...
...
(1934/1935)

LLOANÇA DE LA BELLESA

- 311- ... (1934: p.8)
312- ... (1934: p.9) v.I.
313- ... (1934: p.4)
314- ... (1934: p.4)
315- ... (1934: p.4)
316- ... (1934: p.4)
317- ... (1934: p.4)
318- ... (1934: p.4)
319- ... (1934: p.4)
320- ... (1934: p.4)
321- ... (1934: p.4)
322- ... (1934: p.4)
323- ... (1934: p.4)
324- ... (1934: p.4)
325- ... (1934: p.4)
326- ... (1934: p.4)
327- ... (1934: p.4)
328- ... (1934: p.4)
329- ... (1934: p.4)
330- ... (1934: p.4)
331- ... (1934: p.4)
332- ... (1934: p.4)
333- ... (1934: p.4)
334- ... (1934: p.4)
335- ... (1934: p.4)
336- ... (1934: p.4)
337- ... (1934: p.4)
338- ... (1934: p.4)
339- ... (1934: p.4)
340- ... (1934: p.4)
341- ... (1934: p.4)
342- ... (1934: p.4)
343- ... (1934: p.4)
344- ... (1934: p.4)
345- ... (1934: p.4)
346- ... (1934: p.4)
347- ... (1934: p.4)
348- ... (1934: p.4)
349- ... (1934: p.4)
350- ... (1934: p.4)
351- ... (1934: p.4)
352- ... (1934: p.4)
353- ... (1934: p.4)
354- ... (1934: p.4)
355- ... (1934: p.4)
356- ... (1934: p.4)
357- ... (1934: p.4)
358- ... (1934: p.4)
359- ... (1934: p.4)
360- ... (1934: p.4)
361- ... (1934: p.4)
362- ... (1934: p.4)
363- ... (1934: p.4)
364- ... (1934: p.4)
365- ... (1934: p.4)
366- ... (1934: p.4)
367- ... (1934: p.4)
368- ... (1934: p.4)
369- ... (1934: p.4)
370- ... (1934: p.4)
371- ... (1934: p.4)
372- ... (1934: p.4)
373- ... (1934: p.4)
374- ... (1934: p.4)
375- ... (1934: p.4)
376- ... (1934: p.4)
377- ... (1934: p.4)
378- ... (1934: p.4)
379- ... (1934: p.4)
380- ... (1934: p.4)
381- ... (1934: p.4)
382- ... (1934: p.4)
383- ... (1934: p.4)
384- ... (1934: p.4)
385- ... (1934: p.4)
386- ... (1934: p.4)
387- ... (1934: p.4)
388- ... (1934: p.4)
389- ... (1934: p.4)
390- ... (1934: p.4)
391- ... (1934: p.4)
392- ... (1934: p.4)
393- ... (1934: p.4)
394- ... (1934: p.4)
395- ... (1934: p.4)
396- ... (1934: p.4)
397- ... (1934: p.4)
398- ... (1934: p.4)
399- ... (1934: p.4)
400- ... (1934: p.4)

A Ciutat hei ha pintors
que pinten moltes de coses;
però no pintaran roses,
tan hermoses com sou vós.

(825/Felanitx)

El sol arrera és tornat
o sa lluna és sortida
o sou vós, perla garrida,
qui feis tanta claredat.

(826/Santanyí)

Mirau si és blanc lo paper,
vós encara li guanyau;
com a lliri blanquejau
just la flor de l'aranyer.

(827/Pollença)

Quan vos mir l'ui se m'acluca
per no romandre empenyat;
quin cos tan agraciat
teniu, terrosset de sucre!

(828/Andraitx)

Si les ones de la mar
totes juntes me ferissen,
jo no crec que m'arrendissen
tant com lo vostro mirar.

(829/Santanyí)

Sou reina i encantadora,
jo no us puc remontar més,
en no esser que Déu volgués
que del cel fóssiu senyora.

(830/Andraitx)

Vós teniu la vermeior
de la flor de la rosella
la fina olor de poncella
i del lliri la blancor.

(831/Manacor)

Vostres uis duen turbesses
blaves i color de cel;
tu m'encatives, Miquel,
amb paraules i amb finesses.

(832/Sa Pobla)

825- Var. a Gin.1316 p.81 vI i a Moll (1934: p.8)

826- Var.: "(4)que donau la claredat" (Andraitx) i a Gin.1511 p.91 vI.

827- Var. a Gin.1494 p.91 vI i a Moll (1934: p.4)

828- Var.: "(1)El qui vos mira s'acluca" (Pollença)

831- Var.: "(3) les colors de la poncella" (Sa Pobla) i a Gin.1620 p.98
v.I i a Moll (1934: p.8)

832- "Turbesses" per "turqueses".

Die vint de julai

Tan fusta les fusts d'or

avem-hi tanta llum

ja veia tant d'or i tant de llum

Compte fusts

avem-hi tanta llum

ja veia tant d'or i tant de llum

Compte fusts

avem-hi tanta llum

Compte fusts

avem-hi tanta llum

ja veia tant d'or i tant de llum

Compte fusts

avem-hi tanta llum

ja veia tant d'or i tant de llum

Compte fusts

avem-hi tanta llum

ja veia tant d'or i tant de llum

Compte fusts

avem-hi tanta llum

ja veia tant d'or i tant de llum

Compte fusts

avem-hi tanta llum

ja veia tant d'or i tant de llum

Compte fusts

avem-hi tanta llum

ja veia tant d'or i tant de llum

Compte fusts

avem-hi tanta llum

ja veia tant d'or i tant de llum

Compte fusts

avem-hi tanta llum

ja veia tant d'or i tant de llum

Compte fusts

avem-hi tanta llum

Compte fusts

avem-hi tanta llum

ja veia tant d'or i tant de llum

Compte fusts

avem-hi tanta llum

(Sic/De Montard)

SOFRIMENT PER AMOR

ja veia tanta

si veia tant de llum

Tant de llum i tant de llum

que veia tant de llum i tant de llum

(Sic/De Montard)

Dia vint de juliol
fan festa les Margalides;
havent-hi tantes fadrines
jo me'n tenc d'anar tot sol.

(833/Sa Pobla)

Garrideta, feis-vos monja
que en Joan deixarà es món;
me'n pren com la taronja
que sucant sucant se fon.

(834/Andraitx)

Jo no cant per bona veu
perque Déu no la m'ha dada
jo cant perque no digueu
si duc pena o si duc creu
o si visc enamorada.

(835/Sa Pobla)

La sirena de la mar
fa una acció discreta:
com l'aigo està més quieta
sos uis esclitza en plorar,
tement que prompte vendrà
una borrasca desfeta.

(836/Es Llobards)

Mira lo que he fet per tu
i a la fi m'has deixada;
en esser desgraciada
no hi valen sants ni nengú.

(837/Pollença)

Oh diamant vertader,
el meu venir serà debades.
Oh pedres d'aqueix carrer,
que quedareu d'aplanades.

(838/Pollença)

Par que siau la sirena
que va per la mar cantant;
i jo vai pel món plorant
cercant qui em tregue de pena.

(839/Es Llobards)

Passaré la vida trista
si vós ho voleu així.
Faré es joc d'es xebel.lí
que cova ets ous amb sa vista.

(840/Es Llobards)

834- Var. a Gin. 1747 p.106 vI

836- "esclitza": "fer escletxes" (?).

Quan era petit sentia
fadrins plorar per amor;
jo deia: "oh Jesús, Senyor,
jo per mi no ploraria"
i ara crec de cada dia
que es meu mal ja n'és pitjor.

(841/Sa Pobla)

En vorè'm la porta tanques,
jo me'n torn p'eu lloc mateix;
i no puc carregar eu feix
perque tu m'hi afeig' branques.

(842/Port Poll.)

En vorè'm tanques la porta
per donar-me més tristor;
deixa obert eu finestró
que eu meu cos se n'aconhorta.

(843/Port Poll.)

Quan veig que me n'he d'anar
des teu portal, molinera,
es peus me tornen arrera,
més envant no puc passar.

(844/Andraitx)

Saps que em recorden de bé
les paraules que em digueres!
Garrida, tan mal me feres
com la boira a les cireres
quan està en flor eu cirerer.

(845/Port Poll.)

Si tot el món me va quantre,
faré el joc de la sirena;
que com té bonança, pena
i com té fortuna, canta.

(846/Es Llobards)

Si veniu me trobareu
dins Sant Jaume ajonoiada;
perque estic enamorada
d'un del seu nom ja sabeu.

(847/Es Llobards)

841- Var.: "(2) fadrins plorant d'amor" i a Gin. 1670 p.101 vI.

843- Var.: "(1) Quan me veus tanques la porta/(4) que eu meu cor se'n
aconhorta"(Pollença), a Gin. 1845 p.111 vI i a Moll. (1934: p.37)

845- Var.: "(1) Saps que vai notar de bé/(3) és tant el mal que me feres"
(Pollença), a Gin. 1880 p.113 vI i a Moll (1934: p.39)

842- "Afeig'" apòcop, "afegeixes"

PARALLELS

Adida, Flor d'hermosura,

canada per l'herbol:

Ja ho veurem que en el

l'herbol de la canada

i ho veurem que en el

l'herbol de la canada

(184/185/186)

Ja ho veurem que en el

l'herbol de la canada

l'herbol de la canada

Ja ho veurem que en el

(187/188/189)

Ja ho veurem que en el

l'herbol de la canada

l'herbol de la canada

Ja ho veurem que en el

(190/191/192)

Ja ho veurem que en el

l'herbol de la canada

l'herbol de la canada

Ja ho veurem que en el

l'herbol de la canada

Ja ho veurem que en el

(193/194/195)

848- var. a Gin. 2000 p. 120 vi. Gin. 2000 p. 234 que l'atri-

l'herbol de la canada

849- var. a Gin. 2000 p. 120 vi. Gin. 2000 p. 234 que l'atri-

l'herbol de la canada

850- var. a Gin. 2000 p. 120 vi.

851 i 852- Si ha dues versions per aquesta cançó, veurem que

FESTEIG

Ja ho veurem que en el

l'herbol de la canada

l'herbol de la canada

Ja ho veurem que en el

l'herbol de la canada

Ja ho veurem que en el

(853/854/855)

BARALLES

Adiós, flor d'hermosura,
casada per l'interès;
ja no mos vorem mai més
en no esser a la sepultura;
i Déu te don tanta de ventura
com desig per jo mateix.

(848/Port Poll.)

Es fadrins que s'usen ara
són pollastres d'un real;
quan han demanat portal,
se fan amos de la casa.

(849/Lloret de Vist.)

Jo n'he festejades set,
totes set guilants fadrines:
tres Francines, tres Tonines
i sa darrera nom Bet.

(850/Es Llombards)

Me pensí tornar loca
quan l'estimat me deixà;
i ara que vol tornar
m'ha de prometre d'estar,
sense beure ni menjar,
set anys davall d'una roca.

(851/Pollença)

-No veis, Mestre Nicolau,
bon jugador d'ajedrés,
si en perill la dama deixau
perdreu la Torre després?
-Deixau fer, que el ca vei
sap caçar bé sense córrer;
No fa el cas perdre La Torre,
lo important és salvar el rei.

(852/Ciutat)

(Una altra contesta:)

-Pelada, l'amo en Tomeu,
ja no em farà il.lusió;
no vulgueu que el meu amor
més calent que un fogueró
es torni un terròs de neu.

(L'amo Tomeu:)

Tu m'esperes per Sa Torre
i jo per damunt te vetl;
vens per sa moixa d'angora
i jo ja afil s'estisora
per dar-la-tè sense pell.
(La contesta aquí és la ma-
teixa que la del primer parell)

(853/Sa Pobla)

848- Var. a Gin.488 p.32 vI i a Alcover, (1909: p.254) que l'atribueix a En Tià de Sa Real.

849- Var.: "(3)se fan amos de la casa/(4)sense demanar el portal"(Pollença) i a Gin.2020 p.122 vI, Gin.4318 p.252 vI.

850- Var. a Gin.2055 p.124 vI.

852 i 853- Hi ha dues versions per aquesta contarella. Sembla ser que

Quan pens en ses festejades
que he fetes amb vós, mon bé,
més pics me'n penediré
que passes no he donades.

(854/Santanyí)

S'al.lota que festejava
era un clavellet daurat;
però sa de l'any passat
era una rosa encantada.

(855/S. Margalida)

Saps que hi ha estona que sé
s'estil d'ets/enamorats;
quan ve que s'han baraiat
hi tornen parlar plegats,
llavò se volen més bé.

(856/Sa Pobla)

S'ennivola i no plou,
fa tornar la gent arrera;
ja direu a na Ferrera
que en Valentí no la vol.

(857/Port Poll.)

Si és Catalina, voldria
eu nom porer-li mudar;
perque una en vai festejar,
set anys i vint-i-un dies,
i quan la vai demanar
pereus comptes de casar,
va dir que no em coneixia.

(858/Port Poll.)

Si vols venir, ja vendràs,
festejaràs a mu mare,
però de mí bona cara,
tu ja mai més la tindràs.

(859/Port Poll.)

Un temps tenia s'amor
dat a una al.lota morena;
i ara me mata de pena
una que tot és blancor.

(860/S'Alq. Blanca)

el nuvi va deixar la núvia, hereva de la possessió de Sa Torre, poc
abans de casar-se. Hi ha versions que justifiquen la deserció per-
què, diuen, ella era massa estufada; d'altres atribueixen a la des-
feta econòmica del Banc de Crèdit Balear de l'amo en Tomeu Sagrera,
a) Moixa, qui era el pare de la pubilla a qui hom atribueix la 853.

854- Var. a Gin. 1981 p.120 vI

860- Var. a Gin. 2207 p.133 vI.

CONSTÀNCIA. FIDELITAT.

Amor, si us han d'encantar,
jo vui ser dita primera,
sa segona i sa tercera
i sa quarta així com vendrà.

(861/Santanyí)

De dotze hores que té es dia
onze en vós jo pensaré;
tres quarts hi afegiré:
tant m'agrada, vida mia!

(862/Santanyí)

En mig de mar una penya
sa maror no li fa res;
es festejar m'has promès,
al.lota, i el m'has de fènyer.

(863/Santanyí)

Es bé que ta mare et vol,
això és un bé de durada,
però es de s'estimada
és fort tant com el sol.

(864/Andraitx)

Es dia que tu sabràs
que de mi ets oblidada,
tens llibertat, estimada,
de fer-me lo que voldràs.

(865/Santanyí)

Forta estic a no mudar,
com ses pinyes a un pi,
que s'arriben a florir
i no volen davallar.

(866/Sa Pobla)

Jo vai prometre d'anar
an el Puig, Mare de Déu,
però que l'estimat meu
m'hi hagués d'acompanyar.

(867/Port Poll.)

N'he posada s'amor forta,
forta com l'arrel del pi;
si m'engana el meu fadrí,
ma mare, són morts per mi,
tots ets homos de Mallorca.

(868/Es Molinar)

861- Té una certa relació amb Gin.2229 p.134 vI.

862- Var. a Gin.2264 p.136 vI

864- Var.: "(3) però el que tens a l'estimada" (Pollença)

866- Var. a Gin.2283 p.137 vI i a Moll (1934: p.58)

¿No vos és seguit tenir
un ram de cebes penjades
i després d'haver secades
llavò tornar a reverdir?

(869/Port Poll.)

Oh castell enrajolat
de rajoles de València;
perque sóc jove voleu
provar-me la paciència.

(870/Pollença)

Per molt que el despreciau
no el me fareu avorrir;
el vui, si me vol a mi,
aposta perque esclatau.

(871/Port Poll.)

Res tens meu i jo res teu;
es no tenir poc importa,
si tu estàs fort com jo forta,
sé cert que seràs es meu.

(872/Sa Pobla)

Tant és possible eu mudar
l'amor que jo tenc amb ella,
com fregir dins una pella
escorxes de vinagrella
en eu fondo de la mar.

(873/Port Poll.)

Te vai posar lo meu bé,
Toninaina, que tenia,
i es temps de sa meva vida
sé cert que no el mudaré.
Si et cases per l'interès,
creguda més disfrutar,
molt de pics voràs ben clar
que es probes disfruten més.

(874/Santanyí)

Tu ets la meva costella
tant com el món durarà;
mos hem de veure a menjar
tots dos dins una escudella.

(875/Port Poll.)

871- Var. a Gin.2451 p.147 vI.

872- Var.: "(1) Tens meu i jo no tenc teu/(2) es tenir és que hi importa" (Sa Pobla)

873- Var. a Gin.2383 p.143 vI, a Moll (1934: p. 59) i a DCVB (sv) 'vinagrella'.

Un altre no'n trobaràs
que te vulgui tant de bé,
tan firme i tan vertader;
perque mai me pagaràs
ses penes que per tu pas
quan no te veig, lo meu bé.

(876/Santanyí)

Verge de Sant Salvador,
vós que estau a penya forta,
no comportau que Mallorca
faci ni ui per un traïdor.

(877/Son Carrió)

DECLARACIONS D'AMOR

Ai, no t'assustis, polit ramell,
ni t'espantis per això:
que si vols sang d'es meu cor,
du guinavet i ribei.

(877/Sa Pobla)

Cara de clavell florit,
jo et voldria festejar.
Tu intent m'has d'explicar.
No has de passar la nit.
Perque estic entresentit
d'un jove que és més polit
te vol venir a demanar;
per més confiat jo anar
trobo que m'hauries de dar
el nom del vicari escrit
també s'anell an es dit
que jo te desig posar
per porer-me passejar
per sa muntanya i es pla,
amb tu, de dia i de nit.
I això és el desig complit
que jo desig alcançar.

(878/Santanyí)

878- Pot ésser molt interessant comparar aquesta versió amb la de Ginard (1558 p.367 VIII) perquè les variants hi són tan sols a l'interior dels versos, els finals són iguals i, fins a cert punt, recolzen la tesi que la rima, a més d'altres funcions i significats, té la d'ésser suport per a la memòria. Aquesta característica que és aquí tan evident, corre esparsa per una gran quantitat més de gloses; ara bé, insisteixo, no és altra que un senzill tret de la rima i en cap dels sentits allò que la caracteritza funcionalment.

Com més va més guapa et trob;
com més te mir més te veig.
Vols que te diga el darrer cop?:
Al.lota, vols que et festeig?

(879/Pollença)

Digues si em vols o no em vols
no em vengues amb perendengues;
jo tenc faves primerenques,
pèsols, ciurons i fesols.

(880/Pollença)

-Jo em 'via determinat,
si tu vols, clavell daurat,
de festejar p'es corral-.
La jove respon lleal
i diu pel seu natural:
- Hei pots venir descansat;
però vos he de dir, estimat,
que un tai va desbaratat
en no haver-hi majoral.

(881/Es Llobards)

Madona, de vós voldria
lo que menos vos pensau;
que em donàsseu una clau
que vai dar a sa vostra fia.
No us pensau quina clau sia,
no és de caixa ni caixó,
però és una clau d'amor
que m'obri es cor cada dia.

(882/Es Llobards)

Madona, vós sou sa mare
de la qui em fa penar tant.
Ja la hi fareu recordant
desiara, desiara.

(883/Es Llobards)

Mu mare és tornada veia;
per fer les feines no hi veu;
Ramellet, si vós voleu,
podeu esser nora seva.

(884/Port Poll.)

No em sies desagraïda:
digue'm si em vols o no em vols.
Val més un bon no, garrida,
que un sí mastegant fesols.

(885/Sineu)

879- Var. a Gin.2432 p.146 vI

881- Var. a Gin.949 p.60 vI

884- Var. a Gin.1813 p.381 vIII

885- Var. a Gin.2444 p.147 vI.

Quan jo era nin petit,
que me n'anava a jugar,
de tu me vai enamorar
i encara ara jo hi estic;
però no t'ho havia dit
perque estava empegueït
sent tan jove festejar.

(886/Pollença)

Que per voltros l'he encetat
el millor de sa botiga;
sobretot , voleu que ho diga?
l'any qui ve estaré casat.

(887/Sóller)

Ramell de peres madur,
com més te mir, més m'agrades.
M'estim més mirar-te a tu
que quantes Déu n'ha creades.

(888/Pollença)

Ramellet de murta tenra,
ja pots començar a florir
que a ton pare li vui dir
si em vol admetre per genre.

(889/Pollença)

Si un heretge em sentís
explicar la pena mia
en una le convertiria
i amb tu no puc en sis.

(890/Pollença)

Toni, Toni jo volia;
Toni, Toni m'ha dat Déu;
si m'hagués dat Bartomeu,
Pere o Joan o Andreu,
me pens que el refuaria.

(891/Sa Pobla)

Un carinyo tenc devora.
Ja no puc demanar més:
Té per nom Maria del Carme
que va néixer a Balaguer.

(892/Sa Pobla)

886- Var.: "(1) Quan jo era al.lot petit/(2) que em menaven per sa mà/
(3) de tu em vai enamorar/(4) i no t'ho havia dit" (S'Alq. Blanca)
i a Gin.2430 p.146 vI

888- Var. a Gin.2508 p.150 vI i a Gin.848 p.54 vI.

891- Var.: "(5) pens si el renunciaria" (Port Poll.) i a Gin.1040
p.65 vI.

ENAMORATS

Auba de dematinada,
vine i dona'm claredat;
perque lo meu bé estimat
ha de partir a la llaurada.

(893/Es Molinar)

A un bell jardí,
cuida un jardiner;
d'una joveneta
se va enamorar
i un ram de clavells
la hi va regalar.

(894/Sa Pobla)

Barco que va a la borina
sol dur aigo a un corredor;
jo véng en popa rodó
per veurer-té, Catalina.

(895/Pollença)

Bon arròs, bona llimona;
bona barca, bon timó.
Si tu hi vas per sa segona
jo iré per sa major.

(896/Santanyí)

Cada dia vai a missa
per por d'enamorar-mè;
Senyor, jo no sé per què
som tan enamoradissa.

(897/Lloret de Vist)

Cansat estic de dir-vós
que no vui medianera;
que un fadrí en tenir quimera
no ha mester assessors.

(898/Sa Pobla)

Contenta estic com me crides,
senyal que m'has de mester;
despertà't, polit roser,
ja dormiràs de gener
que fa nits ben complides.

(899/Pollença)

-Del Temple de Déu feis fira
creguent-vos que és un xibiu.
-Una al.lota sempre riu
si un jove guapo la mira.

(900/Pollença)

896- Var. a Gin.2643 p.158 vI. Hi ha una corranda catalana (Vegi's Amades, (1979: p. 140, cançó 574) que sembla relacionada: "Grossa casa i bona brasa/ bona brasa i bon tió..."; i encara (a la n.494 ibidem) trobem: "No us demano la petita/ ni tampoc a la més gran/ venim per la mitjaneta/ que és la flor del diamant".

897- Var. a Gin.2660 p.159 vI.

899- Var. a Gin.2708 p.161 vI.

Encara que sia al.lot
i vós siau casadora,
per a vós seria, la jove,
si m'esperàsseu un poc.

(901/Pollença)

Garrida, garrida meva,
garrida meva sou vós;
garrida regalau-vós
però no de cosa meva.

(902/Es Llobards)

Jo la festeig hortolana
quatre mesos en l'estiu;
perque en 'nar-hí sempre em diu:
menja meló si en tens gana.

(903/Port Poll.)

Jo la festeig tavernera
per les copes que em vol dar;
i en parlar-me de casar
me'n torn a l'amor primera.

(904/Pollença)

Jo la festejava rosa;
me va deixar cinc clavells.
No em comanà altra cosa
només que em cuidàs d'ells.

(905/Sa Pobla)

Jo vaig aquí i allà
per devertir-me, estimada;
i a tu te tenc regordada
per quan me voldré casar.

(906/Llucmajor)

Si a mi me tens regordada
per quan te voldràs casar,
si en vols confits te'n puc dar
d'estitlet d'anit passada.

(907/Llucmajor)

La morena balla bé
i la rossa més m'agrada;
Déu vulga que l'any qui ve
sigui nora de mu mare.

(908/Port Poll.)

901- Var.: "(3) eu meu gust seria, jove,/(4)que m'esperàsseu un poc"
(Port Poll.)

903- Var. a Gin.2985 p.177 vI i a Gin.4435 p.259 vI

904- Var. a Gin.4436 p.259 vI i a Gin.1725 p.376 vIII.

908- Var. a Mercadal (1979: p. 42).

Llecència vai demanar
an es tinent coronell,
ajonoiat davant d'ell,
sense barret ni capell
i no em va voler donar.

(909/Es Molinar)

M. Rosa no t'entretenguis,
hala, fé via que arribes tard
que si no frisses, Maria Rosa,
potser fugi l'enamorat.

(910/Sa Pobla)

Medianera, tu em deies
"aquest jove és bon al.lot"
i n'he afinat, a poc a poc,
que ets bons tenen set cloveies.

(911/Sa Pobla)

Mongeta voleu que sia
d'es convent de l'Olivar;
però més m'estimaria
que em parlàsseu de casar.

(912/Sa Pobla)

Mu mare, un sabateret
me mata es porc en divenres;
si voleu esser genres,
vau a ca seva tot dret.

(913/Inca)

No repicarà n'Eloi
es bé que jo et vui, Francina,
saps què fa una fadrina
com veu el qui més estima?
tots ets altres li fan oi.

(914/Es Llobards)

No tenguis son estimada,
si fent oli perds la nit
que encara resta en mon pit
que ets bons tenen set cloveies.

(915/Port Poll.)

No voldria haver de veure
que un altre de tu comandàs;
de ta mare no en faç cas,
perque ets seva i has de creure.

(916/Port Poll.)

913- Var. a Gin.3058 p.181 vI.

914- N'Eloi és com s'anomena la campana de la Seu. Var. a Gin.2323
p.140 vI.

915- Sembla ser que l'autor va ser En Rafael Coves Quer, de Pollença.

Quan en el Pujol festejava,
duia sis, set mocadors;
mirau si anava gojós
que si encontrava senyors
el capell sols no em llevava.

(917/Pollença)

Quan mon pare m'avisava,
li deia "a les deu tornaré";
i en esser en es carrer,
en tal cosa no pensava;
i a jeure me n'hi anava
a s'hora que em queia bé.

(918/Lloret de Vist.)

Sa mare, digueu-li a ella
que no es cas per l'interès;
que fer son gust en val més
que tots es camps d'En Torrella.

(919/Es Llombards)

Sa mare li diu a ella,
cada dia dematí,
si no vols aquest fadrí,
no et faré altra gonella.

(920/Pollença)

Sa meva amor no l'he dada
no n'he fet ningú hereu;
jo la tenc molt ben guardada,
per quan la'm demanareu.

(921/Sa Pobla)

Set anys vos he festejada,
casi sempre d'amagat,
no hi ha racó ni forat
que no us hi hagi menada
com vos tenia allargada
i jo em posava abocat.

(922/Santanyí)

Si hagués vengut l'estimat
quan jo tenia tres sisos;
saps que hi passaven de llissàs
els tords per el meu filat.

(923/Pollença)

Si monja me volíeu fer,
per què me féreu tan formosa?
Deixau-me casar primer,
i si trob que no em convé,
ja em faré relligiosa.

(924/Sa Pobla)

917- M'explicaren que, abans, els fadrins duïen uns quants mocadors per omplir-los de confits o d'avellanes i fer obsequi a les fadrines durant el ball. Les avellanes es venien amb mesures que els venedors abocaven al mocador net. El número de mocadors, sis, set... que trobem a moltes cançons segons em contaren, era, poc més poc menys, així: un pel cap, un altre pel coll, altre per mocar-se, un més per fantasia, altre per dur-hi la roba, encara un altre per

Si pel cas sentiú a dir
que dues joves són fuites,
som jo qui les me n'he duites:
és que en vui una per mi.

(925/Santanyí)

Sí que són coneixedor
que aquesta gent no festeja;
els diumenges se passegen
amb calçons coneixedors.

(926/Sa Pobla)

Tan ditxós me trob, garrida,
estant en el teu costat
com un malalt combregat,
d'es metge renunciat,
i Déu li torna la vida.

(927/Es Llobards)

Tant trist està lo cor meu
com diven que t'hauré,
com una mare que ve
de s'enterro d'un fii seu.

(928/Es Llobards)

diners, etc. . Vegi's Rul.lan (1900: p. 105) qui explica clarament, encara que sense interpretar-ho, aquest fet: "Aludeix a la costum de que tots els joves qui corrien en aquest dia, duyen penjada a ne's bras una mocadorada de rulles de confits per tirà a ses persones a qui volien obsequià." (els versos als que fa referència la nota no ve aquí al cas)

923- Var. a Gin.2923 p.173 vI

925- Var. a Gin.2069 p.395 vIII.

928- Al segon vers manca, probablement, la negació; això faria més entenedora la glosa.

Una fradina brodava
i ho tornava desfer,
per tenir feina que fer
quan s'estimat hei anava.

(929/Andraix)

Una fradina se muda
es vespre quan ha sopat;
si no ve s'enamorat,
adéu clenxa perduda.

(931/Andraix)

Un fadrí quan va mudat,
ha d'emprar set mocadors:
un p'es coll i un p'es cap,
un per sa cinta fermat
i dins cada butxaca dos.

(933/Andraix)

Un fadrí enamorat
com és damunt es portal,
respon i diu "me sap mal
tan prest haver-me aixecat.

(934/Es Llombards)

Un floc de quatre colors
duc jo a sa meva guiterria;
i es vermei desitga guerra,
i es blau fa estar gelós,
es verd és alcançar-vós,
i es negre em pens que és sa terra.

(935/Andraix)

Un temps, na Joana nostra
tenia por d'es bergants;
i ara, quan n'hi van tants,
com més va més s'hi acostà.

(936/Sa Pobla)

Ve Pasco i he de mester
un vestit i no el me feis
i si no hi posau remeis,
altres comptes jo faré.

(937/Lloret de Vist.)

Vos diven de ca na Bella;
és un nom ben agradós.
I si no ho fósseu tan gros,
faríeu molt més tirera.

(938/Inca)

929- Var.: "(2) llavò ho tornava a desfer" (Sa Pobla)

933- Var.: "Un fadrí quan va mudat/ ha de dur set mocadors:/un pel coll
l'altre en el cap,/un per la cinta fermat,/un per guardar-hi el
sarró,/un per sobre emplear-ló/ i dins les butxaques, dos,/ i un
per l'obsequi, ja es sap,/i l'altre amb confits preparat." (Pollença)

935- Var. a Gin. 3435 p.201 vI.

PRESENTS, ENRAMADES, FINESES

Aigo fresca i serenada
tenc a dins un poalet;
perque beguis, estimada,
tots eus pics que tenguis set.

(939/Pollença)

A jo tant m'és guardar eu nin,
com les truges que heu comprades;
perque en haver-hi taiades,
pa fresc i llesques gruixades,
vos donaria besades
perque veésseu que us estim.

(940/Port Poll.)

Al.lota de sa Barraca
d'es camí de Llucmajor,
tu m'has robada s'amor
i la dus dins sa butxaca.

(941/S'Alq. Blanca)

Amb lletres d'or estau escrita
i són males d'esborrar;
amor, si us han d'encantar,
jo vui la darrera dita.

(942/Sineu)

Aqueix enagos vermeis
van a missa a son Carlat;
han d'arribar a pujar
per sa costa d'es Moreis.

(943/Es Llombards)

A Sóller és un lloc endins;
que hi voleu venir, estimada,
i allà estareu regalada
de taronges i poncins.

(944/Port Poll.)

Bon dia, polit ramell,
tot S'Arracó us aprecia;
basta que sigueu sa novia,
de l'amo de son Castell.

(945/Andraitx)

Canta fort que cantes bé,
que la teva veu m'agrada;
que jo t'escolt, es meu bé,
i ja estic enamorada.

(946/Sa Pobla)

941- Var. a Gin. 2410 p.145 vI.

943- Això era a dins Campos; tot era del marquès de Carlat.

939- Var. a Gin. 2547 p.153 vI

Cantau, que m'és aliment
la vostra veu amorosa;
cantau una cançó hermosa,
donareu gust a sa gent.

(947/Sa Pobla)

Catalina, anit passada,
va venir un jovenet
per rallar amb tu i vorè't
i te va trobar colgada
i te va deixar pintada
una rosa a la paret;
Catalina, si ho vols net,
pega-li una emblanquinada.

(948/Port Poll.)

Criada la vui criada,
no criada de senyor;
de son pare i de sa mare
i d'eus seus superiors.

(949/Port Poll.)

Criada la vui criada
i criada la festeig;
criada la malaveig,
perque criada m'agrada.

(950/Port Poll.)

De davall Cala Figuera
un adió's te vai donar,
no sé si te va arribar,
Catalina Magranera.

(951/Port Poll.)

Demà dematí, garrida,
l'hora que vos 'xicareu,
baix del portal trobareu
les claus de la meva vida.

(952/Port Poll.)

Demà vespre que és dissabte,
si pots, vine dejornet;
en esser-hí 'profitè't,
i no estogis per un altre.

(953/Port Poll.)

Des que som entrat aquí,
som vist tanta alegria,
que jo n'hi vui afegir:
d'aquí un any, en tal dia,
pugui tornar a venir,
i acompanyar un fadrí
per aquesta vostra fia.
Bona nit la companyia,
que mo' n'anam a dormir.

(954/Sa Pobla)

948- Var.: "(3) per parlar amb tu i veurè't/ (4) i vares estar colgada/
(5) per recordança ha deixada/(6) una rosa a sa paret/(7) ara, si
ho vols fer net/(8) pega'li una blanquejada" (Andraix); "(1) Margali-
da, anit passada/(2) vengué un jovenet/(3) per conversar amb tu i
veure't/(4) i ja vares estar colgada/(5) i per senyal t'ha deixada/

Desitjaria, estimada,
que Déu te das alegria;
poguesses esser un dia
de lo meu cor governada.

(955/Santanyí)

De ta mare no en faç cas
perque m'ho diu a la cara.
Jo t'estim tant com ta mare
i a ta mare tant com tu.

(956/Port Poll.)

Els molts d'anys per sa madona,
i an els altres no els ho neg.
A quin forn vós ho haveu fet
que vos ha sortit tan bona?

(957/ Santa Marg.)

Enamorat un sensfí,
estic de na Catalina;
per davall terra una mina
faria sols per 'nar-hí.

(958/Port Poll.)

En aquesta cantonada
ja hi ha florit un roser;
de dues roses que té,
n'hi ha una que m'agrada.

(959/Sa Pobla)

En eu Puig de la Victori,
hei ha una Mare de Déu;
Margalida, eu cosset teu
sempre el tenc dins la memori.

(960/Port Poll.)

En passar p'es teu carrer,
tiraré es mocador a l'aire,
i així sabràs, Joanaina,
si et vui mal o et vui bé.

(961/Santanyí)

En tenir la gerra plena
d'aigo ja no n'hi cap pus;
voldria que el Bon Jesús
mos aplegàs, Magdalena.

(962/Port Poll.)

(6) una rosa de sa paret." (Andraix) i a Gin.3713 p.217 vI.

952- Var.: "(3) ran d'es portal trobareu" (Sa Pobla)

953- Var. a Gin.2728 p.162 vI.

957- És evident que podria també referir-se a una panada, tanmateix,
també fora una finesa.

958- Var. a Gin.896 p.57 vI

960- Var. a Gin.2240 p.135 vI.

962- La variant que vaig recollir al Port de Pollença hi és també a
Gin.901, p.57 vI.

949- Var. a Gin.2711 p.162 vI

Entre el mar i l'arena
 vai sembrar un claveller;
 i eu primer que coiré
 serà per tu, Magdalena.

(963/Port Poll.)

Es brossat amb bona llet
 i amb un poquet de llimona.
 Si et cases amb sa major
 jo em casaré amb sa segona.

(964/Sa Pobla)

Estimat, no em tormentau;
 vós deïs que som jovençana.
 Eu meu gust és que vengueu
 dos, tres pics a la setmana.
 Si més vos dóna la gana,
 veniu-ne tot quan volgueu,
 que a mi sempre em trobareu
 forta com una campana.

(965/Port Poll.)

Estrella del cel hermosa,
 per vós he de preguntar
 a vostra mare i dirà,
 quan vos va principiar,
 quina sustància hei posà
 per néixer tan poderosa.

(966/Port Poll.)

Eu Dijous Sant, estimada,
 vós passàreu avinent
 que vos he de fer un present
 d'una candela dorada.

(967/Port Poll.)

Eu vespre festejaré,
 si Déu heu vol per ventura,
 com vendrà aquella freixura
 que companyia em sol fer.

(968/Port Poll.)

Garrida, quan tu seràs
 madona de sa Fonteta,
 si vénc per una gerreta
 d'aigo, que no la'm daràs?

(969/S'Alq. Blanca)

964- Compari's amb la 896.

Ja direu a na Maria
si té moltes carabasses,
jo estic donant moltes passes
per veure si me voldria.

(970/Andratx)

Jo sempre me les bec plenes
però davant tu no gos;
jo regaria es teu cos
amb sang de ses meves venes.

(971/Sa Pobla)

Jo som aquell que festeig;
per això te vénc a veure.
A bassiot he de beure:
no vui que un altre hi 'bruteix.

(972/Port Poll.)

Jo us acompanyar, bona amor,
a la reina soberana,
que està veïnat de Santa Anna,
entrant p'es portal major.

(973/Santanyí)

La meva al.lota esperava
eu present d'eu Dijous Sant;
i jo, com som tan perjant,
en tal cosa no hi pensava.

(974/Port Poll.)

L'amo en Pere, l'amo en Pere,
l'amo en Pere d'es Rafal,
sa vostra fia du sal
més que no hi ha a sa salera.

(975/S'Alq. Blanca)

La prenda que més estim
a Ciutat la m'han passada.
Reina del Puig coronada,
a vós la vos encamin.

(976/Pollença)

La vostra sabiduria
aigo de lo meu cor treu;
d'allà a on llevàreu el peu,
amoretta, el besaria.

(977/Pollença)

Les ninetes
quan són petitetes,
cuien floretetes
per dins es jardí.

I quan ve
que són més grandetes,
no van de floretes
sinó d'un fadrí.

(978/Andràix)

Llorençó, cara de pensa
que n'ha duit un garbaió;
una jove de Pollença
per a jo sí i per a tu no.

(979/Sa Pobla)

Madoneta, jo per vós
qualsevol cosa faria;
però per la vostra fia
en faria de millors.

(980/Port Poll.)

Mare de Déu del Roser
vós que sou verge sagrada
tocau el cor a s'estimada,
que s'aixec d'una vegada
i trobarà amb m'arribada
tot lo que ha menester,
i jo mateix quan la veuré,
el meu cor tendrà també
s'alegria redoblada.

(981/Andràix)

Maria, per tu faria
un castell en mig de mar;
i el faria enrevoltar
de canons d'artilleria.

(982/S'Alq. Blanca)

Me vols dir quin vent t'ha duita?
-El mestral que és poderós,
cara de clavell hermós,
a posta per rallar amb vós
de dins Sa Real he fuita.

(983/Alcúdia)

978- El recitador d'aquesta cançó me la va dir talment com a una cançó mallorquina més. Cal tenir però en compte que el seu origen sembla més català que mallorquí.

979- Per a la comprensió d'aquesta glosa cal veure la variant que aporta Ginard a 727 p.75 vIII.

983- Var. a Gin.935 p.59 vI i a Gin.1302 p,80 vI.

Molts de cavalls van al cós;
però el qui més corre, guanya.
El qui tendrà millor manya
n'haurà les vostres amors.

(984/Sa Pobla)

Morena la vui morena.

Morena la vui per mi.

I si no la'm dau morena,
consent en quedar fadrí.

(985/S'Alq. Blanca)

Oh diamant vertader,
quan vos veig dins eus telessos
pareixeu un claveller
tot revoltat d'esqueixos.

(986/Port Poll.)

Oh Mare de Déu de Lluc,
que sou vós de guapa i fina!
N'Antoni i n'Antonina
quin parei més avengut!

(987/Manacor)

Pere Joan, na Maria
te contesta a ta cançó:
carabasses no en vol, no,
anc que hi anàs un senyor,
En Biel no deixaria.

(988/Andraitx)

Per Sant Jaume n'hi haurà
que no duren mocador;
Rafaela, en Joan Cotó
me pens si no te'n farà.

(989/Sa Pobla)

Polida rosa encarnada,
jo vénc de confesar-mè
i vénc a demanar-tè
perdó si t'he agraviada.

(990/Andraitx)

Quan jo general seré,
que del rei tendré el mando,
tendré a Mallorca en comando,
garrida, i vos robaré.

(991/Pollença)

984- Var.: "(2) i aquell que més corre, guanya/(4) tendrà les vostres amors" (Pollença) i a Gin. 3109 p.183 vI.

985- La vaig copiar sentint-la com la cantaven, a S'Alqueria Blanca, tot batent damunt l'era. Var. a Gin. 3114 p.184 vI.

Quan vai néixer vai tenir
ventura que em batiaren,
emperò més ne tenc ara,
la teva amor posseir.

(992/Port Poll.)

Si el foc bo és mitja vida,
foc davant i foc darrera,
vida mia, és vida entera
amb una amor consentida.

(993/Pollença)

Si ta mare en tengués cent
com tu, Joana Maria,
tota Mallorca estaria,
poblada de bona gent.

(994/Andraix)

Si tenia dos doblers,
compraria una guiterria
per devertir na Miquela
per davall es tarongers.

(995/S'Alqueria Blanca)

Si véns an es figueral
te convidaré a menjar figues;
i de dalt te les coiré
perque així no et faran mal.

(996/Sa Pobla)

Sou estrella que feis guia
més que la lluna i el sol.
No us haurà tothom qui us vol
perque jo també us voldria.

(997/Santanyí)

Sou reina i emperadora,
ja no poreu pujar més
a no ser que Déu volgués
que del cel fóssiu senyora.

(998/Port Poll.)

Tants d'anys te desig servir
com estels en el cel hei ha,
com grans d'arena a la mar,
com pel món fuies de pi.

Si t'estorbes a venir,
ma pena redoblarà.

Jo redobl tantes vegades
com lletres hi ha en papers
com a la mar uis de peix,
com fuies de blat han nades,
com culpes han confessades
a baix eus peus d'eu confés.
Diga-li que si en vol més,
en el meu cor han quedades.

(999/Port Poll.)

994- Var. a Gin.1570 p.95 vI.

995- Vegi's la nota 985.

996- Var.: "(2) te convid a menjar figues/(3) les te donaré coïdes/(4)
fresques i no et faran mal."(Pollença)

Tenc un mocador en parilles
tan ample com un llençol;
si sa meva al.lota el vol,
li daré ple de rostilles.

(1000/Santanyí)

Una pomereta sola,
sola dins el sementer.
Bartomeu, contra-la bé
que no s'hi pos corretjola.

(1001/Pollença)

Un brot de murta florida
coïda ben de jornal;
que és de guapa na Francina!
per això en Felip la vol.

(1002/Sa Pobla)

Un clavell a la finestra,
de molta gent és mirat;
alça els uis, clavell adorat,
que per tu se fa la festa.

(1003/Pollença)

Un clavell dins un pinar,
en remui dins una olleta,
n'és per una joveneta
que comença a festejar.

(1004/Sa Pobla)

Val més sa meva franquesa
que tenc a dins es meu cor;
val més es cor que tenc jo
que un altre amb molta de riquesa.

(1005/Santanyí)

Voldria que Déu te das
en aquest món alegria,
que te pogués veure un dia,
casada amb jo an Es Llombards;
perque em pareix que estaràs
més 'prop de ma companyia.

(1006/Santanyí)

Vós me deis "rosa encarnada"
i jo no sé que dir-vós;
vos diré clavell formós,
coït de dematinada.

(1007/Andratx)

1003- Var.: "(3) alça els uis clavell dorat" (Port Poll.)

1007- Var. a Gin. 1607 p.97 vI.

SERENADES

He posades messions
que et trobaria aixecada;
i t'he trobada colgada.

Què diran es companyons?

(1008/Andraix)

La bona nit vui donar
a la gent d'aquest carrer,
i a vós, polit roser,
el bon dia per demà.

(1009/Port Poll.)

La bona nit vui donar
a l'amo i a la madona;
que l'any qui ve estigueu bona
i amb salut poguem tornar.

(1010/Port Poll.)

La bona nit vui donar
a tot eu rotlo en redó
i a tot eu rotlo enrotlat,
que si cap n'he 'graviat,
de 'segut, de jonoiat,
a tots vos deman perdó.

(1011/Port Poll.)

L'amo de can Vidalet,
les cosines dormen totes;
si no mos dau vin blanquet
les me'n tornaré dur totes.

(1012/Port Poll.)

Me tiren còdols
per una finestra,
me feren l'esquena,
vaia quins modos.

(1013/Sa Pobla)

Pel mateix carrer me'n torn,
cantant i fent la "propana";
vols dir què t'he fet, Joana,
que t'has colgada dejorn?

(1014/Sa Pobla)

Sa lluna encara no és posta,
si alç es cap la veuré;
jo cant a' s mig d'es carrer,
bona amor, davant ca vostra.

(1015/Sa Pobla)

1008- Var. a Gin.3722 p.218 vI.

1014- La lectura que en dóna Ginard (3711 p.217 vI.) de "pavana" per comptes de "propana", mot incomprensible, àdhuc pel qui me la contava, és força més coherent.

De guerreros en tres columnas,
venidos desde el sur,
se arribaron a campar
en las montañas de la zona.

(1015/1016)

De guerreros en tres columnas,
venidos desde el sur,
se arribaron a campar
en las montañas de la zona.

(1017/1018)

De los guerreros hoy se
leñaron en tres columnas,
se arribaron a campar
en las montañas de la zona,
que se ven a lo lejos.

(1019/1020)

GELOSIA

Guerreros.

Figura, hermosa figura,
que cual volcán se levanta
a la orilla del mar,
de la zona de la zona.

(1021/1022)

De guerreros en tres columnas,

venidos desde el sur,

se arribaron a campar

en las montañas de la zona.

(1023/1024)

Guerreros, en tres columnas,
venidos desde el sur,
se arribaron a campar
en las montañas de la zona.

(1025/1026)

De guerreros en tres columnas,
venidos desde el sur,
se arribaron a campar
en las montañas de la zona,
que se ven a lo lejos.

(1027/1028)

De guerreros en tres columnas,
venidos desde el sur,
se arribaron a campar
en las montañas de la zona,
que se ven a lo lejos.

(1029/1030)

1017- Var. a 1015, 1016 p. 220 v1.

1018- Var. a 1015, 1016 p. 220 v1.

1019- Var. a 1015, 1016 p. 220 v1.

1020- Var. a 1015, 1016 p. 220 v1. (1020-1021) Var. a 1015, 1016 p. 220 v1.

1022- Var. a 1015, 1016 p. 220 v1.

De guerreres en tenc quatre,
remirada hauré d'anar;
m'arribaran a comptar
ets uiets de sa sabata.

(1016/Llucmajor)

De guerreres ne tenc dues,
remirada hauré d'anar:
m'arribaran a comptar
de ses faldetes ses rues.

(1017/Llucmajor)

De ses guerreres faig fems
i damunt hi sembr prebers;
jo amb sos prebes trauré més,
en manco d'un any només,
que tu amb s'heredat que tens.

(1018/Santanyí)

Digau, hermosa sirena,
ane qual voleu més bé:
a mi o a l'altre guerrer,
de dos, treis-ne un de pena.

(1019/Pollença)

Dues peres a un brot
i dues a la perera;
jo me'n ric de la guerrera
i de l'enamorat i tot.

(1020/Pollença)

Guerrera, no me mermules,
que si el vols, el te daré;
i si tu no el vols, jo el tendré:
ha d'esser de noltros dues.

(1021/Santanyí)

Ja diràs a sa guerrera,
es vespre, quan hi 'niràs:
jo no tenc malícia d'ella,
en tenc de tu perque hei vas.

(1022/Inca)

Jo me'n vaig a la carrera,
d'ell no n'estic endarrer;
sa meva guerrera té
uns pits com una panera.

(1023/Santanyí)

1017- Var. a Gin. 3762 p.220 vI.

1018- Var. a Gin. 3765 p.220 vI.

1019- Var. a Gin. 2738 p.163 vI.

1020- Var.: "(2)no són de dues pereres" (Lloret de Vistalegre) i a Gin.
3773 p.221 vI.

1022- Var. a Gin. 3816 p.223 vI.

Jo tenc vint-i-set guerreres
i de ningunes tenc por;
perque quan se va de jo,
me'n regal si se colg amb elles.

(1024/Pollença)

La lluna dotze vegades
se sol girar en un any;
i jo, perque ella no m'engany,
tenc catorze enamorades.

(1025/Pollença)

La meva guerrera du
calces els dies feners;
com no t'ha d'agradar més?
jo eus diumenges no puc dur.

(1026/Port Poll.)

La meva guerrera va
a cercar-lo a la taverna;
aigo d'aquesta cisterna
si jo vui no n'hi beurà.

(1027/Port Poll.)

Les cireretes són bones
coïdes d'eu cirerer;
voldria que eus meus guerrers
se fessen por de les dones.

(1028/Port Poll.)

Molt m'agrada una olivera
perque és bona de conrar;
en cent anys no se vorà
mare i filla esser guerrera.

(1029/Port Poll.)

Quan era petit guardava
una rosa a un jardí,
i quan l'he volguda coir,
es guerrer la m'ha robada.

(1030/Andraix)

Quan era petit guardava
una rosa a un jardí;
i ara que n'he estat fadrí
la m'han haguda robada.

(1031/Sa Pobla)

1024- "(2) i de ninguna tenc por/(4)me'n fot si se colg amb elles" (Sa Pobla) i a Gin.3833 p.224 vI.

1026- Var. a Gin.3867 p.226 vI.

1027- Var. a Gin.3869 p.226 vI.

1028- Var. a Gin.3872 p.226 vI.

1025- Var. a Gin.2124 p.128 vI. i a Moll(1934: p.66).

1031- Var. a Moll.(1934: p.80)

Sa guerrera por no em fa
que deverteix s'estimat;
perque com està cansat
de rallar amb mi, llavò va.

(1032/Es Llombards)

Sa guerrera no em fa por
perque em deverteix s'estimat;
perque com està cansat
de rallar amb ella ve amb jo.

(1033/Santanyí)

Si files i files prim,
sa roba surt avenguda.
Tenc sa guerrera menuda
llenguerruda i xerrim.

(1034/Es Llombards)

1032- Var. a Gin.3853 P.225 vI.

1033- De fet, aquesta és una variant de l'anterior.

1034- Var. a Gin.3785 p. 222 vI.

Al assaiguer de l'horitz
i de Sant Sebastià
Ja no hi trobarem pas
perquè n'hem pres a l'alt.
(1035/1036)

A l'horitz ja no hi ha
capa per fer l'horitz
Sant Sebastià, si en es volia.
Ja l'horitz de Sant Sebastià
(1036/1037)

Capa de Sant Sebastià
Sant Sebastià de Sant Sebastià
Ja no hi ha Sant Sebastià
Ja no hi ha Sant Sebastià
(1037/1038)

Sant Sebastià de Sant Sebastià
Sant Sebastià de Sant Sebastià
Sant Sebastià de Sant Sebastià
Sant Sebastià de Sant Sebastià
(1038/1039)

Ja no hi ha Sant Sebastià
Ja no hi ha Sant Sebastià
Ja no hi ha Sant Sebastià
Ja no hi ha Sant Sebastià
(1039/1040)

Ja no hi ha Sant Sebastià
Ja no hi ha Sant Sebastià
Ja no hi ha Sant Sebastià
Ja no hi ha Sant Sebastià
(1040/1041)

GELOSIA
Altres rivalitats.

1935- War. a Bull. (1934) p. 931.
1936 War. a Bull. (1935) p. 125-126.
1937 War. a Bull. (1936) p. 125-126.
1938 War. a Bull. (1937) p. 125-126.
1939 War. a Bull. (1938) p. 125-126.
1940 War. a Bull. (1939) p. 125-126.
1941 War. a Bull. (1940) p. 125-126.
1942 War. a Bull. (1941) p. 125-126.
1943 War. a Bull. (1942) p. 125-126.
1944 War. a Bull. (1943) p. 125-126.
1945 War. a Bull. (1944) p. 125-126.
1946 War. a Bull. (1945) p. 125-126.
1947 War. a Bull. (1946) p. 125-126.
1948 War. a Bull. (1947) p. 125-126.
1949 War. a Bull. (1948) p. 125-126.
1950 War. a Bull. (1949) p. 125-126.
1951 War. a Bull. (1950) p. 125-126.
1952 War. a Bull. (1951) p. 125-126.
1953 War. a Bull. (1952) p. 125-126.
1954 War. a Bull. (1953) p. 125-126.
1955 War. a Bull. (1954) p. 125-126.
1956 War. a Bull. (1955) p. 125-126.
1957 War. a Bull. (1956) p. 125-126.
1958 War. a Bull. (1957) p. 125-126.
1959 War. a Bull. (1958) p. 125-126.
1960 War. a Bull. (1959) p. 125-126.
1961 War. a Bull. (1960) p. 125-126.
1962 War. a Bull. (1961) p. 125-126.
1963 War. a Bull. (1962) p. 125-126.
1964 War. a Bull. (1963) p. 125-126.
1965 War. a Bull. (1964) p. 125-126.
1966 War. a Bull. (1965) p. 125-126.
1967 War. a Bull. (1966) p. 125-126.
1968 War. a Bull. (1967) p. 125-126.
1969 War. a Bull. (1968) p. 125-126.
1970 War. a Bull. (1969) p. 125-126.
1971 War. a Bull. (1970) p. 125-126.
1972 War. a Bull. (1971) p. 125-126.
1973 War. a Bull. (1972) p. 125-126.
1974 War. a Bull. (1973) p. 125-126.
1975 War. a Bull. (1974) p. 125-126.
1976 War. a Bull. (1975) p. 125-126.
1977 War. a Bull. (1976) p. 125-126.
1978 War. a Bull. (1977) p. 125-126.
1979 War. a Bull. (1978) p. 125-126.
1980 War. a Bull. (1979) p. 125-126.
1981 War. a Bull. (1980) p. 125-126.
1982 War. a Bull. (1981) p. 125-126.
1983 War. a Bull. (1982) p. 125-126.
1984 War. a Bull. (1983) p. 125-126.
1985 War. a Bull. (1984) p. 125-126.
1986 War. a Bull. (1985) p. 125-126.
1987 War. a Bull. (1986) p. 125-126.
1988 War. a Bull. (1987) p. 125-126.
1989 War. a Bull. (1988) p. 125-126.
1990 War. a Bull. (1989) p. 125-126.
1991 War. a Bull. (1990) p. 125-126.
1992 War. a Bull. (1991) p. 125-126.
1993 War. a Bull. (1992) p. 125-126.
1994 War. a Bull. (1993) p. 125-126.
1995 War. a Bull. (1994) p. 125-126.
1996 War. a Bull. (1995) p. 125-126.
1997 War. a Bull. (1996) p. 125-126.
1998 War. a Bull. (1997) p. 125-126.
1999 War. a Bull. (1998) p. 125-126.
2000 War. a Bull. (1999) p. 125-126.
2001 War. a Bull. (2000) p. 125-126.
2002 War. a Bull. (2001) p. 125-126.
2003 War. a Bull. (2002) p. 125-126.
2004 War. a Bull. (2003) p. 125-126.
2005 War. a Bull. (2004) p. 125-126.
2006 War. a Bull. (2005) p. 125-126.
2007 War. a Bull. (2006) p. 125-126.
2008 War. a Bull. (2007) p. 125-126.
2009 War. a Bull. (2008) p. 125-126.
2010 War. a Bull. (2009) p. 125-126.
2011 War. a Bull. (2010) p. 125-126.
2012 War. a Bull. (2011) p. 125-126.
2013 War. a Bull. (2012) p. 125-126.
2014 War. a Bull. (2013) p. 125-126.
2015 War. a Bull. (2014) p. 125-126.
2016 War. a Bull. (2015) p. 125-126.
2017 War. a Bull. (2016) p. 125-126.
2018 War. a Bull. (2017) p. 125-126.
2019 War. a Bull. (2018) p. 125-126.
2020 War. a Bull. (2019) p. 125-126.
2021 War. a Bull. (2020) p. 125-126.
2022 War. a Bull. (2021) p. 125-126.
2023 War. a Bull. (2022) p. 125-126.
2024 War. a Bull. (2023) p. 125-126.
2025 War. a Bull. (2024) p. 125-126.

Ai adéu carrer de l'Horta
i de Sant Sebastià;
ja no hi tornaré passar
perque m'han presa s'al.lota.

(1035/Sa Pobla)

A Lloreto ja no hi ha
canyes per fer flabiols;
Catalina, si no em vols,
no t'hauré de donar pa.

(1036/Lloret de Vist)

Cada dia surt es sol,
totes ses plantes fa créixer;
que si en Llorenç te deixa,
hi ha en Francesc qui te vol.

(1037/Inca)

Clavellet jo no em pensava
que me pagassis així;
jo tot sol te cultivava
i altre t'ha hagut de coir.

(1038/Manacor)

De les primeres amors
mu mare, em voleu privar.
D'un arbre que vai sembrar,
ara el me voleu tair
quan veis que va poderós.
Que no n'heu passada vós
que aquest torment me voleu dar?

(1039/Pollença)

Estimat meu, dues eines
són males de manejar;
dues en vols festejar
amb una te veus amb feines.

(1040/Port Poll.)

Ja sé que ta mare teva
de rallar amb mi t'ha privat,
perque sa teva hereditat
és més grossa que sa meva.

(1041/Santanyí)

1036- Var. a Moll. (1934: p.92).

1038- Var. a Gin.2122 p.128 vI.

1039- Var.: "En ses primeres amors/mon pare, em voleu privar;/ un arbre
que vai sembrar/ ses arrels li voleu tair/ ara que va tan pompós"
(Santanyí) i a Gin.1990 p.120 vI.

1040- Var. a Gin.3946 p.231 vI.

Jo el vui i ma mare no;
no sé com s'ha de seguir.
Es remei és fogir
en tenir s'ocasió.

(1042/Sa Pobla)

Jo me'n vai d'ací d'allà
per devertir-me, estimada;
i a tu te tenc regordada
per quan m'hagi de casar.

(1043/Andraitx)

Jo no sembraré rosers
per no pensar més en Roses;
no em pensava que tal cosa
fia meva, te'n dugués.

(1044/Port Poll.)

Jo tenc tanta d'alegria
com en té un ca rabiós
d'ençà que m'han dit que vós
heu posades les amors
amb un altre, vida mia.

(1045/Pollença)

Jo tenia un busqueret
que volava p'es carrer
una dona el me va prendre
i el me va fer sabater.
Dones, si voleu sabates,
es busqueret en sap fer,
fortes com una rabassa
i fines com un paper.
Dau-li figues seques
an es busqueret;
doneu-li moltetes
i es farà grasset.

(1046/Felanitx)

Los vostros superiors
a defora em volen treure;
amb tu tenc d'arribar a jeure,
que rebent qui està gelós.

(1048/Santanyí)

Passaria la mar grossa
per un jovenet petit;
n'ha d'esser mon marit
anc que rebent gent gelosa.

(1049/Santanyí)

1042- Var. a Gin.2061 p.395 VIII.

1043- Var. a Gin.1470 p.362 VIII.

1047- Aquesta cançó és molt coneguda; emperò, amb aquest afegitó al darrera jo mai l'havia sentida. A Gin.397, p.27 VII, hom la pot trobar però sense els quatre versos finals.

Quan hi vai començar a anar,
la Rosa era poncella;
i ara que la Rosa és veia,
no la m'han volguda dar..

(1050/Pollença)

Quan seràs damunt el puig,
pegaràs un toc de corn:
Gent del Pujol, fora son!
que la novia vos fuig.

(1051/Pollença)

Que havies d'anar a dormir,
me vares dir aquell dia;
i era que un altre tenia
paraula per ell venir.

Te vares riure de mi
allà a on no mereixia.

(1052/Santanyí)

Si en 'guessis dit"aigo ve!",
jo m'hauria retirat
i no m'hauria banyat
d'aigo d'eu teu claveier.

(1053/Port Poll.)

Si m'hagués enamorada
d'un jove lladre o traïdor,
així tendríeu raó
molt prest d'haver-me avisada.
Si no m'hagués aturada,
m'haguésseu donat bastó.
Però és un jove d'honor
i perque és probe no us agrada.

(1054/Santanyí)

Si no em vols, digues vés-tè'n
i mai més te faré nosa;
així ho fan, cara de rosa,
les dones que tenen seny.

(1055/Pollença)

Si mu mareta heu sabia,
la intenció que jo duc,
Vai prometre d'anar a Lluc
si l'estimat me volia.

(1056/Port Poll.)

Vols que et diga la raó
de que et feia mala cara:
tu agradaves a mu mare
a los germans i a mon pare,
oh estimat, però a mi no.

(1057/Sa Pobla)

1054- Var. a Gin.23 66 p.142 vI.

1055- Var. a Gin.4661 p.272 vI.

1056- Var. a Gin.4875 p.284 vI.

DE PICAT

Al.lota, em vols o no em vols?
no em vengues amb perendengues;
Ja tenc guixes primerenques,
faves, siurons i fesols.

(1058/Sa Pobla)

Amic meu, no t'enamores
de fadrina d'Es Llombards;
que ses llebres de camp ras
solen esser corredores.

(1059/Es Llombards)

Amic meu, si tu sabies,
un pas que a mi em va passar;
si el me sentisses contar
de riure t'esclataries;
un vespre amb les xeremies
-era en eu ball de Sant Roc-
la sogra em digué "poc-poc;
tu me vas amb picardia."
perque jugava amb la fia,
un vespre devora eu foc.

(1060/Port Poll.)

-Amic, mira lo que fas;
la que de tu m'han contada,
que és una bona passada
tenir la llebre ajaçada,
ajaguda dins el jaç,
i comportar que pegàs
un altre la cabussada.
Persona desgraciada
més valdria no fos nada
o en sortir eu sol es colgàs.
-Tens raó que vai tenir
la llebre ben ajaçada
i l'escopeta parada
a punt per tirar-lí;
però no me va fugir
que no l'hagués socorrada.

(1061/Port Poll.)

A on anares, Bernat,
sense haver-la coneguda?
Saps que és de mala beguda,
pagar sense haver endeutat.

(1062/Lloret de Vist.)

1059- Var. a Gin.2573 p.154 vI.

1062- Var. a Gin.4093 p.240 vI.

Aquests al.lotets joves
que viuen a certa edat
duen eu mal amagat
com les nous malicocoves.

(1063/Port Poll.)

A quinze anys vai començar
a encalçar qualque fadrina;
el qui jove es determina,
prest se sol desenganar.

(1064/Port Poll.)

-Ara passa un jovenet;
Mu mare, el voleu per genre?
-Mitja cortera de cenra
no basta per fer-lo net.

(1065/Felanitx)

Ara sí que em casaria
amb un homo que no hi vés
i li prendria eus doblers
i llavonses li fogiria.

Sabeu quan tornaria?
quan en sabria que en té més.

(1066/Port Poll.)

A sa vorera de mar
els romaguers no hi fan mores.
Si vols al.lotes hermoses,
has d'anar allà a on hi ha.

(1067/S'Alq. Blanca)

A una mula venal
li posau cent galindures;
no trob estrany que tu dugues
collaret d'or que tant val.

(1068/Sa Pobla)

A on és aquella amor
que deies que bé em tenies?
Si em veies mort ploraries
una mica, per color.

(1069/Port Poll.)

Carabassa m'han donada?
Carabassa menjaré;
eu qui la m'ha donada
és un bon carabasser.

(1070/Port Poll.)

1065- Var. a Gin.4105 p.241 vI.

1066- Var. a Gin.4107 p.241 vI.

1068- Var. a Gin.4119 p.241 vI

1069- Var. a Gin.603 p.39 vI.

Cara de poma roberta,
cara de melicotó,
a on és aquella amor
que me tenies tan certa?

(1071/Port Poll.)

Catalina d'Auberguix,
en eu cantar fas voltera;
vés a tancar la barrera,
si no vols que en venguin pus.

(1072/Port Poll.)

Com te pensaves tenir
eu tord dins la bandolera,
te'n prendrà com la jonquera,
que des que és nada espera
fuies i no pot tenir.

(1073/Port Poll.)

Damunt un tronxo de col,
vai pintar es teu retrato;
cara plana i es nas xato
i uns uis com a dos farols.

(1074/Sa Pobla)

¿De què t'has picat, puntós,
que tot són morros i ceies?
sa cadira que tu hi seies
ja n'hi seven de millòrs.

(1075/Llucmajor)

Dos que s'enamoren són
com a persones venudes;
entreguen l'ànima a Judes
i renunciem al món.

(1076/Pollença)

Dues peres a un brot,
no poden esser encertades.
De ses teves colomades,
que me tires de vegades,
no me'n ric però me'n fot.

(1078/Manacor)

Enamorada cruel,
per mi sempre ho has estada;
voldria veure't penjada
a un cap de nigolada,
a s'estel més alt del cel.

(1079/Andratx)

1073- Var. a Gin.501 p.34 vII i a Gin.4182 p.245 vI.

1075- Var.: "(3) a la cadira que seies" (Port Poll.); "(1) De què t'ets
picat, puntós" (Andratx); a Gin.4213 p.247 vI; a Moll (1934: p.106)
i a DCVB, (sv) 'puntós'.

1078- Var. a Gin.4237 p.248 vI

1079- Var. a Gin.4260 p.249 vI

Encara no ho he dit tot,
i més de sa meitat deixava:
s'al.lot que jo festejava
duia més d'un pam de moc,
i perque no li caigués tot
amb sa llengo el s'agontava,
i sa mare que passava
amb un ribei l'omplí tot.

(1080/Es Molinar)

Encara que sia tonta,
no t'has de riure de mi;
que es fadrins de per aquí,
es quedar bé els afronta.

((1081/Andraitx)

En dues coses conec
que ets amiga d'es marxando:
perque en es cambuix dus randa
i en es coll collarets.

(1082/Es Llobards)

En passar p'eu meu carrer,
sempre passes vora vora;
en tornar a passar et diré:
"hala, bàmbol, fé't enfora".

(1083/Port Poll.)

En tenir vint-i-un anys,
ses al.lotes casau-lès,
que en tenir es vint-i-tres,
ja prenen es capavall.

(1084/Sa Pobla)

En ses primeres amors,
li vai fer una filova
i una veta per sa cova;
ja ho vai esser abundós.

(1085/Santanyí)

Estàs ben sana i vermeia,
molt t'aprofita el menjar.
Estant en lloc de pinar,
no és estrany que tengues teia.

(1086/Pollença)

Eu meu estimat no creu
que amb un altre em casaré;
quan mu mare me fa fer,
la botonada i la creu.

(1087/Port Poll.)

-
- 1080- Var. a Gin.4420 p.258 vI
1081- Var. a Gin.4269 p.250 vI.
1083- Var. a Gin.4292 p.251 vI.
1084- Var. a Gin.1655 p.373 vIII.
1086- Var. a Gin.4702 p.274 vI.

Eu vespre festejaré,
si Déu heu vol per ventura,
com vendrà aquella freixura
que tanta nosa em sol fer.

(1088/Port Poll.)

Fadrinetes 'nau alerta
en quan amb só festejar;
que es fadrins solen deixar
sa barrera mig oberta.

(1089/Sa Pobla)

Fadrineta, bada ets uis
i no desemparris ta mare,
que eus fadrins que s'usen ara
tots van carregats d'embuis.

(1090/Port Poll.)

Fiet meu, jo no som teva
i tu ja em vols comandar;
quan es vicari dirà:
"Vamos, donau-vos sa mà"
encara puc tornar arrera.

(1091/Andraitx)

Garrida, vostra hermosura
no té comparació:
vós el voleu teixidor
un homo que un fil l'atura.

(1092/Pollença)

Garrideta, ja hi 'niré
a du aigo sense gerra;
però si plou banyaré
ses cordes de sa guitarra.

(1093/Andraitx)

Han posat en eu diari,
que l'al.lota m'ha engegat;
emperò no hi han posat
quants de pics li he tocat
les plomes d'eu seu canari.

(1094/Port Poll.)

Han posat en eu diari,
que l'al.lota m'ha engegat;
emperò no hi han posat
quants de pics hi he ballat
dins la plaça de Moscarí.

(1095/Port Poll.)

1090- Var. a Gin.4357 p.255 vI.

1091- Var. a Gin.1681 p.374 vIII.

1092- Var. a Gin.2919 p.173 vI.

1094- Var. a Gin.4374 p.256 vI i a Janer (1979: p.144).

Homo casat i festeja
i fadrina l'entretén?
és com un forner qui cern
sense farina i braceja.

(1096/Port Poll.)

Ja sé que ta mare teva
no vol que venguis aquí;
no sé si ho has sentit dir
que tampoc ho vol la meva.

(1097/Pollença)

Jo m'he fet endioter
i ara passeig s'endiota;
voltros passejau ses al.lotes
de dalt a baix d'es carrers.
Lo que al cap darrer no sé
lo qual és es més cabota.

(1097b/Felanitx)

Jo no em creia ni em pensava,
oh estimat, alcançar-vós;
jo em tiraria per vós
dins un pou a ras de paia.

(1098/Sa Pobla)

L'al.lota que vai cercant
la vui que siga fenera,
guapa i atmatxinera,
amorosa i elegant.

(1099/Port de Poll.)

Una amb tantes qualitats,
em aquest món no se'n troba;
se pensen que és roba bona
i està plena de forats.

(1100/Port de Poll.)

La meva al.lota no és molt guapa,
i jo no som molt agradós:
tenim uns morros tots dos
com unes puntes de sabata.

(1101/Pollença)

La veritat tenc sencera
i no l'he dita a ningú;
estimat, quan rall amb tu,
no dic cap paraula vera.

(1102/Port Poll.)

1096- Var. a Gin.1699 p.375 vIII.

1098- Var. a Gin.4448 p.260 vI.i a Moll, (1934:p.91).

1099- "at^m~~at~~xinera" possible corrupció d' "eixerida"; per a la informa-
dora, aquest era el seu significat.

1101- Var. a Gin.4768 p.278 vI.

1102- Var. a Gin.4962 p.288 vI

La xuia de la ventresca
és la millor per torrar;
si vols conseguir la mà
d'una fadrina, germà,
has de posar millor esca.

(1103/Pollença)

Les dones han afinat
que en caure en falta l'avenen;
se casen i les mantenen
i així es plet ja està gonyat.

(1104/Port Poll.)

Mu mare quan me va fer
la botonada i la creu,
el meu estimat no creu
que amb un altre em casaré.

(1105/Sa Pobla)

Me pensava tornar loca
quan s'estimat me deixà;
i ara, si vol tornar,
m'ha de prometre d'estar,
sense beure ni menjar,
set anys davall d'una roca.

(1106/Es Molinar)

Més envant descobriràs
el mal que has fet en deixar-mè
sabràs que venjar-mè
riuré quan tu ploraràs.

(1107/Pollença)

Mestre Tomé, sa barrera
vós que tancau i obriu;
no sé com vós consentiu
una fia que teniu
casar-la amb un calavera.

(1108/Andraitx)

Me vares dir anit passada
que no volies tornar;
sa paraula que vai dar:
el qui no ve no se'n va
ve-me't aquí conformada.

(1109/Santanyí)

M'han dit que tens quatre cares
per cada home que te mira.
Les carabasses que em dares,
les venc a bon preu a la fira.

(1111/Pollença)

1105-Vegi's la 1087 de la qual és variant.

1106- Var. a Gin.4667 p.272 vI.

1107- Var. a Gin.4645 p.271 vI.

1109- Var.: "(1) Me vares dir anit passada/(2) que no volieu tornar/(3)
el qui no ve no se'n va/(4) ve't-me aquí aconhortada" (Pollença) i a
Gin.3602 p.211 vI.

M'he tancat amb pany i clau
perque som jove i fadrí
i no vui que puguin dir
coverbos que em deixin blau.
A mi no em veureu esclau
de cap dona fins aquí.

(1112/Pollença)

Mirau que m'ha dit mu mare,
amor, per amor de vós,
que he mester dos teixidors
per urdir-me es mocadors
per eixugar-me sa cara.

(1113/Santanyí)

Moreneta de color,
saps què has de dir a ta mare:
quan se va casar amb ton pare,
si varifer es seu gust o no.

(1114/S'Alqueria Blanca)

'niria colcant eu moll
per amor de na Maria;
i me taiaria eu coll,
eu meu no, el de la camia.

(1115/Port Poll.)

No et pensis que si no véns
que t'enviï a demanar;
dona som per a mudar
de tu i tots quants n'hi ha,
l'amor i els pensaments.

(1116/Pollença)

No festeig ni festejera,
ni ganes de festejar,
però si me vui posar,
en tenc dos que me van darrera.

(1117/Sa Pobla)

Per la fira te'n deixares,
per Nadal tornaràs,
però coca no voràs
perque tarro tu no em dares.

(1118/Port Poll.)

-Per què no em dónes a beure
eu teu cor damunt la mà?

-Quantes coses hi ha
falses i els-e me fas creure.

(1119/Port Poll.)

1115- Var. a Moll (1934: p.91)

1116- Var. a Gin. 4611 p.269 vI.

1119- Var. a Gin. 4662 p.272 vI.

Perque no vai voler anar
a la Bonanova amb ella,
quan va esser dins la capella,
mal de cor li va agafar.

(1120/Pollença)

Per tot el món s'ha provat
que l'amor és cosa rara:
si tens rues a la cara,
mai trobes enamorat.

(1121/Pollença)

Per una perdiu pintada
vai córrer tot un estiu;
la vai trobar dins es niu,
tota coixa i ben baldada.

(1122/Sa Pobla)

Quan passes p'eu meu carrer
com que passeu d'amagat;
en tornar passar diré:
"passau, passau, estimat,
que no vos aturaré".

(1123/Port Poll.)

Quan t'hauran de publicar
hauran de mudar la trona;
la que hi ha no serà bona,
perque de veia caurà.

(1124/Pollença)

Quan tu i jo festejàvem,
venia a cagar a ca teva,
i ara que estam baraiats,
dóna'm la merda que és meva.

(1125/Sa Pobla)

Quan vages a festejar,
no te'n menis companyia,
que encara que germà sia,
la carn de l'olla et treurà.

(1126/Pollença)

Quatre-cents enamorats
té na Joanaina Vendrella;
cent que van i cent que vénen,
cent que parlen amb ella
i cent que estan aturats.

(1127/Pollença).

1120- Var. a Gin.914 p.274 vIII.

1123- Var. a Gin.4177 p.245 vI.

1124- Var. a Gin.1461 p.362 vIII.

Que ha de dur sotileza
fadrí que les haurà amb vós!
perque teniu les amors
posades a la francesa.

(1128/Pollença)

S'aubercoc com és madur,
s'oratge o es vent el toma;
la reina quan du corona,
que no és més guapa que tu?

(1129/Inca)

Sa meva al.lota estirosa
sempre la veuen anar
com una serp verinosa.

(1130/Es Llobards)

-Sa poma que tu m'has dada
és corcada i no val res.
-En tenc una i per tu és
dins lo meu cor ensucrada
que ningú mai l'ha 'bastada,
no sabeu de quin gust és.

(1131/Santanyí)

Sa prenda que més estim
és una felanitxera;
cada pic que pens en ella,
si he dinat ja no din.

(1132/Sa Pobla)

Saps que em recorda de bé
la paraula que em digueres;
Sàpigues que tant de mal me feres
com la boira a les cireres
quan està en flor el cirerer.

(1133/Pollença)

Saps què vénen a dir-mè,
prendra del meu cor estimada?
que com seré amb tu casada,
ha finit mon estar a pler.

(1134/Santanyí)

Sempre hasurada devota,
anant darrera no-res;
què has de fer aquí, diguès,
tants d'homes i tu al.lota?

(1135/Sa Pobla)

1130- "estirosa" té aquí, per a qui la recitava i no recordava més que aquests tres mots, el significat de xereca, esquerpa, de mal acomodar.

1131- Em sap greu però aquesta s'ha "colat" aquí i no és aquest el seu lloc. Convindria més a les de festeig o a les verdes.

Ses al.lotes han promès
totes an el Bon Jesús
que no festejaren pus
però no li han atès.

(1136/Inca)

S'estimat meu se pensava
que s'amor em faria mal;
i jo som d'un natural
que el qui no em vol no m'agrada.

(1137/Es Llobards)

Set anys la vai festejar,
mai la vai veure amb filova.
Tant de gust me va donar
com si em 'guessin fet 'gontar
una vaca per sa cova.

(1138/Es Llobards)

Seu en terra, poca sal,
que no et donaré cadira;
perque es dia de sa fira
no trobares es portal.

(1139/Manacor)

Si no tens qui te consol,
vine, te consolaré;
què no saps que un malf ner
canta quan es sol se pon?

(1140/Sa Pobla)

Si te resols i amb mi te cases
l'hauràs avenguda poc;
sortiràs de dins el foc
per caure dins de les brases.

(1141/Sineu)

Si venies a ma casa
com enamorat volgut,
saps per què t'he entretengut?
perque havíem d'anar a Lluc,
i mos feia falta un ruc
i tu mos has pogut fer d'ase.

(1142/Pollença)

1137- Var. a Gin.4819 p.281 vI.

1138- Var. a Gin.4828 p.281 vI.

1139- Var. a Gin.4830 p.281 vI.

1140- Var. a Gin.247 p.293 vIII.

1142- Var. a Gin.5017 p.292 vI.

Som llebreta de muntanya
i he davallat an es pla;
si és que em vulguis agafar,
ja te pots aprepapar
d'una escopeta i un ca
i un filat i una canya
i encara no m'has de caçar.

(1143/Es Molinar)

Te deu recordar molt bé
un temps, quan eres fadrina;
que lo que un sou valia,
ho daves per un dobler.

(1144/Port Poll.)

Te pensaves amb arboces,
bon amor, encativar-mè;
dona no hauries d'esser
que traïdora no fosses.

(1145/Port Poll.)

Una fadrina en tenir,
devuit anys i no festeja
jo supòs si malaveja
de rallar amb qualque fadrí.

(1146/Sa Pobla)

Un colom volta la torre
volta i la torna a voltar;
i tu, coloma traïdora,
quants de coloms fas penar!

(1147/Port Poll.)

Un fadrí no pot estar
sense set enamorades:
com en té tres de colgades
i tres d'estremaunciades,
encara pot festejar.

(1148/Es Llobards)

Un pastor que guarda euveies
s'ha d'aixecar dematí;
si m'havies de fer ceies,
no tenies de venir.

(1149/Port Poll.)

1145- Var. a Gin.4994 p.290 vI i a DCVB (sv) 'arboces'.

1148- Var. a Gin.5032 p.292 vI.

1149- Var. a Gin.3564 p.208 vI.

Un pastor que guarda euveies
 també guarda nins petits;
 al.lota, tu me fas ceies
 perque no t'he duit confits.

(1150/Port Poll.)

Un temps en encontrar-mós
 en teníem per una hora;
 i ara, que són d'enfora,
 garrida, aquelles amors!

(1151/Andratx)

Voltros, mares, que sou veies
 que sabeu el món com va;
 ses fies heu de menar
 cosides a ses goneies.

(1152/Es Llobards)

- La mola que el vent de març
 porta les plantes de març
 - La mola que el vent de març
 porta les plantes de març
 - La mola que el vent de març
 porta les plantes de març

- La mola que el vent de març
 porta les plantes de març
 - La mola que el vent de març
 porta les plantes de març
 - La mola que el vent de març
 porta les plantes de març

- La mola que el vent de març
 porta les plantes de març
 - La mola que el vent de març
 porta les plantes de març
 - La mola que el vent de març
 porta les plantes de març

- La mola que el vent de març
 porta les plantes de març
 - La mola que el vent de març
 porta les plantes de març
 - La mola que el vent de març
 porta les plantes de març

- La mola que el vent de març
 porta les plantes de març
 - La mola que el vent de març
 porta les plantes de març
 - La mola que el vent de març
 porta les plantes de març

- La mola que el vent de març
 porta les plantes de març
 - La mola que el vent de març
 porta les plantes de març
 - La mola que el vent de març
 porta les plantes de març

- La mola que el vent de març
 porta les plantes de març
 - La mola que el vent de març
 porta les plantes de març
 - La mola que el vent de març
 porta les plantes de març

DEL COMPORTAMENT

- 1972- La mola que el vent de març
 porta les plantes de març
 1973- La mola que el vent de març
 porta les plantes de març
 1974- La mola que el vent de març
 porta les plantes de març

Algú te demanarà
quina fadrina és aquesta;
és guapo poguer parlar,
si per les Verges fan festa.

(1153/Port Poll.)

Fadrina que va pel món,
ha d'esser honrada i llesta;
quantas n'hi ha que fan festa
per les Verges i no ho són.

(1154/Port Poll.)

Fadrina, si vas pel món,
t'hauràs de rompre sa testa;
quantas nines fan festa
per les Verges i no ho són.

(1155/Sa Pobla)

No és tot riure, bon amor,
ni és càstig si Déu ho envia;
mentres que fadrina sia,
tenc roba a l'estenedor.

(1156/Port Poll.)

-¿No saps que el vent de mestral
mostia les plantes tenres
-Saps que vénc els divenres
com a genre natural.

(1157/Pollença)

Una fadrina ha d'estar
com una tassa de vidre,
perque en 'ver estat consentida,
ningú la se vol mirar.

(1158/Port Poll.)

Una fadrina ha d'estar
en eu fil com la balança;
i a tots ha de dar esperança
i de cap s'ha de fiar.

(1159/Port Poll.)

1157- Era costum festejar els dijous, però els compromesos podien
anar quan volien.

1158- Var. a Gin. 3396 p.199 vI.

1159- Var. a Gin. 3395 p.199 vI.

DESCRIPTION

Ai, Marista, deixa'n tocar en sul,
Bella, dinosa, calla dinosa.

Ai, Marista, deixa'n tocar en sul,
Bella, dinosa, que sta un perdit,

(1150/De Folia)

Ai vaja, vaja, vaja dia:
in que engany tamen son dones
de son meneta a' a dia
a melle de poble per son voras.

(1151/De Folia)

A la banya requera
tota-li en son,
a ella li diu "bon dia"
de vora a la banya

A la banya requera
tota-li en son,
a ella li diu "bon dia"
de vora a la banya

A la banya requera
tota-li en son,
a ella li diu "bon dia"
de vora a la banya

A la banya requera
tota-li en son,

A la banya requera
tota-li en son,
a ella li diu "Ai, Papo,
això es que va de bo".

(1152/Port Foll.)

DE CONTINGUT ERÒTIC O GROLLER

A Polleca, els polleca,
que la tenen a/egua,
na li pegan per vora,
que no la li banya banya.

(1153/De Folia)

A la banya va a/egua,
na li pegan per vora,
que no la li banya banya.

(1154/De Folia)

DESCRIPTIVES

Ai, Marieta, deixa'm tocar es cul.

Calla, dimoni, calla dimoni.

Ai Marieta, deixa'm tocar es cul.

Calla dimoni, que ets un perdut.

(1160/Sa Pobla)

Ai vaja, vaja, vaja dic:

lo que enguany tenen ses dones

és una canaleta a' s mig

i molts de pèls per ses vores.

(1161/Sa Pobla)

A la banya ruqueret

toca-lí eu peu,

i ella^{li} diu "un memeu,

un poquet més amuntet"

A la banya ruqueret

toca-lí la cama,

i ella^{li} diu "bon retrama

un poquet més amuntet"

A la banya ruqueret

toca-lí eu janoi,

i ella li diu: "bon refoi,

un poquet més amuntet"

A la banya ruqueret

toca-lí la cuixa

i ella li diu: "ara puja

un poquet més amuntet"

A la banya ruqueret

toca-lí la flor,

i ella li diu: "Ai, Pepet,

això sí que va de bo".

(1162/Port Poll.)

A Pollença, els pollencins,

quan la tenen ajeguda,

no li peguen cap premuda,

que no la hi tenguen dedins.

(1163/Sa Pobla)

A Sa Pobla vai anar,

mal me toc pesta si torn;

perque ses pobleres són

ses més putotes d'es món.

(1164/Manacor)

1160- Per a la tonada, vegi's l'apèndix corresponent. No sembla pas de Mallorca.

1162- Per a la tonada, vegi's l'apèndix corresponent. Estrada d'una cançó enumerativa.

1163- "Fort se besaven/ab dos premudes/e revengudes" Spill (2567)

A un carrer de l'any,
de la qual parlava
amb el seu fill que jo
no parlava de l'any.

(1162/Sa Fula)

De l'any de la guerra
amb el fill, l'any de guerra
de la guerra de l'any de guerra
a l'any de guerra de guerra,
de l'any de guerra de guerra.

(1163/Sa Fula)

A l'any de la guerra
de l'any de guerra de guerra,
de l'any de guerra de guerra,
de l'any de guerra de guerra,
de l'any de guerra de guerra.

(1167/Sa Fula)

De l'any de guerra de guerra
de l'any de guerra de guerra;
de l'any de guerra de guerra,
de l'any de guerra de guerra,
de l'any de guerra de guerra.

(1168/Sa Fula)

De l'any de guerra de guerra
de l'any de guerra de guerra;
de l'any de guerra de guerra,
de l'any de guerra de guerra,
de l'any de guerra de guerra.

(1169/Sa Fula)

De l'any de guerra de guerra
de l'any de guerra de guerra;
de l'any de guerra de guerra,
de l'any de guerra de guerra,
de l'any de guerra de guerra.

(1170/Sa Fula)

De l'any de guerra de guerra
de l'any de guerra de guerra;
de l'any de guerra de guerra,
de l'any de guerra de guerra,
de l'any de guerra de guerra.

(1171/Sa Fula)

De l'any de guerra de guerra
de l'any de guerra de guerra;
de l'any de guerra de guerra,
de l'any de guerra de guerra,
de l'any de guerra de guerra.

COMPORTAMENT

(1172/Sa Fula)

Jaume Roig. I a l'any (1973: p. 72).

1165- Var. a l'any (1974: p. 120).

1166- Var. a l'any (1975: p. 121).

1167- De l'any de guerra de guerra, Var. a l'any (1976: p. 122).

1168- De l'any de guerra de guerra, Var. a l'any (1977: p. 123).

1169- De l'any de guerra de guerra, Var. a l'any (1978: p. 124).

1170- De l'any de guerra de guerra, Var. a l'any (1979: p. 125).

1171- De l'any de guerra de guerra, Var. a l'any (1980: p. 126).

A un carrer de Ciutat,
hi ha una pentinadora;
quan ja no té res que fer,
se pentina sa paloma.

(1165/Sa Pobla)

Es fonoi de ses voreres
sol sortir llarg i gruixat;
jo en tenc un redol sembrat
a dins Campos sa mitat,
s'altra mitat dins Porreres.

(1166/Santanyí)

I davall d'es davantal
hi teniu sa calentura,
i en es vostre pomeral,
sempre hi ha pomes madures.

(1167/Sa Pobla)

La nostra criada té
un moix negre baix sa panxa;
i jo voldria saber,
quina moixeta el va fer.

(1168/Sa Pobla)

La poma de na d'Allò
té set centes corterades;
més de dos les han midades
i diven que falta un cortó.

(1169/Port Poll.)

La poma de na Maria
està dins un comellar,
i de sabonera que fa,
un barco hi navegaria.

(1170/Pollença)

La poma de na Moreta
balla i no té capoi;
però té un foradinoi
com un portal de caseta.

(1171/Port Poll.)

La poma de na Pentina
té cinquanta mil fuis;
quan li vénen cluca ets uis,
per no sebre amb a qui barrina.

(1172/Felanitx)

Jaume Roig. I a Janer (1979: p.73).

1165- Var. a Janer (1979: p.150).

1166- Var. a Janer (1979: p.150).

1170- És molt coneguda. Var. a Janer (1979: p.169)

1172- Var.: "(1) Sa poma de na Llobera/.../(4)com si fos una somera"
(Felanitx); "(2)diven que té setze fuis/(3)com li fiquen tanca ets
uis/(4)i ño mira qui la barrina" (Sa Pobla). Hi ha tres parescudes
a Janer (1979: p.78).

La poma tens enrevoltada de pèl
i a's mig un Quiquiriquic;
canta de dia i de nit
de fam i no és de civada.

D'esquena, damunt un llit
jo que no el tenc ni gros ni petit
m'engana que me n'hi has consentit
sense que t'hagués barrinada.

Una mà a cada mama aferrada
i an es front una besada
i marxa enrèra s'ha dit
que si feia s'adormit,
pories quedar embarassada.

(1173/Felanitx)

La jove que du més grins
de Sòller és na Cama-negra;
i de tant en tant roega
es puro an es fadrins.

(1174/Es Molinar)

Les al.lotes els diumenges,
quan no tenen res que fer,
van a regar el claveller
i diu "beu, ja que no menjes"

(1175/Pollença)

Les dones d'eu meu carrer
totes són caragoleres;
tenen la panxa pelada
de fregar per les voreres.

(1176/Port Poll.)

Na Mariaina de Lluc
té sa viola pintada,
si no la m'hagués mostrada
no ho hauria jo sabut.

(1177/Andratx)

Noltros tenim un cavaï
'raconat dins sa païssa;
ses dones tenen sa pixa
amb sa boca cap avall.

(1178/Felanitx)

Qualsevol d'aquestes tres
amb un dobler hi pots anar,
que si les ho saps demanar,
t'ho donaran per no res.

(1179/Sa Pobla)

1173- Com es pot comprovar, aquesta glosa, i moltes d'altres que veurem, dins sempre d'aquest grup, és completament deforme. Les raons totes són sense possibles demostracions. En principi, hom pot suposar que són cançons més aviat dites que cantades; així dones, sense el suport de la tonada, és més fàcil de recordar només que el tema.

1177- Var. a Janer (1979: p.168)

1174- Molt interessant: DCVB (sv) 'grill'.

Quan morigué la pradina,
que sia al cel, me digué:
"no et casis amb pollencina
que són més amples de ginya
que els carros d'en temps primer.

(1180/Pollença)

Sa poma va fer un bramul
i es pardal es constipà;
si no el te vols espenyar
li has de fotre p'es cul.

(1181/Sa Pobla)

Ses al.lotes de Bunyola
quan no tenen res que fer,
se'n van davall un garrover
i se graten sa viola.

(1182/Sa Pobla)

Ses al.lotes de Bunyola
quan se'n van a confessar,
diven an es capellà:
"no vui jeure tota sola".

(1183/S'Alq. Blanca)

Ses al.lotes de Lluçmajor
duen ses calces blanques.
Se rapinyen ses anques
amb una pell d'eriçó.

(1184/S'Alq. Blanca)

Ses al.lotes de Sa Coma
són curres i ballen bé,
tenen sa panxa ruada
com sa manxa d'un ferrer.

(1185/Andraitx)

Ses al.lotes d'es Carritxó
totes duen calces blanques;
tenen més pèl per ses anques
que pues un eriçó.

(1186/Felanitx)

Ses al.lotes duen totes
en es coll un collaret,
i un poc més adavallet
una post amb dues coques,
i en mig de s'entreforc
una cosa ben dolceta.

(1187/Sa Pobla)

1182- Var. a Janer (1979: p.132)

1183- Var. a Janer (1979: p.139)

1184- Var. a Janer (1979: p.132)

1185- Var.: "Ses al.lotes de Bunyola/ són guapes i ballen bé/tenen sa
poma ruada/com ses manxes d'un ferrer" (Sa Pobla) i a Janer
(1979: p. 170)

Ses al.lotes pixen xules
ses qui no ho dissimulen;
sa qui no és xula quan pixa
és que té es virgo espenyat.

(1188/Sa Pobla)

Un temps eren totes soles
an es carrer principal;
i ara, totes en general
duen un tapa terroles.

(1189/Felanitx)

FACECIOSES

Ai, ai, cridàveu vós
quan vos tenien davall;
componguereu un bon ball
sense so ni sonadors.

(1190/Pollença)

A la mar blava
es patró se renta sa fava;
si en es Marroc embarranques
ja pots preparar ses anques.

(1191/Santanyí)

A sa fia d'en Corró,
sa maior no, sa petita,
li ficaven dins sa poma
tres pardals i un garbaió.

(1192/Santanyí)

A Sa Pobla fan pastissos
i els-e torren amb caliu.
Hi ha berganta que diu:
"per llarg que sia s'estiu,
no m'entraran es canyissos".

(1193/Santa Margalida)

Davall la mata mosquera,
a devora el galliner,
la meva al.lota em va fer
la pell de la fava enrera.

(1194/Port Poll.)

Devora es cap de cantó,
vai sentir cantar un puput;
i va esser una dona veia
que forçava un geperut.

(1195/Sa Pobla)

1190- Var. a Gin. 1 p.51 VII.

1193- Var. a Janer (1979: p.141)

1194- Var.: "Darrera una paret seca/ a s'ombra d'un garrover,/sa vostra fia em va fer/ sa pell de sa fava enrera" (Felanitx) ; "A davall un ametler,/ i a s'ombra d'una figuera/.../..." (Sa Pobla) i a Janer (1979: p.73).

Dues al.lotes corrien
per un bocí de corral,
en Bernat els-e volia
agafar amb un cop de mà;
les purotes no volien.

(1196/Sa Pobla)

El dimoni cucarei
feia llatra amb vencisos,
se va baixar es calçons
i es va trobar es coions llisos.

(1197/Sa Pobla)

En el carrer del Lleó,
han posat una piqueta,
per fer-te sa perdiu neta;
i si te posen sabó,
pagaràs una pesseta.

(1198/Sa Pobla)

En Gabriel Patacó
n'és parent de na Dama;
li estirava una mama
pel forat del rentador.

(1199/Sa Pobla)

En Gri Mut és un bergant
taiat de madera closa;
domés és que té una cosa,
que quan amb dones se posa,
per darrera empeny bastant,
però no pot per davant,
perque es coions li fan nosa.

(1200/Sa Pobla)

En mig d'aquests dos uiastres
una al.lota em vai tirar,
i d'aleshores ençà,
tenc es coions amb padrastres.

(1201/Sa Pobla)

En Xesc va dir a naXesca:
-Xesca, que tens es rem fresc?
Na Xesca va dir: -Sí, Xesc,
sempre na Xesca està fresca.

(1203/Sa Pobla)

Es primer pic que li vai fer,
jo me creia l'havia morta;
tenia sa poma ben forta
i tan massissa sa porta
com s'encruia d'un ferrer.

(1204/Santa Margalida)

1198- Var.: "(2)n'han posat una fonteta/(3)i fan pagar una pesseta/(4)
per fer-se la perdiu neta" (Port de Poll.).

1200- Var. a Janer (1979: p.173)

1201- Var.: "A dins un corral d'uiastres/una verge em vai tirar/i d'ales
hores ençà/ en es pardal tenc padrastres" (S'Alqueria Blanca) i a
Janer (1979: p.95).

Eu gall de can Puig és mort
d'anar darrera gallines;
l'amo, de mirar fadrines,
ha quedat amb lo coll tort.

(1205/Port Poll.)

-Fadrina qui no té amor
an el seu enamorat
se n'ha d'anar an el prat
i que cerqui un tronc gruixat,
i de cap a cap cosir-hó.

-Val més que un homo el se taii
que una dona cosir-s'hó
perque un pi en coronar-ló,
ja no torna a treure mai,
i jo en descosir-m'hó,
torn tenir el mateix tai.

(1206/Pollença)

Hi vai anar per un brot,
i li vai coir sencera;
perque l'estimada em deia:
"du-t'en cossiòl i tot".

(1207/Pollença)

-Hortolana, hortolana,
dóna'm una poma de l'hort
-Totes són de pinyol fort
menos la meva que és blana.

(1208/Port Poll.)

1203- Var. a Gin.28 p.200 VIII i a Janer (1979: p.166).

1204- Var.: "(2)me pensava haver-la morta/(3)hi tengué la poma més for-
ta/(4) que una encruia de ferrer"(Port Poll.) i a Janer(1979:
p.79.)

1205- Var. a Gin.4320 p.253 VI.

1206- Var.: "Fadrina qui no té amor/an el seu enamorat,/ja se'n pot anar
an el prat/ a cercar un tronc ben gruixat/ a dos punts i cosir-s'hó,
-Joan, tu no tens raó/ ni l'has coneguda mai;/ val més que un homo
s'ho taii/que una dona cosir-s'hó/perque un pi en escapçar-ló/ja
no torna ha treure mai/ i una dona en descosir-s'hó/ torna tenir eu
mateix tai". (Port Poll.); "Catanyet:/si no fas feina a mestai,/val
més que un homo s'ho taii/que una dona cosir-s'hó;/perque un pi en
coronar-ló/ ja no torna a treure mai" (Pollença) i a Janer (1979:

Hortelana, hortelana,
guarda bé el pomeral...

-De quines pomes teniu?

-D'en l'hivern i de l'estiu
i de guardar-les tot l'any.

-De quina classe teniu?

-Aquí també n'hi ha
pomes que es diuen de coure,
aquestes ja van a lloure
i vós mateix poreu triar.

-D'aquestes ja en menjaria
i no em 'cabem d'agradar;
voleu que vos ho diga clar?:
de s'hortolana voldria

-S'hortolana la se guarda
per quan es senyor vendrà.

(1209/Andraitx)

Hortelana, hortelana,
guarda bé aquest pomeral
que no hi entri cap pardal
que no vós hi posi taca.

(1209b/Sa Pobla)

I sa patrona es pensava
que jo agontaria es timó;
i jo per esser es patró
em basta ficar sa vela.

(1210/Sa Pobla)

Jo festejava en ses fosques,
sense foc i es llum 'pagat;
s'estimat en es costat
i per testimoni ses mosques.

(1211/Felanitx)

Jo la barrinava en terra
en mig de quatre cantons;
amb ses bosses d'es coions
li vai omplir es cul de terra.

(1212/Sa Pobla)

La hi tocava, la hi tocava,
i sa mare se'n temé;
i llavò, per quedar bé,
acalà es cap i becava.

(1213/Sa Pobla)

p.155).

1208- Var.: "(2) da'm una poma de l'hort/(3)-totes són de cuiro fort,/
(4) sols tenc la meva que és blana" (Sa Pobla) i a Janer (1979:
p.167.)

1212- Var.: "Li feia ajegut a terra,/ en mig de dos pomissons;/i amb es
roce d'es coions,/li omplia es cul de terra". Té un cert parescut
a la que hi ha a Janer (1979:p.96).

1213- Var.: "(1) Li tocava, li tocava/(4)acalava es cap i becava" (Sa Pobla)
"(3)i ella per fer el paper" (Port Poll.).Janer (1979: p.145).

S'altre dia dematí,
a cercar llet me n'anava;
i en lloc de dur-la de cabra
la'm donaren de fadrí.

(1214/Sa Pobla)

La meva al.lota me diu
que té la mala setmana:
li davalla per la cama
un sucoc com el lleixiu.

(1215/Port Poll.)

La meva dona quan jeu,
té eu cap a la capçalera;
i quan li agafa juguera,
remena eu dit gros d'eu peu.

(1216/Port Poll.)

-L'amo que sou de Sineu
o de la banda de Lluc?
-Com llamps haveu conegut?
Que teniu el cul pelut
que seria germà del meu?

(1217/Port Poll.)

La senyora pixa en terra
i el senyor damunt es llit;
i quan és sa mitjanit,
juguen a serra-mamerra.

(1218/Sa Pobla)

L'hi mirava, l'hi mirava,
p'es forat d'es rentador;
i només vai porer veure
lo que no està bé dir-hó.

(1219/Sa Pobla)

Li feia de joneions
amb molta de paciència;
i a' s temps que feia es pecat,
també feia penitència.

(1220/Sa Pobla)

Li tocava per ses anques
i no trobava es forat;
es pobre cap pelat
li treia claguines blanques.

(1221/Sa Pobla)

1216- Var.: "(1)La meva mare quan jeu/(3) i en pegar-li la juguera /(4) engronsa eu dit gros d'eu peu" (Port Poll.) i a Janer(1979: p.139).

1217- Qui me la va dictar l'atribuïa a En Calafat de Son Cervera. A la banda de Pollença hi ha una munió de gloses amb respostes ingenioses, atribuïdes an En Calafat. La cosa té poc de versemblant. A Janer (1979: p.151) hi ha una altra variant.

1218- Var. "(3)com són a mitjan la nit" (Pollença); "(3)quan ve devers mitjanit" (Port Poll.) i a Janer (1979: p.81).

Madó Moll assoleiava
es fonoi dins un platet,
i va passar un busqueret
i tot li espipeiava.

(1222/Felanitx)

Madona, la vostra fia
serà mala de casar
perque l'han trobada d'esquena
allargada dins un favar.

(1223/Sa Pobla)

Ma mare quan me va fer
se va espenyar sa viola,
i mon pare amb sa pistola
li va tornar a posar bé.

(1224/Sa Pobla)

-Mereixes esser coronada
de fuietes de llorer
per la flor que m'has donada
que amb gran goig l'he desfuiada
havent-te dat gust primer.

-Un sol pic per advertència,
però no m'hi tornis dur;
podràs dir que has coït tu
de jo la primera hortència.

(1225/Pollença)

Mu mare em vorè'm dirà:
"que has tornada de gruixada!"
Ah, mu mareta estimada,
això em ve d'una vegada
que amb un home em vai colgar.

(1227/Port Poll.)

1220- Var.: "Tu i jo hem de jeure plegats/un de panxa i s'altre d'esquena/
i en fer ses funcions/ ho farem de jonoions/i en sa mateixa, compli-
rem sa penitència" (Santanyí); "Vai tenir la paciència/de fer-li
d'ajonoiat;/ i mentre feia el pecat,/complia la penitència" (Port Poll.)

Hi ha una variant parescuda a Janer (1979: p.94).

1221- Var. a Janer (1979: p.97).

1224- Var.: "(4) pam-pam, li tornà bé" (Sa Pobla) i a Janer (1979: p.78).

1225- Els versos 6-9 són a Gin. 1267 p.78 vI, formant una glosa indepen-
dent.- També me la digueren començant així: "Mereixes esser coronada/
de brotada de llorer;/ Bon dia, sol vertader,/auba de dematinada"
(Port Poll.)

Na Roseta d'es present
de ses Mares Cristianes,
va anar a perdre ses 'recades
a dins es llit d'es Regent.

(1229/Andraitx)

No et recordes, Maciana,
que un vespre i sense interès,
te vai dir si en vols més
i tu em digueres que et bastava?

(1230/Pollença)

No vui llet de S'Alqueria
ni formatge ni brossat;
que en Pep Vilé les n'ha dat
el mal francès que tenia.

(1231/Andraitx)

Per sa cara la besava,
per sa panxa la ponyia,
es cul anava i venia,
jo no sé si la boixava.

(1232/Santanyí)

Quan jo era petitó,
ai, dormia amb sa criada;
i ara que som més grandet,
no vol la desgraciada.

(1233/Sa Pobla)

Quan li vai passar la mà
per eu regal de la cuixa,
vai tocar la carn tan fluixa,
la meva forta em tornà.

(1234/Port Poll.)

S'altre dia una senyora,
encalçava un fuster;
perque li 'via de fer
una gàbia a sa cotorra.

(1235/S'Alqueria Blanca)

S'altre dia vai 'gafar
una anguila per ses anques,
hi havia unes bergantes
que se volien passar.

(1236/Sa Pobla)

-
- 1232- Var.: "hi anaven i venien" (Sa Pobla) Hi és parescuda a Janer (1979: p.98). El que em contaren és el següent: sembla ser que una jove cità a un glosador al jutjat que declarés si l'havia vist com la forçaven; la resposta del glosador va ésser la glosa aquesta.
- 1234- Var. a Janer (1979: p.143).

Sa Madona de Sa Torre
es pa negre li fa mal;
però no li fan ses coques
ni es torrons per a Nadal.

(1237/Sa Pobla)

Sa madona de Son Bono
pegà foc an es rostoi;
se va cremar un jonoi,
bono, bono, bono, bono.

(1238/Santanyí)

Sa muleta d'en Corem
tenia una poteta blanca
una cuixeta i una anca
i la meitat d'es betlem.

(1239/Felanitx)

Sant Antoni és un sant viu,
no se'n pensa cap de bona,
feia goig a sa madona
amb so cap de sa perdiu.

(1240/Felanitx)

Saps què em va dir na Llobera
quan li vai demanar es vel?
avant d'es cul tenc un estel
tot enrevoltat de pèl
i arran de sa vorera.

(1241/Felanitx)

Saps què m'ha dit na Cultós?
que hi tornis que és la mateixa;
el pèl li ha tornat créixer
i li surt més coriós.

(1242/Pollença)

Sa senyora de can Planes
que li diuen s'homonot,
s'altre dia per un vot
mostrà es cul i ses mames.

(1243/Es Molinar)

Ses al.lotes de Caimari
se constipen en s'estiu,
i es metge els receptava
un pam i mig de perdiu.

(1244/Sa Pobla)

1237- Així posada, aquesta cançó no té res d'eròtic. Tanmateix és una de les més conegudes i repetides i de la següent manera: primerament solen dir-te la que jo he posat i encabat diuen la versió verda; és una mena de regust per l'ambigüitat. Var.: "(3)però no li fa el pardal/ quan el té dins la cotorra"(Pollença); "(3)però no li fa sa poma/(4) quan li arramblen es pardal" (Felanitx); "(1)Sa madona de Sa Coma/ (3)emperò no li fa es pardal/(4)quan li entra dins sa poma"(Santanyí) i a Janer (1979: p.81).

Truja no pot mai esser
anc que se juntin cent mons,
perque és verro i té es coions
més ben posats que vostè.

(1245/Pollença)

Una al.lota em demanà
que li fes que li fes,
que li fes i que li fes
un devantal per segar.

(1246/Sa Pobla)

Una al.lota demanava
que li fessin que li fessin
que li fessin que li fessin
que en s'hivern ja se casava.

(1247/Sa Pobla)

Un dia, damunt la costa,
seia damunt un revei,
se'n vengué una bella al.lota
a fer-me jocs a l'aucei.
De tant en tant em demanava
si jo en duia fabiol
i jo perque era tot sol
en duia un i l'hi negava.

(1248/Pollença)

Un dia, de ers la una,
una jove em demanà
que li donàs berenar
que encara estava dejuna.
Un bocí de pa amb formatge
va esser tan bon companatge
que nou mesos li durà.
Quan la vai tornar trobar
va dir que estava contenta,
perque per dins el seu ventre
sentia bellarrugar.

(1250/Pollença)

1238- També aquesta, com l'anterior, sembla innocent; cal però canviar la lectura de janoi per fonoi per trobar la seva intenció. Tanmateix però, a D. Mercadal, (1979: p.58), trobem els dos versos del mig a una altra glosa que fa pensar en una lectura anecdòtica senzillament. Hom pot trobar variants a Janer (1979: p.152) que confirmen el que deia.

1239- Es betlem és el sexe de la dona especialment quan el mostra estant asseguda. A Janer (1979: p.86) hi ha una de parescuda.

1241- Var. a Janer (1979: p.152).

Un jai corbo com un fus
i més brut que una gallina,
festejava una fadrina
dins un serral de paiús.

(1251/Felanitx)

Un soldat i una criada
festejaven a un racó,
i ell mentrestant li tocava
lo que no està bé dir-hó.

(1252/Sineu)

Vai anar a boixar a Sa Pobla
a darrera d'un revei;
quan li vai veure el cloei
el pardal em tornà el doble.

(1253/Sa Pobla)

Vai començar en es portal
a rallar amb na Maria,
quan conta em don, ja tenia
sa seva mà en es pardal.

(1254/Sa Pobla)

Vui contar-vos un cassó
succeït a Lluçmajor:
una dona amb un bastó
se punyia es marissapo,
i el se va posar tan guapo
que s'inflà com un tambor.

1255/Sa Pobla)

1245-Això s'explica d'un porquer que ja n'estava fart del senyor que dia per altre li venia tot demanant per la truja com engreixava i que, tip com ja n'era, li deixà anar aquesta glosa. Var.: "Ui, vostè va molt errat/'xò que vostè diu no es ver/ni està en cap mot d'es credo/aquí li diem es verro/coions gossos com vostè" (Santanyí); té una certa relació amb Janer (1979: p.178) i amb la resposta que atribueixen a Madó Roqueta (Port Poll.) a dos joves que li demanaven per la somera: "A rebenta o no rebenta/jo no vai de més cançons/que no veis que té coions/i perdiu davall el ventre?".

1252- Per a la música amb què em cantaren aquesta, vegi's l'apèndix final. Var. a Janer (1979: p.147).

1253- Var. Janer (1979: p.77).

1255- "cassó" com a augmentatiu de "cas". Var. a Janer (1979:p.131).

PROPOSTES

A damunt es Puig Major
neixen carabasses blanques,
al.lotes mostrau-me ses anques
jo vós mostraré es gorrió:
fai ses meves feines franques
amb es meu aixecador.

(1256/Sa Pobla)

Ai, tota sola dormiu
i d'hivern teniu fret;
si dormiu amb en Jaumet
tot l'any serà estiu.

(1257/Sa Pobla)

Al.lota, me vols gordar?
Som un bou de bona casta:
poca pastura me basta
i un racó com a la mà
i tu tens un conrador
enmig de ses dues cames
si vols hi pos llavor
i coirem es blat a mitges.

(1258/Sa Pobla)

Al.lota que no hi vendràs
a l'hort a coir magranes?
el temps que les coiràs
jo te tocaré ses mames.

(1258/Porreres)

Al.lota, vols que facem
un partit que mos convé,
vols que mos casem primer
i llavò festejarem?

(1259/Andratx)

Al.lota, vols que t'ho faça
damunt aquest cirerer?
Jo tenc es pardal d'acer
i es coions de carabassa.

(1260/Sa Pobla)

Al.lota, vols un real
i mos midarem ses panxes?
Ses bosses seran ses manxes
i sa pixa sa fornal.

(1261/Felanitx)

1258- Té una certa relació amb la de Janer (1979: p.143).

1259- Var. a Gin.1525 p.365 VIII.

1260- Var.: "(2) però no ho has de dir a ningú/(3) tenc un pardal per
tu/(4)com un coll de carabassa" (Santanyí) D'ambdues versions hom
pot trobar variants a Janer (1979: p.122 i 123).

1261- Var. a Janer (1979: p.73).

Bon dia, Joana Frau,
tan dematí t'has 'xecada!
Vols que t'espols sa roada
que dus baix d'es davantal?

(1262/Andraitx)

Coneix les comes serranes!
vine i les te mostraré.
Toniet de lo meu bé,
dispon de lo que tens ganes.

(1263/Port Poll.)

De bronzo són les campanes
com les maces i morters;
jo m'estimaria més
que el pern del món se rompés
que fer lo que tu em demanes.

(1264/Sineu)

De damunt 'quèix ametler,
he afinat Ses Salines;
Sempre he estat endarrer,
de sebre amb a qui barrines.

(1266/S'Alq. Blanca)

-Eh, l'amo, sa roda, roda
-Sí que roda i no es fa mal;
Així rodàs mon pardal
per dins sa vostra terrola.

(1267/Sa Pobla)

En es llit allà on tu jeus,
hi deu fer molta de calor;
Margalida, tu tens picor
i no és p'es cap ni p'es peus;
jo t'he demanat fideus
i tu m'has dat burbaió.

(1268/Felanitx)

En es puig de Galatzó
hi ha carabasses blanques;
si tu me mostres ses anques,
jo et mostraré es gorrió.

(1269/Sineu)

Es arribada aquella hora
de complir nostre desig.
Lleva't sa roba d'es mig,
que si tu alces i jo pig,
no'n quedarà gens defora.

(1270/Santanyí)

1262- Var.: "(4)que dus en es davantal" (Felanitx) i a Janer (1979: p.74 i123.) De fet, la lectura de Janer Manila fa entenedor el caràcter eròtic o maliciós d'aquesta cançó.

1266- Atribuïda al glosador Vidal, de Cas Concos a) Sostre. Hom pot trobar variants a Janer (1979: p. 74 i 77).

1267- Var. a Janer (1979: p. 137).

Es fonoi que té llecor
sol sortir per un igual.
Si em pensàs no fer-te mal
et posaria es pardal
en mig de sa partió.

(1271/Santanyí)

Fa estona vos pas revista
i del tot no em divertiu,
que estar lluny és cosa trista;
voldria allargar mon piu
tant com alcança la vista.
-Ara m'agrada, germà,
com malament me parlau;
voldria tenir el meu trau
per assaciar aquest brau,
tres pics més gran que la mar.

(1271b/Port Poll.)

Jo menjaré meló
anc que siguin carabasses;
al.lota, vols que t'ho faça
amb lo meu aixecador?

(1272/Sa Pobla)

Ja som a la mata verda,
ara, veam què faràs;
Déu te don força a la verga
com una trujano té al nas.

(1273/Pollença)

Jo les cui de cap de brot
per no passar per dins rames;
si em deixes tocar les mames,
ja m'ho pots deixar fer tot.

(1274/Port Poll.)

1269- Var.: "(1)En eu cap de Formentor/(2)s'hi fan carabasses blanques/
(3)al.lotes, mostrau les anques/(4)vós mostraré eu gorrió" (Port Poll.
"(2)hi ha cucuiada blanca" (S'Alq. Blanca); "(1)Devers es coll d'En
Morei/(3)al.lota, mostra'm ses anques/(4) i jo et mostraré s'aucell"
(Felanitx) i a Janer (1979: p.122).

1271b-Var.: "Jo n'he passada revista,/garrida, i trob que no em diu; /
voldria tenir el meu piu/tres pics més llarg que la vista./-Respos-
ta vos vui tornar/aquí on me preguntau;/voldria tenir el meu trau/
tres pics més gran que la mar." (Port Poll.); "-Vida trista, vida tris-
ta,/ vida trista ja ho he dit./voldria tenir eu meu piu/llargàs tant
com la vista/-Resposta vos vui tornar/..." (Port Poll.) i a Janer
(1979: p.125).

Jo voldria que m'ho fessen,
que no s'hi deixassen res;
i eus pardals d'en tres en tres
dins la poma me caiguessen.

(1275/Port Poll.)

Mare de Déu de la Cena,
patrona del festejar,
sabeu que voldria estar
davall d'un fadrí d'esquena
i que amb tocs per sa punta fera
amb so trasto d'es pixar.

(1276/Sa Pobla)

Margalida que emblanquines,
a escarada i a jornal,
vols que et tom ses teranyines,
amb sa punta d'es pardal?

(1277/Felanitx)

Marieta, Marieta,
quan te seus en es portal,
tu me fas posar un pardal
com un mànec de xapeta.

(1278/Felanitx)

Me'n vai vorera vorera
vorera de magraner,
per voure si encontraré
eu niu a la cadernera.

(1279/Port Poll.)

Me varen fer una recepta
de menjar arròs i fideus;
al.lota, si no t'ajeus,
te barrinaré de dreta.

(1280/Sa Pobla)

-Mu mare, sa poma em cou.

-Idò, posa-t'hi pedaços

-No vengueu amb embarços
lo que vol és pardal bo.

(1281/Sa Pobla)

Na Francina nostra diu
que té ganes de casar,
perque té lloc on posar
més de cinc quarts de perdiu.

(1282/Felanitx)

1277- Var.: "(1) Cara guapa que emblanquines". (Sa Pobla) i a Janer
(1979: p.158).

1278- Var. a Janer (1979: p.135).

1281- Var. a Janer (1979: p. 138).

1282- Var.: "(1) Na Maria sempre diu (Sa Pobla); "(1) La fia d'En Ponse
diu:/(2)mu mare,jo em vui casar/(3) perque tenc per amagar/(4)un pam
i mig de perdiu." (Port Poll.) i a Janer (1979: p.138).

No me venguis per darrera,
veniu per davant que és fluix;
no em toquis el moraduix
toca'm la moraduixera.

(1283/Port Poll.)

Per aquí dalt s'ennigula,
i per aquí baix s'enfosqueix;
aquesta jove en mereix
un pardal sense cap rua.

(1284/Santanyí)

Per un quern de metles crues
ni tampoc per un aumud,
no voldria haver perdut
lo que cercao vultros dues.

(1285/S'Alqueria Blanca)

Quina pena ha de tenir
un fadrí que està promès;
la se mira i diu: meva és
però no me'n puc servir.

(1286/Port Poll.)

Quan sa poma li degota
que hi fa aquell encerat,
un pardal llarg i gruixat,
que li vengui ben 'justat
com un grifó a una bóta.

(1287/Felanitx)

Sa madona em diu: "Tomeu,
si l'amo meu se moria,
crec que amb tu me casaria,
tant m'agrada es viure teu."

(1288/Andratx)

Sens un ca te trobaria,
al.lota, eu teu eriçó;
ell dus davall la camia,
i aquí està eu polissó.

(1289/Pollença)

Ses perdiu van a pareis
i sa meva tota sola;
i si vols es meu gorrió,
dins sa gàbia posa-ló.

(1290/Sa Pobla)

1283- Var.: "(1)No me toquis per darrera,/(2) toca'm per davant que és fluix;" (Sa Pobla) i a Janer (1979: p.152).

1284- Var. a Janer (1979: p.79).

1285- Atribuïda al glosador Vidal a) Sostre, de Cas Concos. Vegi's el llibret d'homenatge Homenatge a En Sebastià Vidal, Ca's Concos 1978, on se li atribueix. Tanmateix hom la pot trobar, també, i amb variants a Gin.4673 p.272 vI i, encara que ja més recent i hom pot suposar que ja havia tingut temps per córrer, a Janer, (1979: p.138).

Ses perdius van a pareis
i sa meva tota sola;
vola, perdiueta, vola,
a cercar es teus remeis.

(1291/Inca)

Tocalai, tocalai.

A la carn d'en Crista
amb allò que esquitxa
que té eu cap vermei.

(1292/Port Poll.)

Tu tens unes mamarrines
que omplirien bé sa mà;
deixa'm posar-la enmig,
que sé cert que no hi ha espines

(1293/Sa Pobla)

Voldria que Déu em das
una corterada a l'horta,
i tenir la perdiu més forta
que una truja no hi té eu nas.

(1294/Port Poll.)

Vols que et toqui la creu santa
que dus penjada p'eu coll?

-Toniet, no ets tot sol,
ja la m'han tocada uns altres.

-Qui és que la t'ha tocada

-Calla un poc i t'ho diré:

l'argenter quan la va fer,

mun pare quan la'm dugué

i jo quan la m'he posada.

(1295/Port Poll.)

Vos convid, campaneteres,
a Sa Pobla si veniu;
vos donarem brou de perdiu
i vos creixeran ses mamelles.

(1296/Sa Pobla)

Vós que sou Madó Pesol,
i de nom sou Magdalena,
ma voleu deixar sa bena
per embenar es flabiol?

(1297/Inca)

1287- Var.: "(2)que li cau l'encerolat" (Port Poll.) i a Janer (1979: p.80).

1288- Var. a Janer (1979: p.81).

1289- Var. a Janer (1979: p.149).

1291- Var. a Gin.1176 vI p.73 i a Gin.920 p.58 vI. També a Janer (1979: p.137).

1292- L'expressió "tocalai" l'origen de la qual sembla toca-la hi, em va ser dit com a unitat rítmica. Vaig demanar a la informant què volia dir i va respondre que allò no volia dir res.

1294- Var.: "(3)tendria l'amor més forta" (Port Poll.) i a Janer(1979:181)

FATXENDOSSES

Al.lotes d'eu meu consol,
a totes vos ho faria;
i ara acostum cada dia,
treure eus coions an eu sol.

(1298/Port Poll.)

A tu que ets empeltador
i que n'entens de mudes,
empalta't-la menuda
i si aferra en tendràs dues.

(1299/Sa Pobla)

Davall aquella figuera
de l'amo en Tòfol Salat,
més pics hi he festejat
que no duen grans de blat
amb un any a la Cortera.

(1300/Pollença)

Deixau-me una guinaveta,
tenc que anar a fer un tai;
no havia boixat mai
una poma tan estreta.

(1301/Sa Pobla)

Jesús que som d'animal,
que n'he fetes de putades!
més de cent dones duia penjades
a sa punta d'es pardal.

(1302/Inca)

Jo duc la poma penjada
a la vola d'eu capei
i no hei ha hagut cap aucei,
ni pinsà ni passarei,
que la m'hagi espipellada.

(1303/Port Poll)

Jo me'n vai a fora porta
a fer volar eu gorrió;
eu meu vola i eu teu no,
perque té una ala torta.

(1304/Port Poll.)

Jo no ho tenia venal
ni ho tenia donador.
No sóc com tu, polissó,
que a qualsevol bolcador
feies beure l'animal.

(1305/Port Poll.)

1299- Té una certa relació amb la de Janer (1979: p.177).

1300- "Cortera"= Lonja.

1301- Var. a Janer (1979: p.165).

1302- Var. a Janer (1979: p.177).

1303- Var. a Janer (1979: p.167).

1304- Var. a Gin.428 p.29 VII.

Pipeta treu foc
que en cantarem una;
s'al.lota en té una
i no vol que li toc.

(1306/S'Alqueria Blanca)

Som de la part de Llenaire,
per això tothom m'ho diu:
me posaren per perdiu
un bocí de cama d'aire.

(1307/Port Poll.)

CONSIDERATIVES

A damunt d'un ametler,
vai veure Ses Salines;
sempre he duit endarrer,
d'una dona que barrines.

(1308/Sa Pobla)

-Això que és fura o mostel,
que treu es cap i s'enfonya;
surt aquí, cara de monya,
amb sos morros plens de pèl.

-Això no és mostel ni fura.

Treu es cap i heu voràs.

Tan poca cosa seràs

que s'homo no coneixeràs

animal amb criatura?

Jo et faré una blanura

amb sa punya dalt es nas:

per gros que sigui es pedaç,

no el taparàs a costura.

(1309/Es Llombards)

Al.lotes, voltros teniu,

abaix de la forcadura,

una figa-flor madura

que és bona per la perdiu.

(1310/Pollença)

1306- Var.: "(1)Pipeta, hala, treu foc/(2) i podem fumar-ne una/(3)
però s'al.lota en té una/(4) i no vol que jo li toc" (Manacor)

1307- Var.: "(1)Som de la Vall de Llenaire" (Port Poll.) i a Janer (1979:
p.180). Aquesta glosa, per exemple, és per un home (En Pep d'eu
Celler) quelcom com de ritual: cada vegada que es reuneix per a fer
una ximbombada, comença amb aquesta. A Pollença, ja a nou
del Port, me la digueren així: "(4)un tros de càmara d'aire."

1309- A Janer (1979: p.149), hi són només que els quatre primers versos.

1310- Var. a Janer (1979: p.165).

Aquest prebe que deu coure,
aquest foc que deu cremar;
s'estimat me vol entrar
es canyissos sense ploure.

(1311/Es Molinar)

A sa vorera de mar
se fan ses pedres planes;
una dona sense mames
se'n pot anar a fotre a la mar.

(1312/Sa Pobla)

Casada, viuda o fadrina,
per pardal, verga o perdiu,
qui té dos ous en un niu
fa ben blanca la farina.

(1313/Port Poll.)

Damunt una penya aurença
s'hi fan aquests jovenets;
al.lotes, aquests dos panets
que duis dins es pits estrets
jo les tenc d'arribar a fènyer.

(1314/Andraitx)

D'es port de França a Alger,
hi ha coranta hores bones.
En es monyo de ses dones
sempre hi ha feina que fer.

(1315/Santanyí)

Dins es port de l'arena,
dieu que hi surt un nigul;
quan es pardal enravena,
sa pixa pega un bramul.

(1316/Felanitx)

Es fusters fan ses arades,
d'es llenyam de més endins;
i ses dones fan es nins
a força de perdiuades.

(1316b/Sa Pobla)

En venir eu mes de gener,
eus gats van per les ximenees
cercant les xixisbees
perque les han menester.

(1317/Port Pollença)

1315- Var. a Janer (1979: p.165).

1316- "nigul i bramul" accentuades agudes.

1316b- Var.: "(3)i les dones fan eus xics" (Port Poll.). Hi ha una versió asèptica que canvia els dos darrers versos per "entre m ntanyes i pins/ se fan les cabres orades" (Port Poll.) i que, en versió diferenta es troba també a Gin.2856 p.169 vI.Vegi's també Janer (1979: p.154).

1317- "ximenees" dialc. per"xemeneies."

Es foradei d'una dona
és lleig i fa mala olor;
però quan fa ses funcions,
és de ses coses més bones.

(1318/Santanyí)

Eu pardal pega bramuls;
la poma se beu l'atac;
i eus coions fan tric-i-trac
per les voretes d'eu cul.

(1319/Port Poll.)

Eu qui vol menjar llenties
les ha de sebre cuinar.

Una jove en va menjar,
i eu panxó li va durar
vuit mesos i trenta dies.

(1320/Port Poll.)

Eus ferrers fan les arades
i eus fusters fan els mantins
i les dones fan els nins,
a força de barrinades.

(1321/Port Poll.)

Fadrina qui no festeja,
va de portal en portal,
i té l'ensiam venal
i ningú li mercadeja.

(1322/Pollença)

Fadrins vos vui avisar:
si vos surt qualche aventura,
'gafau-là quan és segura
i no espereu "ja tornarà";
que una jo en vai esperar
i encara no és venguda;
le pell que va anar a cercar
eu xot encara la duia.

(1323/Port Poll.)

Hi ha que tenir bona testa
per porer anar pel món,
quantes fadrines fan festa
per les Verges i no ho són.

(1324/Pollença)

1318- Var. a Janer (1979: p.166).

1319- Var.: "Es coions fan trica trac/per sa regata d'es cul;/sa poma pega un bramul/i es pardal hei va escapat" . (Sa Pobla); "Quan sa poma pega un bramul/es pardal hei va escapat/i es coions fan trip i trap/ per sa regata d'es cul" (Felanitx) i a Janer (1979: p.81).

1320- Var. a Janer (1979: p.96).

1321- Var.: "(2) i es ferrers fan es rampins" (Sa Pobla) i a Janer (1979: p.154).

I jo encara no ho he dit tot,
lo que diuen ses fadrines,
que en veure festes o fires,
se deixen paupar tot.

(1325/Sa Pobla)

L'amo En Bernat no sabeu
què és jeure amb dues fadrines;
tot per tot se t'empina,
tornes com un ca afuat.

(1326/Sa Pobla)

Quan el cap de dalt no governa
han de posar molt d'esment;
que una bufada de vent
encén el foc ben rabent
si el cap d'avall s'engalaverna.

(1327/Andraitx)

Que goses que no endevines
quantes comes té un poi?
Saps què agrada a ses fadrines?
que les toquin eu fonoi.

(1328/Port Poll.)

S'amor és una bava
que se cria en es ronyons,
se filtra an es coions,
i surt p'es cap de sa fava.

(1329/Felanitx)

Sa flor d'aquest davantal
en deu valer de doblers;
emperò sa de davall
repar si en deu valer més.

(1330/Sa Pobla)

Ses al.lotes me diuen
que jo no tenc res;
tant tenguessen elles,
tenc pois, xinxes i gadelles,
tinya, ronya i mal francès.

(1331/Santanyí)

Set senaies, catorze anses;
set pareis, catorze muls;
si juntàveu cent vint culs
són dos-centes coranta anques.

(1332/Sa Pobla)

1322- Var.: "(3)treu son ensiam venal/(4)i ningú li mercadesca" (Sa Pobla)

1324- Var.: "Quantes n'hi ha que fan festa/per les Verges i no ho són/
Un fadrí que va pel món,/ha d'esser molt viu i destre"(Sa Pobla) i
a Janer (1979: p.85).

1329- Té un cert parentiu amb Janer (1979: p.80).

1332- Relacionada amb la de Janer (1979: p.93).

S'homo de Son Vila Pins
me va dir una cosa bona:
no te fies de cap dona
que no li tenguis dedins.

(1333/Sa Pobla)

Si no fos pel teu falcó
que dus enmig de les cames,
te deixaria les mames
i també el meu eriçó.

(1334/Pollença)

Si te guaita eu gorrió,
fé via a tancar la gàbia,
que si et veu la senyora àvia,
t'acuarà an eu rector.

(1335/Port Poll.)

Si un arbre en el món hi hagués
que per fruita fes pardals,
se'n perdrien de jornals
per poder coir els primers.

(1336/Felanitx)

Som l'homo més venturós
de tot s'illa de Mallorca:
me vai casar amb dona xorca
i de fadrina en tengué dos.

(1337/Sa Pobla)

Tant és possible curar
una llebre torta i coixa,
com una dona filar
en temps que l'homo la boixa.

(1338/Port Poll.)

Un damunt i un davai
un de panxa i un d'esquena;
el de damunt se remena,
qual dels dos fa més trebai?

(1339/Pollença)

Un gall dos esperons,
una truja quatre cames,
set dones catorze mames,
quinze homos trenta coions.

(1340/Sa Pobla)

1335- Var.: "(2) ja te pots tancar la gàbia" (Pollença).

1336- Var.: "Dones, si a la plaça hi hagués/un arbre que fes pardals,
que en perdríeu de jornals/ per anar a coir els primers" (Port Poll.)

1339- Var.: "(3)el de davall no es remena/(4) el de damunt no té aturai"
(Pollença).

1340- Var.: "Un gall té dos esperons/una truja dotze mames,/un homo
dos coions,/dos femelles quatre mames." (Santanyí) i a Janer (1979:
p.93).

Un porcellet d'un quintar
quan el maten fa saïm;
una dona regalim
quan l'acaben de boixar.

(1341/Sa Pobla)

Vas vestida com ses canyes
per agradar-li a Déu.
Al.lota, en casar-tè,
domés tu duràs ses banyes.

(1342/Sa Pobla)

DE LES PUTES. (1748/Pe3andtz)

Aqueixes putes pomes
m'han escaldat es coions
però ara em faré dos condoms:
un de pell i un de sola.

(1343/Felanitx)

A quinze anys vai començar
a anar de putes mundanes;
tocar culs i llepar mames
comprar condoms i boixar.
Vint anys de vida putera,
llagues, bubons, purgacions
i qualche incòrdia culera
afanada pés coions.
Boixau, al.lots, que Déu ho mana,
que sa doctrina cristiana
ja no admet altres ravons
que no sia usar es coions.

(1344/Felanitx)

De putes no vui anar
perque som un homo entès;
i per no agafar es mal francès,
en fai poma de sa mà.

(1345/Santanyí)

Dues corterades d'hort
a' s mig d'es pla de sa Coma,
no treven tant com sa cotorra
de sa Rateva d'es Port.

(1346/Felanitx)

Eu carro de putes
se'n 'nava a la guerra;
una roda es va rompre
i putes p'en terra.

(1347/Pollença)

Les dones de Miramar,
quan vénen de Barcelona,
duen més llet dins sa poma
que aigo no hi ha a la mar.

(1348/Felanitx)

Putà, putà condonera,
condonera de condoms;
a causa d'es teus murrirons
i sa teva puta boixera
m'has descentrat es coions
i ara no fan marxa arrera.

(1349/Felanitx)

1345- Var. a Janer (1979: p.131).

1347- Var. a Janer (1979: p.162).

1348- Var. a Janer (1979: p.161).

Quatre pessetes vai pagar
per una puta de s'Horta;
la me va deixar ben torta
i no li vai poguer entorcillar.

(1350/Santanyí)

Sa mala puta vironera
m'ha fotut tots es doblers;
m'ha deixat sa perdiu torta
i es coions a s'enrevés.

(1351/Santanyí)

Ses putes de Barcelona
estan plens de purgacions;
i tenen a sa cotorra
un gallet que fa pudor.

(1352/Sa Pobla)

Trenta anys de vida putera,
amb sífilis, purgacions,
xanclos, llagues i bubons
i qualche incòrdia culera
en sa vida punyetera,
a on tu jovent, disfrutes,
a on es pardal t'embrutes
fent-lo servir de pinzei,
dins s'infectat foradei,
d'aquestes valentes putes.

(1353/Felanitx)

Una rossa val un duro
i una morena en val dos;
i jo em vai a lo barato,
perque amb un pic en fai dos.

(1354/Sa Pobla)

1351- Var.: "(1)Mala puta, mala puta,/(2) m'has robat tots es doblers/
(3) m'has deixat sa perdiu torta" (Sa Pobla) i a Janer (1979: p.158).

1353- Var. a Janer (1979:p.162).

ESCATOLOGIQUES.

ORGAN MASCULÍ

Bielet, bon Bielet,
tu que estàs en es balcó;
mal te sortís un dragó
i et menjàs es pardalet.

(1355/Sa Pobla)

En Joan de sa Salera
va gonyar ses messions;
i son pare amb sos coions
feia sa gent enrera.

(1356/Felanitx)

I en Galarinet Menut
amb s'escopeta travada,
no el poren posar a la sala
maldament sia menut.

(1357/Es Llobards)

L'amo de Son Macià
a' s mig de sa plaça seia;
tothom qui passava deia:
"quins coions teniu, germà"

(1358/Felanitx)

Lo que més emprenya és una bala
que atravessa es ronyons,
passa pel mig d'es coions
i surt per sa punta de sa fava.

(1359/Santanyí)

Per un forat d'es calçons,
mostrava sa perdiueta;
i les nines que el miraven
deien: "vaia melicotó"

(1360/Sa Pobla)

Tenc un fabiolet
que té forat i no sona;
però quan sent olor de dona,
s'empina i se posa dret.

(1361/Santanyí)

ELS PITS DE LA DONA

Al.lota, si vols venir,
te convid a coir magranes;
i es temps que les coiré,
jo et tocaré ses mames.

(1362/Sa Pobla)

1358- Pot resultar força il.lustratiu de consultar la innocent variant de Gin.409 p.28 VII.

1360- Sembla estar relacionada amb la mateixa facècia que en conta la 1358.

1361- Var.: "(1) Jo tenc un fabiolet/(4) s'empina i s'aixeca dret" (Felanitx); "(3) és lo que estim més d'es meu cosset/(4) i el guard per tu, ramellet,/(5) quan sies sa meva dona" (Felanitx); "(2) que té canó i no sona/(3) en sentir olor de dona,/(4) de cop s'aixeca ben

A sa vorera de mar,
està ple de pedres planes;
fadrina que no té mames
a mi no em fa enravenar.

(1363/Felanitx)

En Jaume d'es punyal és pubil
i té dues germanes;
i sa major té ses mames
com un barret de civil.

(1364/Felanitx)

Les al.lotes duen totes
an es coll un collaret
i un poc més avallet
una post amb dues mames.

(1365/Sa Pobla)

Madona, vós estau grassa
i no vos temeu d'es mal temps;
vos heu de comprar uns sostens
perque això vos penja massa.

(1366/Pollença)

Només te falten ses mames
per acompanyar es teu cos;
i lo que has de mester
és un pardal gruixot i gros,
rostit i ample d'agalles,
i en teni'l dins ses entranyes,
te revengui com s'arròs.

(1367/Santanyí)

-Què són aquestes muntanyes
que veig damunt es gipó?

-Remil punyets de coions,
que no veus que són ses mames?.

(1368/Santanyí)

Sant Antoni ja ha vengut
amb un ase amb quatre cames;
si la dona no té mames,
l'homo queda ben fotut.

(1369/Port Poll.)

dret" (Es Molinar) i a Janer (1979: p.176).

1362- Hi ha una corrandà catalana (Amades 1979, cançó 1392) que fa
pensar en una certa relació: "Maria, si vols venir/ a l'hort a collir
mançanes,/ mentres tu les colliràs,/ jo t'acotxaré les rames.".

1363- Var. a Janer (1979: p.129).

1364- A Gin. 57 p.350 VII, a més d'altres variants, trobem "comes" per
"mames". D'altres variants a Janer (1979: p.129).

1365- Var. a Janer (1979: p.130).

1366- Var.: "Madona, que estau de grassa/ no vos temeu d'eu mal temps;
Vos he de comprar uns sostens," (Port Poll.) i a Janer (1979: p.129).

CULS

Jo som un batle rigul
i no m'empatx de mentides;
mem, mostra'm ses ferides.
-No que les tenc prop d'es cul.

(1370/Felanitx)

-L'amo, que sou de Sineu?
Ja m'ho havia paregut,
si teniu es cul pelut
el teniu germà d'es meu.

(1371/Felanitx)

-Madona del Vinromà,
vós sou ben feta i molt guapa;
però en teniu una taca
en es cul i no se'n va.

(1372/Andraix)

Noltros tenim un mul
que li diven en Fumat;
un home quan ha cagat
amb un mac se torca es cul.

(1373/Felanitx)

Posau foc a la foganya,
que tothom se mor de fret.
Si teniu eu cul estret,
eixamplau-lo amb una canya.

(1374/Pollença)

S'ennivola i llampega,
se mourà un gros temporal;
la madona d'eu Rafal
té la mitat d'eu cul negre.

(1375/Port Poll.)

Si un dia sentiú qualcú
que vós diu que es cul li pica,
podeu tenir per segur
que raó no'n té cap mica.

Es cul no pica a ningú.

Lo que és ver que el mortifica
és sa brutor que es cul du.

Per lo tant, quan vós sentiú
que pica es cul, ell vos crida:
rentau-lo amb aigo i lleixiu,
pensau que només teniu
un cul per tota sa vida.

(1376/Felanitx)

1368- Una de les gloses mallorquines més conegudes de tothom i que més vegades m'han dita, és aquesta. Var.: "(2) que s'aixequen d'es Japó/-Fotre, fotre de coió,/(4) no veus que són ses mames?" (Can Pastilla); "(2) que d'uis debaix es mantó,/(3) No sé com és tan coió" (Sineu); "(2) que d s davall es gipó/(4) que són ses meves dues mames" (Sa Pobla); "(3)-No sabia fossis coió/ (4) Toca 'xò que són ses mames" (Sa Pobla) i a Janer, (1979: p.130).

Una dona veia, veia,
que filava sense llum,
se pensava filar estopa
i filava es pèls del cul.

(1377/Felanitx)

PETS

Cent pessetes han posades
de multa an en Benet
per 'ver-li escapat un pet
quan a la sala pujava.

(1378/Felanitx)

D'un pet d'escapada
no'n paguen soldada
i si eu cul me veres
aposta vengueres.

(1379/Port Poll.)

-Punyeta, fas una olor
que du l'idea a les anques!
--He menjat mongetes blanques
amb xuia i botifarró.

(1380/Port Poll.)

Que has menjat prebes covents
o potser mongetes blanques,
o és que et perfumes les anques
que tu el meu nas escarrufes.
El portelló de les bufes,
me'n vai d'aquí si no el tanques.

(1381/Pollença)

Una dona veia, veia,
que tenia un gra en el cul,
quan el metge la curava,
amb un pet va apagar es llum.

(1382/Felanitx)

Un vespre, vora eus fogons,
Mestre Bartomeu eu coix,
menjà coca amb perdigons,
i, rebentant-se eus calçons,
amb un pet va matar eu moix.

(1383/Pollença)

1369- Var. a Janer (1979: p.130).

1373- Var. a Janer (1979: p.106).

1377- Var. a Janer (1979: p.153)..

1380- "l'idea" per la idea; quasi obligat de transcriure-ho així.

1382- Var. a Janer (1979: p.105).

1383- Var.: "(2)Mestre Joan de Cal Coix" (Pollença)

PIXAR

A Ciutat, una criada
va pixar dins un caixó,
on per desgràcia es senyor
hi tenia sa mudada;
vuit dies feren bugada
i encara no se n'ha anada
aquella pudenta olor.

(1384/Sa Pobla)

En Pere Pixera
va anar a robar ciurons;
li tregueren es calçons
per la banda de darrera.

(1385/S'Alq. Blanca)

En Guineu i en Mirò
se n'han fet monicipals;
trobaren eu vei Goronal
que pixava a un cantó.

(1386/Pollença)

Jo vai anar a s'escusat,
dia desset de gener:

-Madoneta, està ocupat?

-Ai madona, que fris molt;
hala, idò, mem si feis via,
que si pix dins es calçons
me treuran an es carrer.

(1387/Sa Pobla)

Les dones pixen de dret
i qualcuna d'agatxada;
i eus homes qualque vegada
s'arriben a la paret.

(1388/Port Poll.)

Un dia, una criada
va pixar dins un tassó,
i li va dir an ets senyor:
"vet aquí sa llimonada".

(1389/Sineu)

1384- Var. a Janer (1979: p.106).

1389- Var. a Janer (1979: p.106).

Al.lots i al.lotes, callau,
 vos vai a contar s'història
 d'en Biel de Son Dalmau
 que Déu el tengui a sa glòria.
 Un bon dia arribà
 que es pardal enravenà
 i li digué a sa mare:
 -mu mare, jo em vui casar
 -idò, fii meu, te pots casar
 Dos anys de festejar
 i un bon diumenge dematí
 en Biel se va casar
 amb capei i corbatí.
 Es foteren xicolati,
 i quan hagueren menjat prou,
 se n'anaren cap a Lluc
 amb so carretó de s'avi.
 Arribaren a s'habitació
 i sa dona se despuia,
 en Biel l'empitxona
 i boixaren un bon rato;
 en Biel va ser bo desbravar.
 I sa dona quan més anava,
 més calenta se posava.
 Aquí en Biel un rave anà
 a comprar i a ella li dóna
 "jés, 'xò et servirà de consol"
 Sa dona, quan sentí això

un bot del llit pegà
 i li posà es cul a sa boca
 "mama aquí, valent cabrit,
 mama aquí, gran fii de puta,
 mama aquí, ja t'he advertit,
 mama aquí que s'amor me munta.
 No estau empegueït
 de vorer-me aquí eixancada,
 amb sa cotorra badada
 i es gallet tot deixondit"
 En Biel quan sentí això
 va fer lo que li manaren
 i així passaren sa nit.
 Ah, jòvens d'avui en dia,
 que vos servesqui d'avís
 que un jove p'es mero fet
 d'enravenar no és casador.
 I el món és un embut
 que cada dia més s'embruta;
 ningú vol tenir sa dona puta
 i tothom n'és banyut.

(1390/Santanyí)

1390- Var. a Janer (1979:p.120). Per a aquesta he saltat l'ordre
 alfabètic per semblar-me que com a cançó llarga o codolada més
 convenia al final.

En l'any 1900, el poble de
Sant Joan de Vilatorrada
va celebrar el centenari
de la seva fundació.

En l'any 1900, el poble de
Sant Joan de Vilatorrada
va celebrar el centenari
de la seva fundació.

En l'any 1900, el poble de
Sant Joan de Vilatorrada
va celebrar el centenari
de la seva fundació.

(1900/10/10)

CONEIXEMENTS COSTUMS I PENSAMENT.

En l'any 1900, el poble de
Sant Joan de Vilatorrada
va celebrar el centenari
de la seva fundació.

(1900/10/10)

En l'any 1900, el poble de
Sant Joan de Vilatorrada
va celebrar el centenari
de la seva fundació.

En l'any 1900, el poble de
Sant Joan de Vilatorrada
va celebrar el centenari
de la seva fundació.

(1900/10/10)

En l'any 1900, el poble de
Sant Joan de Vilatorrada
va celebrar el centenari
de la seva fundació.

(1900/10/10)

En l'any 1900, el poble de
Sant Joan de Vilatorrada
va celebrar el centenari
de la seva fundació.

(1900/10/10)

1900- Var. 1: "El dia que van anar a l'església a fer el casament" (1900/10/10)

1900- Var. 2: "El dia que van anar a l'església a fer el casament" (1900/10/10)

1900- Var. 3: "El dia que van anar a l'església a fer el casament" (1900/10/10)

Bona és l'aigua en tindre set,
lo menjar en tindre talent,
un arrecer quan fa vent,
i el foc en tindre fret.

(1391/Pollença)

Bona vida té un ca
si li donen menjar d'hora
però més en té una dona
si la deixen comandar.

(1392/Andratx)

Cada dia surt es sol
tan per tu com per jo;
i no se pon per ningú,
se pon perquè Déu ho vol.

(1393/Sa Pobla)

Cap passada com aquesta,
que sense tenir mort plora;
qui s'enllesteix abans d'hora,
quan està llest no va a festa.

(1394/Inca)

Darrera sa processó,
darrera sa musica
i darrera ses dones
no treuràs res de bo.

(1395/Santanyí)

Déu del cel mos veu ses faltes
per cada qual que n'hi té;
el lladre més gros va fer
la presó per tancar ets altres.

(1396/Pollença)

El sol ni surt ni se pon.
Volta el món de nit i dia.
Tota la meva alegria
he perduda i no sé com.
Si vai an el llit no dorm,
pensant en lo vostro nom
Jesús, Josep i Maria.

(1397/Pollença)

En es blat sa barcella,
a sa creu es pendon;
i ara os abandon,
perque val més una femella
que tots els mascles del món.

(1398/Santanyí)

1395-"musica" per música.

1396- Var.: "Déu del cel veu les faltes,/qui fa mal i qui fa bé./Eu lla-
dre més gros va fer/ la presó per tancar eus altres". (Port Poll.);
"(1) Mare de Déu de Roser,/(2) cobriu-nos les nostres faltes" (Port
Poll.).

1397- Feta per un glosador, no em saberen dir el nom, que va perdre els

Està ben vist i aprovat
que si el torrent corre prim
més que aigo lo que du és llim.

(1399/Pollença)

Ets aglans se podriran
a davall ses aglaneres;
si sa jove du quimera,
es veis no l'aturaran.

(1400/Santanyí)

He jugat i he perdut
i he perdut amb cartes bones;
i he perdut anant de dones
es doblers i sa salut.

(1401/Santanyí)

Joveneta, confessà't,
que no tens hora segura;
que Déu del cel per ventura,
en ses mans té es teu bitllet.

(1402/Sa Pobla)

La sirena de la mar
en tenir fortuna canta,
perque diu que la bonança,
no estarà molt a tornar.

(1403/Pollença)

No cauràs mai dins l'infern,
si ben dijunades les has
les tèmpores de Sant Tomàs,
evitant així el foc etern

(1404/Pollença)

No ho facis i no ho diran,
i no et faran tornar vermeia;
que les mates tenen uis
i les parets tenen oreies.

(1405/Port Poll.)

Porta que s'engalaverna
deu esser mala d'obrir;
parents diuen de mi,
què ha de fer la gent externa.

(1406/Sa Pobla)

sentits.

1398- Em van contar que l'havia feta un glosador homosexual quan va
haver provat una dona.

1400- Var. a Gin.2883 p171 vI.

1401- Var. a Gin.1442 p.360 vIII i a Gin.1751 106 vI.

1405- Var. a Gin.1055 p.338 vIII.

1406- Var. a Gin.1173 p.345 vIII. I a DCVB (sv) 'engalavernar'.

Quan l'enterren tot són plors

"Adiós ma companyia"

I s'endemà al migdia,

de qualsevol estat sien,

ja va carregat de flocs.

(1407/Pollença)

Sal i Salomó sabut

va dir que aquell temps vindria

que les dones cercarien

els homes i ha vingut.

(1408/Pollença)

Si el jove sabés

i el vei pogués,

el món que tan corre,

correria més.

(1409/Pollença)

Tramuntana no té abric

i l'amor no té llinatge;

ni la talent companatge

i la son no espera llit.

(1410/Pollença)

Una fadrina ha d'esser

com una bolla de vidre;

perque en estar consentida

ja no és lo que ha d'esser

(1411/Sa Pobla)

Una figa paretjal

coïda de sa figuera.

Una dona malfenera

va de portal en portal.

(1412/Sa Pobla)

1407- Var. a Gin.4689 p.273 vI.

1408- Var.: "Salomó que és tan sabut/ va dir que pel temps vendia/ que sa dona cercaria/els homes i ja és vengut." (Inca); Gin.4748 p.277 vI i a D. Mercadal (1979: p.42).

1411- Var.: "(2) com una ampolla de vidre/ (4) reparen en voler-là" (Sa Pobla).

1412- Var. a Gin.248 p.293 vIII.

PAS DE LA JOVENTUT

Cantar, ballar i somreure,

passar mil divertiments

molts de coses que es fan bé

mai s'havien d'oblidar.

(1415/Port Folio)

En aquella hora que ja és

de clausura de tots els divertiments

no se pot dir que s'ha acabat

la vida dels joves i gentils.

(1416/Port Folio)

En aquella hora que ja és

de clausura de tots els divertiments

no se pot dir que s'ha acabat

la vida dels joves i gentils.

En aquella hora que ja és

(1417/Port Folio)

En aquella hora que ja és

de clausura de tots els divertiments

no se pot dir que s'ha acabat

la vida dels joves i gentils.

En aquella hora que ja és

(1418/Port Folio)

En aquella hora que ja és

de clausura de tots els divertiments

no se pot dir que s'ha acabat

la vida dels joves i gentils.

(1419/Port Folio)

En aquella hora que ja és

de clausura de tots els divertiments

no se pot dir que s'ha acabat

la vida dels joves i gentils.

(1420/Port Folio)

En aquella hora que ja és

de clausura de tots els divertiments

no se pot dir que s'ha acabat

la vida dels joves i gentils.

En aquella hora que ja és

(1421/Port Folio)

DEL PAS DEL TEMPS I ELS ANYS.

Pas de la joventut

De l'home ja vell

De la mort pròxima i el pas del temps.

(1422/Port Folio)

1414- Var. a Esp. 200 p. 172 vi. Al Port de Vallença vaig recollir una

cançó vella que l'he trobat que canvia amb el gènere gramatical.

1415- Var. a Esp. 200 p. 172 vi. Al Port de Vallença vaig recollir una

cançó vella que l'he trobat que canvia amb el gènere gramatical.

1416- Var. a Esp. 200 p. 172 vi. Al Port de Vallença vaig recollir una

cançó vella que l'he trobat que canvia amb el gènere gramatical.

1417- Var. a Esp. 200 p. 172 vi. Al Port de Vallença vaig recollir una

cançó vella que l'he trobat que canvia amb el gènere gramatical.

PAS DE LA JOVENTUT

Cantar, ballar i sonar,
passar mil devertiments;
molts se creien que es bons temps
mai s'havien d'acabar.

(1413/Sa Pobla)

Em 'guessis vist quan jo duia
sa clenxa en tres sementers:
un de guapo i s'altre més;
feia enamorar a quiscuia.

(1414/Santanyí)

Haguesses vengut quan tenia
devuit anys dins els denou,
allavò que bufava en el brou
i treia el vermei de l'ou
i el blanc no se'n temia.

(1415/Pollença)

Ja està fet ma joventut,
ja no ballaré a la plaça,
ja no hei haurà cap perdut
ni parent ni conegut,
que per mi doni cap passa.

(1416/Port Poll.)

Quan era petit petitó,
que encara un any no tenia,
anava a escola i aprenia
sa lletra de polissó.

(1417/Andratx)

Com jo era jovenet,
feia qualque glosa bona;
però entre ets infants i sa dona,
ja m'han fet perdre es cantet.

(1418/Andratx)

Quan quinze o setze anys tenia,
llavors sabia cantar;
i ara, de poc ençà,
he tornat un gall betzà
que amb un mussol no es destria.

(1419/Port Poll.)

Ses al.lotes en es quinze,
són com a pareis forrats;
en es vint són espardenyes,
en es trenta mal calçats
i en es coranta foradats.

(1420/Sa Pobla)

1414- Var. a Gin.2910 p.172 vI. Al Port de Pollença vaig recollir una altra versió que l'únic que canvia era el gènere gramatical.

1415-Var.: "(1) Fossis venguda quan tenia/(2) divuit anys fins en dinou,/(3) llavò bufava en es brou/(5) i el blanc sols no se'n temia" (Andratx)
"(3) jo bufava en eu brou/(4) s'alçava eu vermei de l'ou" (Port Poll.)
Gin.2911 p.172 vI.

1417-Var. a Gin.83 p.283 vIII.

1418- Var. a Gin.2090 p.397 vIII.

Un temps, com era fadrí,
creia la m'acabaria tota;
i ara jec baix de la bóta
i de deu pics, nou no bec vi.

(1421/Pollença)

Un temps quan era fadrí,
tenia la veu molt bona;
ara els infants i la dona
ja la m'han feta fogir.

(1422/Sa Pobla)

DE L'HOMME JA VELL

Ara vos vui explicar
es tornar vei lo que costa:
que perden sa vista i sa força,
sa memori i ets sentits,
i en sa mateixa sou 'vorrit
de sa mateixa gent vostra.

(1423/Santanyí)

A seixanta anys l'home va
pel món i no té alegria;
amb un gaiato en la mà
camina i no fa via
i si té cap fii o fia,
desitgen dur-lo a enterrar
perque a ca seva ja fa
més nosa que companyia.

(1424/Port Poll.)

A setanta anys l'home va
en el món sense alegria;
i si té qualque fii o fia
ja cerca dur-lo a enterrar
per poder heredar
qualque cosa si tenia.

(1425/Port Poll.)

Jo la tenc tan avorrida
com un niu abandonat;
Per dir-vos la veritat,
sols no sé si és la vida.

(1426/Pollença)

Me cag en sa sang d'un pop
i amb sa pell d'un escat viu;
homo que ja no alça es piu
perd s'alegria de tot.

(1427/Sa Pobla)

Saps què n'hi ha de biaix
del vint anys an els cinquanta;
la perdiu encara canta
però vola un poc més baix.

(1428/Pollença)

142 - Var.: "(3) homo que perd sa perdiu" (Sa Pobla)

1428- Var.: "(4) però canta poc i baix" (Andraitx)

Un home vei perd les galtes,
el barram fluix ja se'n va,
i, quan vol no pot posar
l'escopeta barres altes.

(1429/Pollença)

Un homo en tornar d'edat,
de seixanta anys per amunt,
li poren cagar damunt
per blanc que sia estat.

(1430/Santanyí)

Un homo quan torna vei,
n'hi (n) pren com un ca fermat,
si no pega qualche lladr,
ningú se recorda d'ell.

(1431/Campanet)

Un poquet més endavant
tot són fideus i burbaies;
això per les quatre jaies
sol passar xuclant, xuclant.

(1432/Port Poll.)

LA MORT PRÒXIMA I EL PAS DEL
TEMPS

A sa tanca d'es xiprers
és es nostro paradero;
allà s'acaba es salero,
sa salut i es doblers.

(1433/Sa Pobla)

En el trui d'aquesta vida,
tot compta en entrar i sortir,
en tancar i tornar a obrir,
en anar, anar i venir;
no és estrany si en Pere crida:
"Això no és viure, és morir"

(1434/Pollença)

Eu dia que em moriré
n'hi haurà que ploraran
i n'hi haurà que diran:
"ja s'ha mort a eu cap darrer"

(1435/Port Poll.)

1429- Var.: "(1)Un homo com perd les galtes/(2) i les ganes de caminar,/
(3)quan veu que no pot posar" (Port Poll.)

1431- Atribuïda an En Pau Cerol, glosador de Sóller. Hom la pot trobar
a Gin. 114 p.285 vIII.

1433- Var. a DCVB (sv) 'paradero'.

L'amo Andreu d'es Torrentó
i de llinatge Terrades,
quantes i quantes vegades
ses retxes són repassades
en es vostro borrador.

I vos dic que sa vostra amor
que du tanta resplendor,
i jo per aquí, senyor
tot és fosca i negror,
níguls i boires gruixades;
i en pensar-hi em vénen ganes
de plorar i de tristor.

(1436/Andratx)

La vida de l'home és
com el sol que no s'atura:
volta el món i pren altura,
lo que Déu li té promès.

(1437/Port Poll.)

Oh cementeri ditxós,
que coses bones te menges;
dies feners i diumenges
molts són que pensen en vós.

(1438/Port Poll.)

Se perden enteniments,
se perden naus i galeres,
se perden ciutats i terres
no és res si jo perd es temps.

(1439/Es Llombards)

Un dia de poques feines,
un arbre vai empeltar.
La muda va aferrar,
la soca es va assecar
i d'allavors ençà,
tan malament me va anar
que he raconades les eines.

(1440/Pollença)

Vostè que du el Bon Jesús,
casi ha gosat a caure;
jo vai perdent sa paraula
i no la cobraré pus.

(1441/Sa Pobla)

1436- Em digueren que estava feta pel besavi del meu fill a la seva dona quan aquesta tornà cega. Ell era mariner d'ofici i vivien a Andratx.

1439- Var. a Gin.245 p.293 vIII.

1440- Aquesta, diuen també, és una glosa familiar. Sembla ser que la va fer el besavi de la meva dona contestant a les demandes que es tornés casar. Tanmateix, amb variants, hi és a Gin.413 p.174 vII.

Al.lota, vata que faren
la que faren d'altre varen
també que faren
i varen de faren.

Quatre d'aquests
són a faren.

(1442/1443)

Quatre de faren
que faren i de faren
i que faren i de faren
que faren i de faren.

(1443/1444)

(1444/1445)

Quatre de faren
que faren i de faren
que faren i de faren
que faren i de faren.

(1445/1446)

(1446/1447)

(1447/1448)

Quatre de faren

(1448/1449)

(1449/1450)

(1450/1451)

Quatre de faren i de faren

(1451/1452)

(1452/1453)

(1453/1454)

(1454/1455)

(1455/1456)

Quatre de faren

(1456/1457)

(1457/1458)

(1458/1459)

(1459/1460)

(1460/1461)

ENDEVINALLES

(1461/1462)

(1462/1463)

(1463/1464)

(1464/1465)

(1465/1466)

(1466/1467)

(1467/1468)

Al.lota, vols que facem
lo que férem s'altre vespre,
juntarem pèl per pèl
i amagarem sa resta.

=tancar els ulls per
anar a dormir.

(1442/Inca)

Animal de mala casta
que menja i no paeix
i que tot s'arrodoneix;
neix femella i mor mascle.

=Paparra-Ré

(1443/Port Poll.)

Bec aigua perquè no tenc aigua
si tenia aigua, beuria vi,
però perquè no tenc aigua
ni bec aigua ni bec vi.

=El moliner de salt
d'aigua.

(1444/Porreres.)

'bultat i redó redó
i enmig hi té un mamelló.

=antiga cobertora de test.

(1445/Sa Pobla)

Com més llarg i gruixat és,
sa fadrina més demana;

Quan li posen no diu res
i quan li treuen en reclama.

=Es cordoncillo d'or.

(1446/Andraitx)

Diada de dominica
a l'estimat tenc de dir,
si té el gust de rallar amb mi,
que ha de saber distingir:
tres clavells dins un jardí,
dos florits i un per florir,
quina cosa significa.

=El jardí és l'església, els
clavells els tres capellans que diuen
l'ofici, els dos florits són els dos
ministres, i l'altre, el que encara
ha de consagrar.

(1447/Pollença)

1442- Var. a Gin. 129 p.327 vII.

1443- Var. a Gin. 14 p.318 vII.

1445- Var. a Gin. 179 p.330 vII.

1446- Var. a Gin. 36 p.319 vII.

1447- Var. a Gin. 48 p.320 vII.

-En es cap hi té una mosca,
no menja ni dorm ni riu,
l'enterren de viu en viu,
i quan mor surt de sa fossa.
-Casada, viuda o fadrina,
per pardal, verga o perdiu,
que de dos ous en el niu
fan ben blana sa farina.

(1448/Sa Pobla)

Escolta, Llorenç Plomer,
tu que pretens sobre tant,
per què no em dius en un instant
quantes anous té aqueix noguer.
-Tu pareix que no digues res:
quantes anous té aqueix noguer!
Puja tu 'dalt i conte-lès
i sabràs quantes ne té.

(1449/Pollença)

-Escoltau, Mestre Martí,
vós que sou picapedrer,
quantes pedres han mester
per fer l'Arc de Sant Martí?
-Un homo quan està gat
l'enteniment ja li falta:
una sola tota basta
que arribi de cap a cap.

(1450/Port Poll.)

Es primer pic que m'ho feren
me va costar es plorar;
i ara de llavò ençà,
el poren treure i enfonsar
i es veïnat no se n'entera.

=ses recades.

(1451/Pollença)

1448- Var.: "(2)no menja ni beu ni riu" (Port de Pollença)

1449- Var.: "Tu que m'has vengut per dret/ ara t'argumentaré:/¿Me vols
dir tu Plomeret,/quantes nous té aquest noguer?/-Par que tu no digues
res:/Quantes nous té aquest noguer!/puja a dalt i conte-lès,/i sabràs
quantes ne té" (Pollença); "En lo que et preguntaré/ pensa-hi bé i
aferrè't:/Me vols dir tu Plomeret,/quantes nous té aquest noguer?/-Com
que tu no digues res/... (Pollença).

1450- Var.: "(5)-No sabeu, homo bajà,/ (6) que set pedres el componen/ (7)
i que brillen com la mar/ (8) dia que la llum el toca?" (Pollença) i a
Gin.66 p.322 VII.

1451- Var. a Janer (1979: p.102).

-Me vols dir, Llorenç Plomer,
tu que pretens sebre tant,
quin és l'ofici primer
que per eina vol les mans?
-Fuig, no m'encenguis la sang,
que el món fa temps que ho sap bé;
Déu va fer n'Adam a fang,
que és ofici de gerrer.

(1452/Pollença)

Jo ho pens i ho torn pensar,
pensant m'hi tornaré loca.
¿Quin parentesc a mi em toca
de sa sogra de s'al.lota
que festeja el meu germà?

=La mare pròpia.

(1453/Pollença)

Jo no sé per què ni com
una mare té set fies:
sa major té quatre dies
i ses altres set per hom.

=la Quaresma

(1454/Son Carrió)

Jo sóc un homo estaratge
que davall de la muntanya,
me vols dir aquesta canya
quines habilitats té?

-La habilitat que ella té
vos la diré de tres modos:
per fer paneres i covos
i casseres si va bé.

(1455/Port Poll.)

-Jo et volia preguntar,
però al.lot et trob encara,
on bramà eu primer ase
que en aquest món se creà.
-Jo no us ho gos explicar,
perque al.lot em trob encara;
dins eus coions de son pare
quan sa mare l'engendrà.

(1456/Port Poll.)

1452- Var.: "Déu va fer n'Adam de fang/ fent l'ofici de gerrer;/sí l'ofici
de gerrer/ és d'eu món eu més antic" (Pollença)

1453- Var. a Gin.33 p.319 VII. i "Jo pens i torn pensar,/ i de pensar-hi
torn loca;/ me vols dir quin dol me toca,/ de la sogra de l'al.lota/
que festeja eu meu germà?" (Port Poll.)

1454- Var. a Gin.120 p.326 VII.

1455- "Estaratge" no consta al DCVB. El seu significat és "estranger"
que, a més de ser més coherent i, evidentment, acord amb la rima

L'ajeuen, el banyen,
l'embruten, l'estrenyen,
l'apleguen, l'emcenen,
el taïen, el venen.

=el llibre

=el porc

(1457/Port Poll.)

-La mar va buïdes i plenes
i és mala d'anivellar;
quin arbre en el món hi ha
que no li entren serenes?
-Sense regle ni ginyola,
jo la vos igualaré;
amb lo meu poc anar a l'escola
me pareix que és un xiprer.

(1458/Port Poll.)

-L'amo en Pere, m'escoltau?

Vós que sou un homo entès
si vos donen un no-res
per a quin cap l'agafau?

-Caramba, quina curolla
que em veniu a preguntar;
un no-res s'ha d'agafar
pel cap que l'altre l'amolla.

(1459/Port Poll.)

-La petita em diu "mon pare",
la mitjana em diu "Tomeu"
i la major "estimat meu"
-Tu t'has casat amb mu mare!

(1460/Port de Poll.)

"-. té", , ho confirmaria la versió de Gin.98 p.324 VII i aquesta altra: "Jo som un homo estranger/ que davall de sa muntanya./Voleu-
dir aquesta canya/ quina obilidat té?/..." (Port Poll.). He transcrit
a aquesta variant "obilidat" que és aproximada a la pronúncia d'amb-
dues; les casseres o caeres, com em digueren, són una mena de protecció
ció de canya que es posava als arbres joves.

1456- Var.: "Lo que em demanes ara/ (es primer ase a on bramà)/ que no
saps que fou ton pare,/ en el costat de ta mare/ quan l'anava a festi-
jar?" (Sa Pobla).

1457- Var. a Gin.102 p.325 VII.

1458- Var. a Gin.103 p.325 VII.

1459- Serà molt difícilós d'aplegar, així en nota, totes les variants
d'aquesta cançó. Les variants pel que fa a la pregunta són sobretot
formals i les primeres que veurem; el que és curiós, alhora que signi

Mariner, tu que pretens
de bon cap i glosador,
me vols cantar una cançó
que nomeni tots els vents?
-Llevant, xaloc i mitjorn;
llebeig, ponent i mestral,
tramuntana i gregal:
vet aquí vuit vents del món.

(1461/Port Poll.)

Me pesa perquè no em pesa
si em pesàs no em pesaria;
però perquè no me pesa
me pesa més de cada dia.

=la bossa de diners.

(1462/Porreres)

Mu mare mascle em parí,
i jo femella som tornada,
i som tan desgraciada,
que en vorer-me descordada,
tothom s'acabussa a mi.

=la figa

(1463/Pollença)

No hi havia pensat pus,
més que un pic i una altra vegada;
¿Me vols dir qui és son pare
d'es padrí d'es Bon Jesús?

(1464/Santa Margalida)

ficatiu, és la quantitat de respostes diferents. Variants a les preguntes: "Digueu-me, Sen Nicolau," (Pollença); "Patró Toni, m'escoltau?" (Port Poll.); "No em diríeu, Sen Arnau" (Sineu); "Escoltau, eu Sen Colau," (Port Poll.). Les respostes, per contra: "-Sense pecar de potent,/com que un no-res no té cos,/ ni té espines ni té os,/ l'agaf just de cap de dent./I així, si és massa calent/ o salat, fluix o covent,/sempre tenc ocasió/d'honrar aquest preguntador/amb un no-res de present" (Pollença); "un no-res no té agafai,/ni és petit ni és gros/ ni té popa ni té os/ ni n'he vist 'gafar cap mai" (Sa Pobla); "Un no-res no té agafai/ ni és petit ni és gens gros/ni té ventre ni té cos/ ni n'he vist 'gafar cap mai" (Porreres); "Un no-res no té agafai/ ni es pot rebre ni es pot dar/ ni crec pugues demostrar/ tenir-ne un dins sa mà/ ni haver-ne donat cap mai" (Santanyí); "Un no-res no té agafai/ ni és cosa que es puga dar/ com puc rebre dins la mà/ si tu no pots demostrar/ haver-ne donat cap mai?" (Pollença); "No passarà molta estona/ a rebre tu ma contesta:/ una cosa com aquesta/ l'agaf

No som viudo ni fadrí
ni casat ni tenc dona
som publicat dalt sa trona,
i tan tenc així així.

=El capellà
(1465/Sa Pobla)

Per dins la mar cerquen güies
res, com n'hi han de trobar!
Quin arbre en el món hi ha
que a' s capdamunt la flor fa
i en terra té ses fuies.

=La donarda
(1466/Sa Pobla)

Per la costa neix
per la viãa canta
i fa enamorar
qualsevol berganta.

=la guitarra
(1467/Port Poll.)

Pare, mestre d'escola,
un consei de vós voldria;
quin és l'animal que cria
que té mamelles i vola?

=el rat penat
(1468/Pollença)

pel cap que se'm dóna" (Pollença); "-Un no-res no té agafai/ ni té
cap ni sentené/ i vós no n'heu vist cap mai" (Pollença) i a Gin.78
p.323 vII.

1460- Es refereix, em digueren, a la dona de can Xerpat, finca que hi ha
a la banda d'Alcúdia.

1462- Var. a Gin. 65 p.322 vII.

1463- Var. a Gin.127 p.327 vII.

1465- Var. a Gin.1476 p.362 vIII.

1466- Var.: "A les fosques cerques güies,/mira com has de trobar;/quin
arbre en el món hi ha/que en eu cap damunt la flor fa/ i a les soques
les fuies". (Port Poll.).

1467- Var. a Gin.145 p.328 vII.

1468- Var. a Gin.185 p.331 vII.

Quan torna groc
i no és aubercoc;
cert temps és verd
i no és juevert;
té corona
i no és capellà;
té espina
i no és cap peix

=la figa de moro
(1469/Sa Pobla)

-Què fa l'espàrrec quan neix
que surt de l'esparreguera?
-Si no el tallen i creix
neix mascle i mor femella.

(1470/Pollença)

Quin arbre en el món hi ha
que té la llenya dolenta
i que a les fuies sustenta
fruita bona de menjar?

=la figuera de moro
(1471/Port Poll.)

Quin instrument fa el fuster
que el qui l'empra no el dóna a fer
i el que el fa no se'n serveix,
i el qui l'empra no coneix
si està malament o bé.

=la caixa del mort.
(1472/Pollença)

Si distingiu aquest punt,
ja vos poreu passetjar:
Quin és l'animal que està
vint-i-dos dies, germà,
sense beure ni menjar,
amb les cames per amunt.

=El mujol(mena d'insecte
que quan surt és senyal que ha de
ploure)

(1473/Pollença)

-Si el pern del món se rompia,
com ho hauríem de fer?
-Aquell que va fer el primer
el segon també el faria.

(1474/Port Poll.)

1469- Var. a Gin.85 p.323 VII.

1471- Var. a Gin.168 p.329 VII.

1472- Var. a Gin.19 p.318 VII.

1474- Var.: "(2) com el tornarien fer?" (Inca)

Té cloveia i té bassó,
 té cul i no té cap cama,
 té un sol peu ben llarg i pla,
 s'enfila bé dalt de sa rama,
 en terra hi fa es nieró
 i és apreciat per menjar.

=el caragol.

(1475/Manacor)

Tu que ets tan intel.ligenta
 i paraules tan bé escuis:
 quina cosa que es presenta
 per trebaiar més rebenta
 i per fer-la més plaenta
 l'han de punyir fort pels uis?
 -Se'l posen per no fer-se mal
 en el dit de la mà dreta,
 farien molt poca veta
 per cosir sense dedal.

(1476/Pollença)

Tu que n'ets docta digues
 quina cosa n'és aqueixa:
 quin és l'animal que deixa
 antes de sa mare néixer
 per por de romandre pres?

=el corc de les faves; que

se'm va abans de sembrar i néixer
 aquestes.

(1477/Pollença)

-Un titoller
 carregat de titolles,
 i dins ses titolles
 titollins hi té.

-Un garrover
 carregat de garroves
 i dins ses garroves
 garrovins hi té.

(1478/Andratx)

1475- Var. a Gin.200 p.332 vII.

1476- Segons la contesta és el didal; emperò, crec recordar que és les
 tisores.

1477- Var. a Gin.67 p.322 vII.

1478- Var. a Gin.272 p.337 vII.

-Vols-me explicar aqueix punt,
tu que saps endevinar,
quina cosa en el món hi ha
que quan la volen fer caminar
va amb les cames per amunt?

-O és barco o bastiment
que dins la mar navega;
per menjar li donen pega
i per caminar bon vent.

(1479/Pollença)

-Vós que sou un homo entès
i d'edat passau de mida,
quin és l'animal que crida
mort i amb sa carn consumida
i quan és viu no diu res?

-Me creis vós tan innocent
que no sapi argumentar?
Això és lo corn que va
per los fondos de la mar
i el qui el vol sentir cantar
pel cul li ha de dar vent.

(1480/Sa Pobla)

1479- Var. a Gin.219 p.333 VII.

1480- var.: "Tu que n'ets docta, diguès/que de tant passes de mida,/ quin és l'animal que crida/quan té sa carn consumida/i quan és viu no diu res?/-Jo no sóc tan innocent/que no et sapi contestar/aquest animal se fa/ per els fondos de la mar/ i si el voleu sentir cantar,/pel cul li han de donar vent" (Pollença); "Tu que pretens esser entès/ i de llest passes de mida" (Port Poll.); "Tu que pretens sobre més/ que de sabut passes la mida" (Pollença); "Vós que sou un homo entès/entès que passau de mida..." (Port Poll.) i a Gin.212 p,333 VII. De fet a totes les versions que he recollit hi ha d'altres variants però poc significatives: de vegades dialectals, d'altres de detall.

A damunt Sant Salvador
vai sembrar una figuera;
té ses rels a Cabrera
i sa soca a Lluçmajor.

(1481/Santanyí)

Carabassa de l'Havana
diuen que és de sa millor,
i jo de Batabanor
te n'envié una taiada,
jo encara no l'he tastada
però n'he sentida s'olor.

(1482/Andraitx)

Cent punyetes desvestides
ballaven dins un tassó
i l'amo en Biel Bessó
contà que a cada cantó
el rei manà fer-ne crides,
perque les mares i dides
li donassin la raó.

Les mosques desvergonyides
per reial ordre ferides
moriren dins la presó.

(1483/Pollença)

Coneixeu es Jai Taco,
s'homo més valent del món,
que s'amagà dins es forn
per por d'un morraco?

(1484/Santanyí)

Dalt es puig de Galatzó
vai sembrar una figuera
i té ses rels a Cabrera
i es bricam a Alaró,
i es fruit que se fa millor
el cuio a Capdepera.

(1485/Santanyí)

Damunt el puig dels Baquins,
una mosca en quarentena
va picar na Magdalena
i a quinze o setze cosins
que a peu coix i amb calcetins,
deixaren la cuina plena
de moixos i ratolins.

(1486/Pollença)

Damunt una pedra forta
coranta dies vai picar;
i tot lo que vai gonyar
va bastar per sustentar
tota la pobresa de Mallorca.

(1487/Pollença)

1481- Var. a Gin. 4 p.347 VII. Vegi's que és el mateix tema que la 1485; hi ha una altra variant a Gin. 225 p.46 VIII.

1484- Var. a Gin. 234 p.360 VII.

Dos mossos tiraven junta
a la paret d'es corral;
i va anar un municipal
i els hi va posar una multa.

(1488/Sa Pobla)

Eus mestrets tornen modorros
de menjar xuia amb fideus:
maten els porcs amb vuit peus
quatre oreies i dos morros.

(1489/Pollença)

La moixa de So n'Ordinas
va botar dins Solleric,
i es va menjar en una nit
un gall i dotze gallines.

(1490/Pollença)

Jo tenc un arbre dalt s'hort
que fa olles foradades
i segons quines anyades,
fa gàbies i caixes de mort.
N'hi ha una altra a ca es vecí
qui quan li pega per dret,
sol fer coques de congret
com a rodes de molí.

(1492/Alaior)

Mun pare va comprar un ase
i en pagà dos reals;
i no tenia queixals
i li faltaven ses dents.
Guanyava an es més valent
a córrer a poc a poc,
n'estava més gras que un porc
de tant de menjar-ne poc

(1493/Sa Pobla)

Sa galineta trabada
i s'escarabaix coix
encalçaven es jai moix
per dins es camp de civada.

(1494/S'Alq. Blanca)

Se pensà que era un lleó
que braolava a la soi
i vist d'aprop va esser un poi
que demanava segó.

(1495/Pollença)

1490- Var. a Gin. 291 p.364 VII. A una altra versió que vaig recollir a Sineu "(2) quan va entrar dins Solleric/(3) s'empassolà amb una nit" em digueren que era d'En Roses d'Alaró.

1492- L'home que me la digué la coneixia de Menorca, però fa més seixanta anys que viu a Mallorca.

1494- Var. a Gin. 351 p.367 VII.

Tenc i no sé què tenc
em falta i no sé què em falta
em falta una cosa i l'altra,
em falta tot lo que no tenc.

(1496/Pollença)

Tenc un magraner empeltat
de garrover i fa figues
de tres castes i no rigues,
i no n'he coïda cap,
perque sempre ho he estojat
p'ets amics i ses amigues;
i ara tu a mi m'obligues
que t'envïi un grapat.

(1497/Santanyí)

Una dona veia veia,
que tenia nau-cents anys,
se va casar amb un jove
que tenia mil i tants.

(1498/Felanitx)

Una mosca vironera
duia sucre esponjat;
una abeia amb un raor
'faitava una cadenera.

(1499/Felanitx)

Una mosca vironera
que pretenia de menescal,
curava es mal de queixal
a tocs d'aixada puntera.

(1500/Felanitx)

Una puça en camieta
i un moscard amb calçons blancs
cercaven esclata-sangs
tot sols per dins sa pleta

(1501/S'Alq. Blanca)

Un dentol un dematí,
que ja havien fet taiades,
foté un fart de garrotades
a un Arc de Sant Martí.

(1502/Port Poll.)

1498- Var. a Gin.346 p.367 vII.

1499- Var. a Gin.355 p.367 vII.

1501- Var. a Gin.358 p.367 vII.

Un falcó passant va dir
 "Si vivim coses veurem:
 he vist un caragolí
 que menava un bot al rem".

(1503/Port Poll.)

Un moscard de S'Arracó
 i un dragó de Capdepera
 caçaven amb sendera
 just damunt es Puig Major;
 'gafaren una somera
 que després escorxaren
 i en lloc de fetge hi trobaren
 una ceba forastera.

(1504/Felanitx)

Un moscard enmig d'una era
 feia batre un eriçó,
 i una aranya amb un falcó
 afaità una cadenera.

(1505/Pollença)

Un tort, un cego i un mut
 i un coix darrera darrera
 varen prendre sa bandera
 a un pobre geperut.

(1506/Es Molinar)

Val més anar a fer-ló
 abaix d'una palmera.
 Un moscard a dins una era
 feia batre un eriçó
 i una aranya amb una fauç
 'faitava una cadenera
 i unes mosques vironeres
 jugaven partit de futbol.

(1507/Sa Pobla)

1506- Var. a Gin.401 p.370 VII i a Gin.72 p.283 VIII.

Això era i no més...
Per viatge fari, la caducitat
Per ta un cunat

I per jo una varrella.

(1508/Pollença)

A la Berenguera
Per ha un xafí
Per ha i llenya
I'olla fa bollir.

(1509/Pollença)

Banquet, si vas a Alger,
perdeu una volada
I diria a vos meus parents
que son pare m'ha casat.
Per un vai de barta gelada.
Fa set anys que estic amb ell
i no m'ha mirat de cara
més que un dia de demunt
en un replà de l'escala.
Vai veure que tenia un ni tart
i un altre que li penjava.

Aquell dia en prometé
un davantal d'endrina
una manta de girasol
cosida a la catalana.

(1510/Pollença)

De Miguel de la sel
de la sola terrada,
m'a paja en el tal
amb un cap d'arrogada.

(1511/S'Ala. Barça)

Erri, erri, muntada,
anira a San Vici
i veuram a sa Joana
que porta en cos el let.

(1512/Pollença)

Si havia un rei
que parava faves
i li quies les baves
a dir en rihel.

(1513/Pollença)

Hora baixa, post el sol
plorinyava l'infantó;

INFANTS I JOCS.
que ta saretia no ho vol.

(1514/Sa Pobla)

1508- Var. a Gin. 33 p.5 vIII.

1509- "Berenguera" Balanguera? En digueren que això ha cantava tot l'est
un rillo.

1511- Var. a Gin. 136 p.16 vIII. / 1510 - V. 1, Barça (499 p. 325)

Això era i no era...
 bon viatge faci, la cadernera
 Per tu un aumud
 i per jo una barcella.

(1508/Pollença)

A la Berenguera
 hei ha un xotí;
 sense foc i llenya
 l'olla fa bollir.

(1509/Pollença)

Busqueret, si vas a Alger,
 pegaràs una volada
 i diràs a eus meus parents
 que mun pare m'ha casada
 amb un vei de barba gelada.
 Fa set anys que estic amb ell
 i no em l'he mirat de cara
 més que un dia de descuit
 en eu replà de l'escala.
 Vai veure que tenia un ui tort
 i un altre que li penjava.

Aquell dia em prometé
 un davantal d'endiana
 una manta de girasol
 cosida a la catalana.

(1510/Pollença)

En Miquel de la rel
 de la xuia torrada,
 se'n puja an el cel
 amb un cap d'arengada.

(1511/S'Alq. Blanca)

Erri, erri, somereta,
 anirem a Son Vivó
 i veurem a na Joaneta
 que porta eu seu al.lot.

(1512/Pollença)

Hi havia un rei
 que parava faves
 i li queien les baves
 a dins eu ribei.

(1513/Pollença)

Hora baixa, post el sol
 plorinyava l'infantó;
 no plorau, angelet, no,
 que ta mareta no ho vol.

(1514/Sa Pobla)

1508- Var. a Gin. 33 p.5 vIII.

1509- "Berenguera" Balanguera? Em digueren que això ho cantaven tot fent un rotlo.

1511- Var. a Gin. 136 p.16 vIII. / 1510.- Vey's Romeu (1979: p. 285)

Jo vai veure un moix
dalt d'un finestró,
i a la boca duia
un botifarró.
Jo li vai dir a eu moix:
me'n dónes un bocí?
-Tereteretere
no em basta per mi.

(1515/Pollença)

Lai, lai, farem un ventai,
lai, lai, de plometa fina
per ventar sa nostra nina
que no tengui calor mai.

(1516/Andraitx)

Pic per a dit
cama, cama de ropit,
cama, cama d'arengada,
menjarem una somada,
set ous i mig,
me-ne-ne-nà.

(1517/Pollença)

-Quin temps fa?
-Plou i neva, plou i neva
-Quin temps fa?
-Plou i neva i nevarà.

(1518/Pollença)

Serra mamerra
una olla de terra,
una olla d'aram
patatim patatam
s'olla bui i no dinam.

(1519/Pollença)

Serra, serra, serrador,
serrarem aquest tió;
guanyarem quatre doblers
un per pa, un per peix
i altre per botifarró.

(1520/Pollença)

1512- A l'entrada Arri del DCVB trobem: "Arri, muleta de cotxo,/anirem a Son Ribot/ i veurem a Na Joaneta/que balla amb lo seu al.lot" (Pop. Mall.); "Arri, arri, somereta,/anirem a Son Villoc/i veurem Na Marieta/ qui fa coques amb arrop" (pop. men.); "Arri, arri, tatanet,/que anirem a Sant Benet,/portarem un formatget,/per dinar, per sopar,/ per la nena no n'hi ha" (Empordà).

1513- Var. a Gin.35 p.5 vIII.

1515- Var. a Gin.9 p.3 vIII.

Una coqueta d'oli i saleta
nyam-nyam per sa boqueta!

(1521/S'Alq, Blanca)

Xum, xumeneo
trobarem un capellà,
mos darà peixet i pa
i un cortinel.lo de vi,
per passar aquest sant camí:
passen bous i passen vaques
i gallines amb sabates
i gallons amb esperons.
La nineta ha fet torrons
i el vicari els ha tastats
i els ha trobat un poc fats
i els ha posat dins el forn
i el sendemà dematí,
tot varen esser carbons.

(1522/Pollença)

1517- Var. a Gin.152 p.17 vIII.

1519- Var. a Gin.182 p.20 vIII.

1520- Var. a Gin.184 p.21 vIII. No fa encara un any, em varen cantar una
corranda, o potser cançó de feina, catalana que recorda aquesta: "El
bon pa, fa serrar/el bon vi, serra el pi/ras-ras, ras-ras".

1521- Var. a Gin.196 p.22 vIII. Recordi's: "Oliet, oliet,/ coqueta, co-
queta/menja't-ho tot per sa boqueta" Molt popular a tot Mallorca com a
cançó infantil.

1522- Var.: "(1) Xuma, xuma, ximenea/trobaràs un capellà/te darà peixet i
pa/...../i s'endemà, tot carbons" (Pollença) Me la cantussejaren de
manera rítmica. Var. a Gin. 22 p.77 vIV.

DEL VI

A darrera Santa Eulari
 s'hi ajunta un famós congrés
 d'il.lustres aigordenters
 que perden es calendari.
 Allà tenen dins l'armari
 botella pròpia i local
 amb un arxiu de barrals
 que perpetuen les actes
 que conté los sagrats pactes
 dels bevedors immortals.
 El primer que va podar
 del món la primera parra
 foren les barres d'un ase
 de Noé qui es desfermà
 /.../

La noblesa de tal junta
 pujant d'escaló amb escaló
 de bevedor en bevedor
 hasta Noé se remunta.
 Juren per la santa tassa
 de pàmpols anar coronats

prometen sempre estar gats
 i refermar si els espassa.
 Procuren no menjar massa
 per fer-hi quebre més suc
 i si qualcú com un ruc
 s'ajeu que no pot dir pruna
 llavors diu: beu-ne una
 perquè el ventre no s'eixug.
 /.../

Quatre bótes congrenyades
 fan del túmulo la base,
 sis bótes de menor classe
 damunt hei ha col.locades,
 pipes de cortins muntades
 fan que aquesta s'emmunti
 i per honrar lo difunt,
 l'embut girat per amunt
 fa la piràmide en punta.

(1523/Pollença)

1523- Per a aquesta sèrie de dècimes cal veure Vidal Alcover (1973).

El fet de afegir-la en aquest recull prova la seva pervivença i èxit que assolí i vol, alhora, reconèixer el mèrit filològic de l'estudi esmentat. Al Port de Pollença em digueren un troç més curt que aquest i n'és una variant: "Beguem per la santa tassa/ amb los tassons coronats;/ la professió estar gats/ i repetir si mos espassa,/ procurant no menjar massa/ perquè hi cabi molt més sue/ fins que

Aigordent, que ets de polida
quan te treuen d'eu barral:
a quants homos has fet mal
i encara no t'han avorrida.

(1524/Port Poll.)

Aigordent que ets de polida,
si no em torbasses es seny!
O m'espenyes o t'espeny,
o em mates o em dónes vida.

(1525/Andraix)

A poc a poc, Madó Mairata,
no començau a mentir:
ella diu que no beu vi
i cada dia s'engata.

(1526/Lloret de Vist.)

Avui és Dijous Jarder
Déu sap si el tornaré a veure.
Si voleu vos pagui es beure
pots venir an el celler.

(1527/Santa Margalida)

Avui que tots 'nam mig merdes
fotré una hòstia a tots aquests,
que mos escaufen es cap
que trob el tenim de pedra.

(1528/Sa Pobla)

Botelleta, que ets de guapa,
et podria destapar
i jo te faria mostrar
allò que tots se tapen.

(1529/Sa Pobla)

qualcú com un ruc/ s'ajeu que no pot dir pruna,/ llavò li diuen:
"Beu-ne una,/ perquè el ventre no s'eixug". A Gin. 425 p.303 vIII,
trobem quatre versos com a glosa apart, cosa que ens fa pensar el
que deia de la seva difussió.

1524- Var. a Gin.468 p.305 vIII.

1525- Var. a Gin.467 p.305 vIII.

1526- Var.: "(2)no comencem a mentir/(3) ell no s'agrada de vi/(4) i vós
ja deis per aquí/(5)que cada dia s'engata." (Port Poll.); "(3)deis que
no us agrada es vi/(4)i tot lo dia estau gata" (Andraix); "(3) que vós
ja deis per aquí/(4)que no vos agrada es vi/(5)i cada dia estau gata"
(Sa Pobla). i a Gin.451 p.304 vIII.

1528- Quan la vaig sentir a Sa Pobla, pels foguerons de Sant Antoni, em
va semblar realment que era improvisada i vertadera.

Coneixeu Madó Dijuna
aquella de los Moliner?
Se dedica a sa beguda
i llavò diu que no està bé.

(1530/Lloret de Vist.)

En el racó d'es ponent
hi surt un estel amb cova;
per ses dones sa filova
i pels homos aigordent.

(1531/Sa Pobla)

Ha passat un borino
que ha volat a l'enrevés;
homo que no té doblers
no pot anar an es casino.

(1532/Manacor)

Licor, si ho sabessis
l'obilidat que té el vi:
un homo sense llegir
sempre sap de fer esses.

(1533/Port Poll.)

Madona, donau-lo'm plé
d'aigordent que a mi m'agrada
sabeu quantes de vegades
no bec per no tenir-nè!

(1534/Port Poll.)

M'has fet copa rebaixada
per això eu nét raó té:
les copes se varen fer
per fer-les més alçurades.

(1535/Port Poll.)

Oh mu mare, oh mumareta!
el vinagre ha tornat vi
No n'hi donau a na Pereta
quan passi per aquí.

(1536/Sa Pobla)

Per mi tenc entonts de cap
de ses mescles que he begudes;
quan mé'n vagi an es llit
mon pare em fotrà dues prunes.

(1537/Sa Pobla)

1532- Var. a Gin.437 p.303 vIII.

1533- Var. a Gin.496 p.307 vIII.

1536- Var.: "(1) Mu mareta, mu mareta,/(3) no'n donau a na Beteta,/(4)
quan passarà per aquí" (Port Poll.)

Puig de Randa, puig de Randa
 te veig i no et puc venir!
 Tant si és cazalla com vi,
 si és dins sempre comanda
 (1538/Port Poll.)

Quants n'hi ha de fadrinets
 que volen pintar el vivo;
 bravegen dins es casino
 i en es tai són lleugerets.
 (1539/Sa Pobla)

Ses al.lotes diuen totes
 que es fadrins són jugadors;
 i han posades ses amors
 amb sos sis i set de copes.
 (1540/Andratx)

Si vols saber jo qui som
 pregunta i demana noves;
 jugador afectat de dones,
 això són les obres bones
 que he fetes en aquest món.
 (1541/Port Poll.)

Un gat caigué dins un pou
 i un altre gat el treia,
 i un altre gat deia:
 "Germanets meus, a on sou?".
 (1542/Port de Poll.)

MALFANERIA

Ja ho va dir sa padrina
 que jo i tu érem uns desflassats,
 que hem de morir esclatats
 de "feina fuig i menjar vine".
 (1543/Santanyí)

DEL JOC

Més trist és tenir-lo mort
 i fregar-li per ses voreres,
 que jugar vint-i-quatre hores
 amb molta de mala sort.
 (1544/Sa Pobla)

-
- 1538- Var. a Gin.471 p.305 vIII.
 1540- Var. a Gin.3292 p.193 vIII.
 1541- Var. a Gin.1450 p.361 vIII.

CONTRA LA BEGUDA

Germans, un infern vos mostra
la taverna si hi anau,
per temps vos serà un clau,
ja me'n tornareu resposta.

Es jornal que tant vos costa
allà dins el malgastau,
beveu i vos engatau,
maleïu i flastomau
i llavò encara topau
sa dona en esser a ca vostra.

(1545/Santanyí)

TABAC

A devers Cala Senau
hi ha una dona marinera;
un homo quan té fumera,
es morro de baix li cau.

(1546/Felanitx)

-Da'm un xigarro, Tomeu,
que he deixat anar eu fumar.

-Lo que tu has deixat anar
és fumar tabac d'eu teu.

(1547/Port Poll.)

Me voleu donar o vendre
un poc de foc per fumar;
o em voleu dir a on està
i jo mateix el 'niré a prendre.

(1548/Port Poll.)

1546- Var. a Gin.158 p.288 vIII i a Gin.169 p.288 vII.

1547- Var. a Gin.439 p.77 vII.

1548- Var. a Gin.168 p.288 vIII i a Gin.195 p.290 vIII.

Això de menjar amb forqueta
no és un entreteniment;
un no menja abastament
i prou es fa la cunyeta.
(1543/Pollença)

Avui s'ha rebut
la quinta del trenta-tres
menjant porcella i sobris;
Dóna feua que l'any que ve
pugues menjar frit.
(1550/Pollença)

Ben rebut sia l'any nou,
i que no arregui la gana:
dental tota la setmana
i un bon arrossat de brou.
(1551/Pollença)

-Bon vespre, què ja heu sopat?
-De sobressada coventa,
mà sobre per dins el ventre
com un cavall doborat.
(1552/Port Poll.)

De veres, feina acabada,
menjant un cocorut,
pagant una paxada,
que una arribarà a' a coll.
(1553/8a Port.)

En dia de Sant Miquel
mitja llogada he menjat
i tan bon i'ha trobat;
que en menjaria de març.
(1554/Port Poll.)

Je ne voi que vos quicun,
englaix la que vos prometrei
vet aquí la botellata
de vin blanc i el vos beveu.
(1555/Pollença)

Je tene una rixaban
penjada dins el rebort,
cada pic que m'hi acost
DEL MENJAR una bocina.
(1556/Port Poll.)

1550- Aquesta glossa es va fer per un clar d'emina. De fet, com a glossa de ben dolenta; a nombrats però, ens interessa per la manera com una d'algun tret tradicional; al quart vers és un lleugerament del Cançoner i el dibuix de voler canviar frit per porcella original només per la necessitat de rimar, bàstos. Front al primer i darrer vers als que la poema no va ser impressionada. De tota manera, aquesta dos versos són pentametrials i la seva alternança amb els heptametrials dona a alguns cobolados. Tanmateix, no crec que fos així, en l'original, aquesta, sinó, sinó.

Això de menjar amb forqueta
no és bon entreteniment;
un no menja abastament
i prest se fa la canyeta.

(1549/Pollença)

Avui s'ha reunit
la quinta del trenta-tres
menjant porcella i cabrit;
Déu faça que l'any qui ve
puguem menjar frit.

(1550/Pollença)

Ben rebut sia l'any nou,
i que no manqui la gana:
dèntol tota la setmana
i un bon arrosset de brou.

(1551/Pollença)

-Bon vespre, que ja heu sopat?
-De sobrassada coventa,
me corre per dins eu ventre
com un cavall desbocat.

(1552/Port Poll.)

Es vespre, feina acabada,
menjarem un cocarroi,
pegarem una panxada,
que mos arribarà a' s coll.

(1553/Sa Pobla)

Eu dia de sant Marçal,
mitja llagosta he menjada
i tan bona l'he trobada,
que en menjaria un serral.

(1554/Port Poll.)

Jo no vui que vos queixau,
compleix lo que vai prometre;
vet aquí la botelleta
de vin blanc i el vos beveu.

(1555/Pollença)

Jo tenc una xixisbea
penjada dins el rebost,
cada pic que m'hi acost
n'hi lleu una bocinea.

(1556/Port Poll.)

1550- Aquesta glosa es va fer per un dinar d'amics. De fet, com a glosa és ben dolenta; a nosaltres però, ens interessa per la manera com usa d'algun tret tradicional: el quart vers és manllevat del Cançoner i el disbarat de voler canviar frit per porcella originat només per la necessitat de rimar, bàsica, front al primer i darrer vers als que la mesura no va ser imprescindible. De tota manera, aquests dos versos són pentasil·làbics i la seva alternança amb els heptasil·làbics es dona a algunes codolades. Tanmateix, no crec que fos això, en l'ocasió aquesta, intencionat.

L'altre dia em varen dir
que caminant feien via;
jo vai respondre i vai dir
que en no menjar em moriria.

(1557/Port Poll.)

Lo millor del món que hi ha
és tenir salut complida
tenir molt temps de vida,
poca feina i bon menjar.

(1558/Port Poll.)

Madona, la carabassa
eu meu ventre no la cou;
també m'agrada un bon brou
de gallina fresca i grassa.

(1559/Port Poll.)

Saps què voldria tenir?
un paner de figues flors,
i una llebre amb arròs
i una quarta de bon vi.

(1560/Port Poll.)

1552- Var. a Gin.700 p.318 vIII.

1553- Var.: "(3) pegarem una tripada" (Sa Pobla).

1556- "Xixisbea" canvia aquí el seu significat per a fer-ho més humorístic i vol dir pernil, camaiot a Pollença i alguns altres pobles.

ARMES

Anticament alçada
de vora de mar,
tu n'has agut per tu
i per altri maldats.

(1541/Andorra)

Ahor, si vols viure amb
un a l'altra a la par,
perquè la cosa es gran,
ha de ser de la mateixa.

(1542/Pallars)

Per això és el garrover
que té garroveres les l'anes
que li queden les t'arques
ja té les de l'any del es.

(1543/Pallars)

ARMES

De la mateixa manera
se'n pot dir de l'altre,
perquè la cosa es gran,
ha de ser de la mateixa.

(1544/Andorra)

La mateixa cosa es gran,
de la mateixa manera,
perquè la cosa es gran,
ha de ser de la mateixa.

(1545/Andorra)

La mateixa cosa es gran,
de la mateixa manera,
perquè la cosa es gran,
ha de ser de la mateixa.

(1546/Andorra)

(1547/Andorra)

DE L'ENTORN

1548- Una al Garrover, hi ha farga d'altres contra l'ombra del garrover.
"Se'n pot dir de l'altre, perquè la cosa es gran, ha de ser de la mateixa" (Gin. 93 p. 155 VII);
"L'ombra d'un garrover/que és malament" (Gin. 93 p. 155 VII);
hi ha una variant Gin. 105 p. 155 VII.

1549- Var. 1: "El garrover és un garrover" (Lloret de Viç, 11-11-1911) i a Gin. 93 p. 155 VII.

1550- "Garrover" potria tenir una lectura més adequada "garro" i que seria
de segona mà a la creença popular que la llengua de la farga
és molt més alta al dret, vegeu la nota següent.

1551- Hi ha una altra (Alcover (1909, p. 64, v))

que es pot dir de l'altre, perquè la cosa es gran, ha de ser de la mateixa.
Alguns autors interpreten.

ARBRES

Ametleret abundós
de vorera de camí,
tu seràs agre per mi
i per altri saborós.

(1561/Andratx)

Amor, si vols viure sana,
està a l'ombra d'un noguer,
perque la d'un garrover,
he sentit dir que és malsana.

(1562/Pollença)

Bon arbre és el garrover
que té garroves tot l'any:
quan li cuien les d'enguany,
ja té les de l'any qui ve.

(1563/Pollença)

PLANTES EN GENERAL

De la falguera llavor
no s'ha vista ni trobada;
perque abans d'esser granada
cau de l'arbre sens temor.

(1565/Port Poll.)

La falguera n'és una herba
de molta propietat:
amb un dia i amb un vespre
ha florit i ha granat,
i ha escampada la llavor.

(1565b/Pollença)

La fruita més primerenca
és la flor de l'ametler;
la reina en eu corral té
una poma hivernenca.

(1566/Port Poll.)

1562- Dins el Cançoner, hi ha força dites contra l'ombra del garrover:

"No t'acosts a garrover/que té s'ombra maleïda" (Gin.93 p.155 vII);

"S'ombra d'es garrover/diuen que és malsanitosà" (Gin.95 p.155 vII);

hi ha una variant Gin.105 p.155 vII.

1563- Var.: "(1)Molt m'agrada un garrover" (Lloret de Vist.); "(1)M'agrada un garrover/(2)perque té fruita tot l'any" (Santanyí) i a Gin.90 p.154 vII.

1565-"temor" podria tenir una lectura més adequada:"remor" i que faria de seguida referència a la creença popular que la llavor de la falguera, inexistente, té virtut. Vegi's la nota següent.

1565b- Hi ha una rondalla (Alcover (1909, p.64, vV)

que en parla i a on hi ha una variant d'aquesta. Al DCVB, hom pot trobar algunes explicacions interessants.

Xica de Mina, diguès:

¿p'enguany, que hi haurà cireres?

idò jo tenia quimeres

d'anar-hí a tastar-lès.

(1567/Port Poll.)

ASTRES

La jove feia midó

per emmidonar camies:

tres-cents seixanta-cinc dies

se conté un any redó.

(1568/Sa Pobla)

Les mudances de la lluna

si no les me dius m'assec;

són dotze, onze, deu, nou, vuit, set,

sis, cinc, quatre, tres, dos i una.

(1569/Port Poll.)

Quan el Tomir du capell

i la tramuntana gorra,

qui té cames ja pot córrer

si no es vol banyar la pell

(1570/Pollença)

S'Arc de Sant Martí

si surt es dematí,

pots fer es teu camí;

si surt d'hora baixa,

demà faràs festa.

(1571/Santanyí)

ANIMALS

-Ase, per què estàs tan prim

i no tens merda a sa païssa?

-Perque hem 'ribat a un temps

que es qui no menja no caga.

(1572/Santanyí)

Baix d'eu pou de can Moranta

una òliva vai sentir;

jo vai respondre i vai dir:

qui no està content no canta.

(1573/Port Poll.)

1566- Var.: "(3)-Dius mentida, una altra sé/(4) la reina en eu corral té/
(5)una pomera hivernenca/(6)que fa pomes de gener".(Port Poll.) i a
Gin.33.p.151 VII. Hi ha una contarella, Alcover (1909: p.42, vol. V)
que conta el perquè és l'ametller el primer a florir. Tanmateix,
sona molt a cosa de beates.

1567-Var. a Gin.53 p.152 VII i a DCVB (sv) 'quimera'.

1568- Var. a Gin.165 p.139 VII.

1569- Var.: "(2) si no les me diven m'assec" (Sa Pobla) i a Gin.26 p.130
VII.

El puput i el mussol
 tenen sa mateixa tonada:
 el puput canta amb el sol
 i el mussol amb sa vetlada.

(1574/Sa Pobla)

Es bitzoc de Son Nadal
 hi pesa set o vuit 'roves.
 Va dir a totes ses dones
 'turau aquest animal!

(1575/Inca)

Es porc no li ha fet bonda
 porque no el 'via fermat;
 en Peti feia xic-xac
 amb s'acorador aficat
 com si sonàs sa ximbomba.

(1576/Inca)

Eu mul d'en Poles va anar
 a Infern a fer testament;
 i deixà l'ensellament
 a qui l'anava a abeurar.

(1577/Port Poll.)

Jo me n'anava a Ciutat
 amb un cavall cara blanca;
 "Arranca, pelut, arranca,
 que ets altres ja han arribat".

(1578/Felanitx)

Jo tenc la pica plantada,
 posau la caldera a eu foc
 per fer segó an aquest porc
 que sé cert que se n'agrada.

(1579/Port Poll.)

Jo tenc una somerota
 que és més bona que no em pens,
 per passejar dones prenys
 és bona porque no trota.

(1580/Port Poll.)

Jo tenia un moixet magre
 que no poria pixar,
 i li vai haver d'untar
 es cul de sal i vinagre.

(1581/Felanitx)

1572- Var. a Janer (1979: p.104).

1573- Var.: "(1)En el pou de can Quaranta/(3)li vai respondre i vai dir".
 (Sa Pobla) i a Gin. 446 p.31 VII. Fa referència al costum de creure
 que les olives anunciaven desgràcies. Amb aquesta glosa hom si posava
 en contra o es defensava psicològicament.

1575- Té una altra lectura que podria ser eròtica o fatxendosa.

1577- Una curiosa manera de tractar la mort d'un animal, dintre la pagesia
 catalana i el seu costumari i cançoner, és el tema del testament del
 porc o de l'ase. Com a exemple, hom pot consultar V. Serra Boldú, Ar-

Jo vénc cansat com un bou.
Tenc el cor que no em reposa
cercant un bou que m'ha fuit
que està malalt de rosa.

(1582/Port Poll.)

La formiga experimenta
què ha de fer l'home casat;
en l'estiu replega el blat
i en l'hivern se n'alimenta.

(1583/Port Poll.)

L'amo en Pere va dir "xo,
no vui es gall amb ses polles,
perque quan estan sadolles,
li escampen es segó.

(1584/S'Alq. Blanca)

L'amo, jo som arribat
perque em deu corda i estaca
per a fermar aquesta vaca
que men en eu meu costat.

(1585/Port Poll.)

-L'animal que hi ha en el món
que em dóna gust cada dia,
-El rossinyol, vida mia,
que canta de nit i dia,
tant de tard com dejorn.

(1586/Pollença)

La somera d'en Palmés
ja té comptes tota sola;
en veure moltó que vola,
vet allà els seus mercaders.

(1587/Pollença)

xiu de Tradicions populars, Barcelona 1928, p.47, vol.I

- 1579- Hi ha una variant a Gin.802 p.393 VII que és contesta, sembla, una mica agafada pels pèls i que probablement té relació amb Gin.778 p.392 VII i aleshores semblaria ésser realment contesta de picat. A Pollença, vaig sentir-la també amb lleugeres variants: "(2)i el calderó en el foc/(4) que sé jo que se n'agrada".
- 1580-Var.: "(3)per tragar dones prenys" (Es Molinar).
- 1581- Var. a Gin.368 p.25 VII.
- 1582- Var. a Gin.117 p.10 VII i a Gin.136 p.287 VIII i a Gin.1812 p.109 VI.
- 1583- Var.: "(3) en s'estiu aplega es blat" (Es Molinar) i a Gin.323 p.22 VII.
- 1584- Var.: "(1)L'amo en Pere fa de "xo" (Sa Pobla); (4)m'escampen tot es segó" (Manacor) i a Gin.85 p.8 VII.

Na Fuixana se passeja
engronsant eu picarol,
cercant fuietes de col
per tenir la llet més fresca.

(1588/Pollença)

Na Roja n'és bona mula,
ja m'ho ha dit eu senyor;
eu caire que té millor:
en dir-li erri s'atura.

(1589/Port Poll.)

Noltros tenim un mul
que li dèiem en Biudango;
se n'anava rango-rango,
amb sa coa ran d'es cul.

(1590/Santanyí)

Nostra somera va dir
pareix que jo estic malalta,
ara veig que faré falta
però sé que he de morir.
Vés i cerca secretari,
Perico, que jo dispondré:
fes un clot en el femer
i du'm-hi sens llumenari.

(1591/Pollença)

Rossinyol de primavera,
ja pots començar a cantar,
que m'han dit que ja hei ha
per Ciutat qualque cirera.

(1592/Pollença)

Vai caure davant eu mul
que bramà tot ell de por.
Ves què havia de fer jo
que em vai rompre l'os del cul.

(1593/Pollença)

1586- Var. a Gin.486 p.33 vII.

1588- Var. a Gin.128 p.2 vII. i a Gin.283 p.20 vII.

1589- Var. a D. Mercadal (1979: p.39).

1590- Var.: "(2)que li deien en Pindango/(3)se n'anava dingo-dango/(4)
amb sa cova baix d'es cul"(Felanitx) i a Gin.253 p.18 vII.

1592- Var. a Gin.487 p.33 vII.

PAISATGE

Un dia, pescant un cranc
 damunt s'illa de Cabrera,
 vai veure Sa Dragonera
 aferrada amb so Cap Blanc;
 i es Cap de Cala Figuera
 de rabi plorava sang,
 perque estant ell més envant
 l'han deixat es de darrera.

(1594/Andraitx)

XIMBOMBA

La ximbomba ja és passada
ja que vells ballers
i ja ara en ja fillar
cada vador que fada
I no's ja ara a colgar
per en l'any vador.

(1978/Art. 1911.)

La ximbomba ja és passada
ja que vells ballers
per en l'any ja de ara
i la ximbomba ja de ara.

(1978/Art. 1911.)

La ximbomba ja és passada,
tots ballers té ho sentit.
Molts, que no tenia
ballers ja ximbomba?

(1978/Art. 1911.)

Se d'ara ja és passada
ja que vells ballers
i ja ara en ja fillar
cada vador que fada.

(1978/Art. 1911.)

La ximbomba ja és passada
ja que vells ballers
i ja ara en ja fillar
cada vador que fada.

(1978/Art. 1911.)

La ximbomba ja és passada
ja que vells ballers
i ja ara en ja fillar
cada vador que fada.

I en l'any ja de ara
i la ximbomba ja de ara.

(1978/Art. 1911.)

Vai passar per un anyer

DE CARACTER FESTIU

Ximbomba.

Ball.

Sant Antoni.

Matances.

CANTADORS I SONADORS

- 1978-Var. "(3) fins que li tancava umbada" (5) no se deixava solgar" (Andreu);
a Gin. 594 i 595 p.290 VIII.
1978-Var. a Gin. 595 p.290 VIII.
1977-Var. a Gin. 595 p.290 VIII.
1978-Var. "(1) ara, en l'any ja de ara" (5) Alqueria Blanca) i a Gin.
595 p.290 VIII. (Tots quatre cançons són populars).

XIMBOMBA

La ximbomba ja és passada
jo que volia ballar
i mu mare em fa filar
cada vespre una fuada.

I me'n puc anar a colgar
que no l'hagi aspiada.

(1594/Port Poll.)

La ximbomba ja no sona
ni sona ni sonarà
perque té la pell de ca
i la canya que no és bona.

(1595/Pollença)

La ximbomba sona trista,
tots voltros bé ho sentiu,
Madona, que no teniu
anissat pel ximbombista?

(1596/Pollença)

Sa Corema passarà
així com es darrers dies;
a Pasco hei haurà novies
i tornarem a ballar.

(1597/Es Llobards)

Tenc s'esquena escorxada
d'anar a jeure dejorn;
sa Corema ja és passada,
Mare de Déu, que no torn.

(1598/Santanyí)

Tots es ximbombeters són gatons
perque beven molta seca.

I en Miquel Colometa
s'ha cagat dins es calçons.

(1599/S'Alq. Blanca)

Vai passar per un canyar
vai coir una canyeta,
per fer-me una ximbombeta
p'es darrers dies sonar.

(1599b/Andraix)

1594-Var. "(5)fins que li tenc acabada/(6)no me deixava colgar"(Andraix);

a Gin. 554 i 555 p.250 VIII.

1596- Var. a Gin.556 p.250 VIII.

1597- Var. a Gin.575 p.252 VIII.

1598- Var.: "(3)i ara, sa Corema passada" (S'Alqueria Blanca) i a Gin.
571 p.251 VIII. (Tetes aquestes quatre cançons són popularíssimes).

Ximbombeta, fé fantasies
ara que et deixen sortir;
només tens de venir amb mi,
o són set o són vuit dies.

(1600/Port Poll.)

Ximbombeta que ets de bona
i jo sempre t'alabaré;
però m'has de dur primer
la pasterada i la dona.

(1601/Port Poll.)

BALL

A l'aire me'n vai, a l'aire,
a l'aire la meva amor.

Més que cent fils de paraire
vui un pobre teixidor.

(1602/Pollença)

A l'aire, me'n vai a l'aire
com un colom malferit;
tu me trobes divertit
i jo crec que no en som gaire.

(1603/Andraitx)

Aquests dos que ballen ara
són dos cosins germans;
si se donassin les mans,
se casarien encara.

(1605/Sa Pobla)

Ara balla un algaidí
amb una santanyinera,
i ses faldetes de darrera
davant les se fa venir.

(1606/Es Llobards)

Copeo, copeo, traïdor,
Roseta encarnada
si t'he 'graviada
jo et deman perdó.

(1607/Pollença)

El rei n'ha fetes crides,
crides n'ha fetes fer
Viva l'amor de l'aronger

(1608/Andraitx)

1600- Var. a Gin.559 p.251 vIII.

1601- Var. a Gin.560 p.251 vIII.

1602- L'origen d'aquests dos primers versos m'ha semblat força obscur.

Em sembla evident que no és a aquesta glosa ni a la que la segueix.
Hom troba l'ús de l'expressió "anar-se'n a l'aire" a moltes cançons
catalanes de balls populars: "-Si em voldríeu deixar la filla/ per
aná un xic a ballar.-/-Nau-hi, 'nau-hi, lo jove,/no trigueu gaire a
tornar.-/ Ja n'arriben a la plaça,/ una morisca van tocar;/ella
d'aire, d'aire va,/ ja engega tres agirades/ i el ball va deixar

Es cantar a mi ja no em prova,
 antany cantava més bé;
 hauria de mester fer
 d'una soca de noguer
 una gargamella nova.

(1609/Sa Pobla)

Na Maria balla i bota,
 té les cames de perdiu;
 sa mare sempre li diu
 Maria, balla sa jota.

(1610/Manacor)

S'al.lota me demanà
 Sant Jaume quin temps venia,
 i essent jo de Calvia,
 que per patró el va nombrar,
 li vai dir que no ho sabia
 perquè encara no tenia
 doblers per fer-la ballar.

(1611/Andraitx)

Una rosa a cada galta
 i un clavell dins cada mà;
 quan ella surt a ballar
 senyal que no està malalta.

(1612/Manacor)

estar"; "A la plaça fan ballades,/mare, deixeu-m'hi anar;/ jo que en sóc tan boniqueta/ ballador no em faltarà./A la primera danseta/ en l'aire, en l'aire va anar"; "Lo ball dels bastons/ quins eren tan ballaires,/ lo ball dels bastons/ quins eren tan ballairons./ La catric, la catrac,/ los bastons vagin enlaire/..."; "El dia de Sencogesma/ ja la'n van treure a ballar;/ ja ballen una modista/ que ella d'aire, d'aire, va./..." (Recollides al Dic. de la Dansa de Francesc Pujol i Joan Amades,). No em sembla oportú entrar aquí en explicacions més amples. Cal tan sols assenyalar que per extranyes a nosaltres similituds aquesta expressió va cuallar com a sinònim d'anar a la dansa i dansar.

1603- Var.: "(3)Me diven en Divertit/(4)i jo trob que no ho som gaire". (Port Poll.); hi ha una altra glosa a Gin.3909 p.229 vI que tracta el mateix tema.

1608- Només em saberen dir això. Tan sols recordava aquests tres versos de la cançó que recollí B. Samper (1929: p.360) és una de les cançons catalanes més conegudes.

Un bací a la finestra
no hi fa mai molta de planta,
i tirau-li una poma
per trencar-li una ansa.

(1613/Pollença)

Unes calces de seda
i un rebossillo.
Les al.lotes no em volen
perque som pillo.
Les al.lotes no em volen
perque som pillo:
les prenc les gúies
del rebossillo.

(1614/Pollença)

SANT ANTONI I ALTRES FESTES

A la vorera de mar
cada dia hi surt es sol,
i es dia de Sant Antoni
tothom canta a un redol.

(1615/Sa Pobla)

A Sa Pobla vai anar
dissabte de Sant Antoni,
vai menjar espinagades
més coentes que el dimoni.

(1616/Sa Pobla)

Avui hem anat a Algaida
a veure ballar es cossiers,
mos han cantat moltes gloses
i no me'n record de més.

(1617/Sa Pobla)

Can Moixet i Sant Antoni
per fer bulla s'han juntats
perque sa ximbomba soni
fins que tots estiguen gats.

(1618/Sa Pobla)

Can Moixet té un fogueró
fet amb llenya de can Prats,
tots estau ben convidats
per venir a brufar-ló.

(1619/Sa Pobla)

1611- Var. a Gin. 3540 p.207 vI.

1613- Var.: "Un bací a la finestra/fa molta de planta/tira-li una pedra/
i rompe-li l'ansa" (Pollença).

1614- Var. a Gin. 176 p.310 vII.

Els fogerons d'avui
són molt guapos i atrevits;
i l'endemà ses veietes
hi van a cercar calius.

(1620/Sa Pobla)

En Joan de l'aigo
s'ha fet piloter,
i ven les pilotes
a diner-diner.

Quan les ha acabades
diu que no en té pus;

Joan de l'aigo
dins l'olla s'ha fus.

(1621/Pollença)

Entre es bar i es pagesos.
hem fet aquest fogueró;
si voleu tenir calor
es tions seran encesos.

(1622/Sa Pobla)

Jesús, Sant Antoni,
quines banyes té aquest bou
s' al.lotes d'es carrer nou
són més feies que el dimoni.

(1623/Sa Pobla)

Pasco ja s'ha entregat,
en bon dia dematí;
qui té panades i vi
que en mengi que no fa pecat.

(1624/Es Molinar)

Pels darrers dies fan bulla,
també qualque disbarat;
en eu carrer de Ciutat
han casat a na Raül·la.

(1625/Pollença)

Sant Antoni de Diana,
n'és el desset de gener.
Venturós l'homo que té
la dona qui no l'engana.

(1626/Pollença)

1621- És l'antiga lletra de l'alborada pollencina. L'actual és de Bota Totxo.

1626- Var.: "(1) Sant Antoni de Viana" (Pollença)

Sant Antoni és es més vei
té sabates de gamussa,
i en lloc de fermar sa cussa,
va fermar es seu porcell.

(1627/Sa Pobla)

Sant Antoni és un bon sant,
qui té un dobler li dóna;
tant mos guard un animal,
tant si és llana com si és ploma.

(1628/Pollença)

Sant Antoni gloriós
de Viana anomenat,
siau nostro advocat
de tot perill guardau-mós

(1629/Sa Pobla)

Sant Antoni ha vengut
dia desset de gener.
Venturós s'homo que té
dona i no el fa banyut.

(1630/Sa Pobla)

Sant Antoni i el dimoni
jugaven a trenta-u;
el dimoni va fer trenta,
Sant Antoni trenta-u.

(1631/Sa Pobla)

Sant Antoni para lloves
per dins mates i clapers,
per guanyar quatre doblers
i fer-se unes varques noves.

(1632/Sa Pobla)

Sant Antoni saps què diu?
que li donin es doblers
(dia desset de gener)
mos los tornarà en s'estiu.

(1633/Sa Pobla)

Si Sant Antoni venia
un pic de cada mes,
tot el vi no bastaria
p'es santantoniers.

(1634/Sa Pobla)

1628- Var.: "(3) perquè li guard s'animal/(4)tant si és de pèl com de ploma" (Andraix); "(1)Sant Antoni és un gran sant/(2) qui té un dobler ja li dóna/(3)perquè mos guard s'animal"(Sa Pobla) i a Gin.290 p.234 VIII es pot trobar una certa relació temàtica.

1631- A una altra versió, també de Sa Pobla, qui guanya és el dimoni.

1634- Var.: "(2) un pic cada cap de mes" (Port Poll.); pot ser interessant Gin.330 p.236 VIII.

Som moros de moreria
 tot noltros som algerins
 i hem vengut en aquest dia
 per honrar an eus pollencins.

(1635/Pollença)

No duim espases ni llances
 només duim un guiterro,
 i en lloc d'odis i venjances
 gòdria, música i amor.

(1635b/Pollença)

1635 i 1635b- Desconec l'antiguitat d'aquesta lletra que és la que es canta amb la vella tonada que ja recollí B. Samper (1929: p.389) per la festa de la patrona, la Mare de Déu del Puig a Pollença. Les variants que he sentides són nombroses però totes formals. La tonada però, es manté perfectament.

MATANCES

He anat a matances

a ca sa tieta

hem mort sa muleta

i hem fet camaiot;

Jesús i Maria,

que n'hem fet de poc.

(1634/Alcúdia)

Jo lo diré a mu mare

que na Güelo m'ha pegado

ha mort es porquito

i no m'ha convidado.

(1635/Sa Pobla)

Jo vai a matances

a cal meu pradí,

avui tot lo dia

i demà dematí.

(1636/Pollença)

Matancera, culera, culó;

fica l'agüia

en eu camaiot;

no menjaràs xuia

ni botifarró.

(1637/Pollença)

Noltros venim de matances

d'eu camí de Soledat;

no porem cantar alabances:

de porc, no n'hem menjat.

(1638/Port Poll.)

Si me hubiesen convidado

jo hubiese anado,

amb la coveta feta

i el vestit planxado.

(1639/Poll.)

Una gerra amb dues anses

és feta per dur-la dos;

jo venc a convidar-vós,

cara de clavell hermós,

si voleu venir a matances.

(1460/Sa Pobla)

CANTADORS I SONADORS

A mi tant de gust me dóna
sentir gloses d'En Pujol
com si em dessin un bunyol
fet de pasta de cerol
i regat de suc de llimona.

(1641/Pollença)

Això és el ca de bou
que me volíeu aficar,
messions vos vui posar
que el toc per tot i no es mou.

(1642/Pollença)

-A on són, Jordi Catiu,
les cartes que t'he enviades;
de l'infern per les murades
hi ha banderes posades
i t'esperen mort o viu.

-An a qui has sentit dir
que a l'infern hi ha pendons
per anar-hi en processons?
Però si creus que és així,
tu ja hi has fet el camí
per dins aquells carrerons.

(1643/Pollença)

-Engendrat de carn robada,
no t'has pogut apanyar,
per muntanyes i lloc pla,
de quina gent ve ton pare.
-tant puc esser fii de frare
com de canonge o capellà;
arrambau-vos, bon germà,
donau-me la mà a besar:
per ventura sou mon pare,
que essent fadrina mu mare,
la poguéreu enganyar.

(1644-45/Pollença)

1641- Variant a Gin. 1381 p.357 vIII.

1642- La facècia que conta és d'un glosador que anà a casa d'una glosadora qui li digué això. El ca de bou és la clau que ella li tira per la finestra. Var. a Gin. 20 p.188 vIV.

1643- En Jordi de Son Catiu va ser un personatge del qui hom explica moltes de gloses. Vegi's més endavant perquè surt a d'altres.

1644-45- L'expressió "carn robada" vol dir fruit d'una violació. Al Port de Pollença, em digueren aquesta altra versió que manté el tema però canvia un xic la forma: "-Avine aquí, malanat,/engrendrat de sang robada,/perque no han penetrat/ quin llinatge té ton pare./- Tant puc esser fill de frare/canonge o capellà,/donau-me la mà a besar/ que sé cert que sou mon pare."

-Cavaller, jo en sé molt poc,
ja ho vendreu a reparar;
me voleu deixar mesclar
cartes en lo vostre joc?

-Al.lot, quan t'he vist entrar,
amb la careta atrevida,
mirant si menaves dida,
darrera que et das mamar.

-Antany per aquestes saons
mu mare em va desmamar;
estic tan fort per glosar
com un barco enmig de mar
que està per a peleiar
amb mil i cinc-cents canons

-Jo no em tornaré a posar
amb al.lots que no conec,
perque qualcuna me'n bec
que p'eu coll no pot passar.

-Jo no som tan ignorant
que no em sapi defensar
quan mu mare em desmamà
enteniment me donà

perque pogués escampar
la murta segons el sant.

(1646-50/Port Poll.)

Donau oliva an es trui
ara que és nou es rutló.
Es impossible, senyor,
que hi hagi cap glosador
que em sia superior,
en no esser N'Andreu Tambor
o bé En Roses d'Alaró,
ses vegades que jo vui.

(1651/Alcúdia)

-De gloses si en vols cantar
les has de dur de ca teva;
no m'havies de robar
aquesta que era meva.

-De gloses si en vui cantar
no n'he de mester les teves,
perque a ca nostra hi ha
de veies i de nòveies.

-Aquesta glosa que has dita
la t'han ensenyada,
i si tenguessis vergonya,
ja no l'hauries cantada.

(1652-54/Port Poll.)

1646-50- Aquest combat me'l digueren sense autor. Sembla una guarda d'afegits molt ben feta. La 1647 i 1648 les he sentides a part altres vegades: "-Oh ninet, quan t'he vist entrar/ amb la careta atrevida,/m'he pensat menaves dida/darrera que et das mamar./L'any passat per aquest temps/mu mare em va desmamar;/i d'aleshores ençà,/estic més fort per

Diuen que un ase molt val
 si el tenen quan l'han mester.
 Jo en tenc un i me va bé
 perque ve de sang real.
 Senyoret no ho prengui mal,
 tot ho ha de prendre per bé,
 que ses gloses que sé fer
 valen vint-i-un reals.

(1655/Pollença)

En fer foc sense fer fum
 mem quin mèrit hei ha?
 Vostè podria posar
 eu seu nas dins eu meu cul;
 seran dos forats dins un,
 i vamos a mesurar.
 I no he pensat a reservar
 si era ras o caramull.

(1656/Port Poll.)

glosar/ que un vaixell en mig de mar/que està per peleiar/amb mil i cinc-cents canons" (Pollença). La 1649 és una de les gloses de contesta més conegudes: hom el pot trobar a la resposta que va fer En Tià de Sa Real al capellà. (Alcover (1909: p.227, vol. V) A molts de combats es pot trobar també constituint el desenllanç. Vegi's més endavant.

1651- Aquesta glosa hom l'atribueix a Pau Ceral, de Sóller. Var.: "(1) Dau oliva en el meu trui/(2) ara que du un bon rutl6/(3) jo no tenc superior" (Pollença) i a Gin. 289 p.67 VII.

1655- Hi ha moltes facècies que contenen de l'Arxiduc i diferents glosadors als qui proposava problemes d'ingeni tot prometent-los una recompensa. Aquí, sembla que el que demanava era que el tractessin d'ase sense dir-ho clar. El que és curiós és que qui me la contà em volgué fer creure que això havia estat entre l'Arxiduc i En Calafat, que és en-ra viu.

1656- També aquesta, com l'anterior, ens explica un encontre de l'Arxiduc amb un glosador al qui proposà que li fes una glosa que parlés de dos forats dins u; per a més forçar el glosador, aquesta vegada li prometé una quarterada de blat. Var.: "D'allà on hi ha foc surt fum,/ a l'aire se sol anar;/ vostè em poria posar/eu seu nas dins eu meu cul/serien dos forats dins un./'nem-nos-en a mesurar"(Port Poll.).

Ets fii d'un homo mundà,
 d'es pecat original;
 jo et faria descansar
 es cap dedins un uial
 i un llamp per cabèçal
 i calinera per tapar.
 Si t'hagués de receptar,
 te faria capolar
 sa llengo amb una destral,
 i no et faria tant de mal
 com anit es teu parlar.

(1657/Inca)

Jo em faria capolar
 com a carn de farciment
 si aquesta casta de gent
 a mi m'hagués de gonyar.

(1658/Sa Pobla)

Jo repetesc les escoles
 per no perdre la lliçó.
 Maria, N'Andreu Tambor
 t'envia aquest garbaió,
 que és taiat dins Formentor
 i té més de cent violes.

(1659/Pollença)

La darrera i no cant pus,
 la darrera i no cant altra;
 si he feta alguna falta,
 perdonau-la'm, Bon Jesús.

(1660/Port Poll.)

1657- Em digueren que això havia estat l'acabament d'un combat. Noti's que segueix l'insult, un dels components bàsics de la glosada, emperò no sens dir que la llengua del contrari havia fet mal.

1659- S'atribueix a N'Andreu Tambor qui l'envià a la seva dona quan ell era recollint garballons a Formentor i vendre'ls els diumenges per tots els pobles com abans es feia. És cert que temps enrera hom anava a cercar garballons a Formentor, emperò sempre era gent de Pollença i molt pocs venien de lluny per a una feina de tan mal fer. A més a més, la dona d'En Tambor es deia Catalina Català.

M'escups amb molta ironia
tu, que amb presència confusa,
ningú el teu sexe destria,
perque no ets ombra de hom
ni regalim de medusa

Val més esser papallona
que no plomissó d'aucell.
Jo et podria dir pagell,
però no ets ni escuma d'ona.
Jo et podria dir fuell
i ni ets fum de tafona.

(1661/Port Poll.)

Un punt llarg i un punt rodó,
ja ho duc 'xí com ho duia;
poré dir per onsevuia
que mai 'via tengut sa güia
tan aprop d'es gorrió.

(1663/Inca)

No puc cantar que no bega,
o que no mengi un confit.
He cantat tota sa nit,
tenc una set que m'aufega.

(1664/Andraitx)

Oques havien d'esser,
grosses del tamany d'un bou,
i devien fer cada ou,
com a pinyes de pi ver.

(1665/Inca)

Pegau si voleu pegar,
que jo vos empararé ses bales;
que jo duc ses corretjades
d'aquelles entorcillades
de mercader català.

(1666/Inca)

Per tocar bé sa guitarra,
hi ha que tenir bon sentit
i sebre remenar es dits
de sa mà dreta i s'esquerra.

(1667/Manacor)

1661- És la contesta d'un que es deia de malnom papallona. Var.: "(10)

Tu pretens esser fuell/(11) i no ets fum de tafona" (Pollença)

1663- Si alguna cançó hom atribueix a En Tambor és aquesta. Sembla ser
que una noia li cusí un botó estant ell amb els calçons posats i com
a agraïment, ell li féu aquesta glosa. Var.: "M'han aficat eu botó./
El torn du així com el duia./I ho diré per onsevuia/que mai 'via
tengut l 'güia/tan prop d'eu meu gorrió" (Port Poll.)

1664- Var.: "(4)dormiré amb la pastelera" (Andraitx)

-Si veniu de Felanitx,
no heu trobat una somera,
duent sa cova darrera,
de devers un any i mig?

-Un ase acab de trobar
que mos demana de noves,
que amb això de fer gloses
nengú mai m'ha fet callar.

-Pus mai me torn jo posar
amb bèsties que no conec;
perque ara una me'n bec
que p'es coll no em pot passar.

(1668-70/Felanitx)

Saps quin combat vai tenir
per damunt aquelles sales,
bé em tiraven de bales
i no em pogueren ferir.
I tot Alaró va venir
a veure'm batre les ales,
i jo sempre vai trobar escales
i portells per on sortir.

(1671/Port Poll.)

Sa guiterria està borratxa
i es qui la sona també;
ses dones d'es meu carrer
pateixen totes de mal de panxa.

(1672/ANDraitx)

1665- És la resposta d'un glosador a la demanda d'un pagès que volia
saber si el Bon Jesús, quan anava pal món, guardava oques.

1666- Var. a Gin.369 p.73 vII.

1668-1670-Vegi's la 1649. Var. a Gin.15 p.187 v IV.

1671- Atribuïda a Madó Teresa Roqueta. Var.: "(4) de bones i de males"

(Pollença) i a Gin.728 p.389 vII. També Gin.3 p.95 v IV.

1672- Var.: "(4) duen totes mala ratxa" (Inca).

Sa xeneta té sa cova
com un tronc de romaguer,
i si el pot aplegar bé
an es poi de can Roser
no li quedarà cap ploma.

(1673/Santanyí)

Segons que vol dir, segons,
què vol dir jo t'ho diré:
si vols que et faci un paper,
m'has de donar deu vellons,
i per no anar de qüestions
els-e m'has de dar primer.

(1674/Port Poll.)

Si dius que no sé cantar
ja n'aprendré qualche dia;
eu mestre que m'ensenyà,
quan començà no en sabia.

(1675/Port Poll.)

Si jo cantant i fent gloses
poria curar eu meu mal,
en menos de dues hores
me posaria cabal.

(1676/Port Poll.)

Si jo fent gloses podia
pagar un arrendament
maldament s'any fos dolent
jo an es senyor bestreuria.

(1677-Es Molinar)

-Si ses beies d'un beier
en es cul se t'aferrassen
i a sa casa foc calassen
i sa dona te forçassen,
a on 'niries primer?

-Jo no he estudiat mai
i ja sé com m'arreglaria:
saps a on primer aniria?
a defensar mon trebai:
seria lo més necessari.

(1678/Es Llombards)

Si te vols posar a fer gloses,
t'has de treure ses sabates;
tu corrents i jo de grapes,
encara te vui gonyar.

(1680/Sa Pobla)

1673- La digueren d'un glosador que es deia Xeneta abans de començar un combat.

1677-Var.: "(2)pagar eus meus arrendaments/(3)anc que fossen anys dolents,/(4) an eus senyors bestreuria" (Port Poll.) i a Gin.323 p.69 VII.

1675- Var. a Gin.230 p.64 VII

1678- Var. a Gin.330 p.70 VII

Una glosa acomodada
de quatre mots està bé;
de cinc i de sis també
i de set ja és codolada.

(1681/Port Poll.)

Vivim dins una barraca
de tot lo món apartats,
més contents i conformat
que asseguts a la butaca
vegent una funció maca
en es Líric de Ciutat,
desitjós d'haver arribat
an es Morro de sa Vaca.

(1682/Sa Pobla)

Visca el senyor enginyer
que és don Toni Parietti,
no fa tutis ni treseti
ni malgasta cap dobler.

(1683/Sa Pobla)

-Vols-me dir a on ets nat
o de quin pare n'ets fii?
-Jo som nat a Son Setrill,
dins Búger batejat
i som estat engendrat
d'una rata i un conii.

(1684/Pollença)

Vols que et diga, Catanyet,
sa vida d'un glosador?
si un dia té maror
s'altre s'escanya de set.

(1685/Sa Pobla)

-Vós que sou En Calafat,
homo de Déu i crestià?
Ara m'han 'cabat de contar
que la paret que vostè fa
quan ha acabat un cap,
l'altre ja està per tombar.
-La paret està ben forta.
Si no ho creu ho pot mirar.
Aquesta paret reinarà
tot eu temps que existirà
aquesta illa de Mallorca.
I, si cau, poc li importa,
que vostè no ha de pagar.

(1687/Pollença)

1681- Var.: "1) les gloses acostumades" (Sa Pobla) i a Gin. 339 p.70 VII.

1685- Var. a Gin. 346 p.71 VII i a Gin. 376 p.73 VII.

1687- A Pollença atribueixen la pregunta a En Costa Llobera(!)

-Vós que sou en Planiol?

-Molt m'ho diuen de vegades;
he vengut feines deixades,
fetes i de començades,
per veure vostè què vol.

-Jo en sentir glosadors nous
tot d'una els alç bandera.
No n'hi ha cap de bugadera
que de vós donàs cinc sous.

-Si jo vai brut per aquí,
és degut a la pobresa,
i a vós vos ve la riquesa
de com vàreu fer la presa
dins l'hort de Getsemaní.

(1689-91/Pollença)

-Vós que sou en Poniol?

-Molts m'ho diuen de vegades
i he vengut feines deixades
de fetes i començades,
per veure vostè què vol

-I això és la vostra dona?

-Això és el meu diamant
amb qui me colc cada vespre,
i no trob de més honesta,
ni a la Seu dia de festa,
per molt que estigui mirant.

(1692/Pollença)

1689- Sobre aquesta famosíssima i intrincada cançó intentaré donar compte de les moltes versions que he sentit i llegit. En principi, En Planiol, que com es pot veure a la 1692 també li diuen Poniol, va ser un glosador que segons Alcover (1909: p.193) a manera d'una contarella, diu va néixer a Esporles i va tenir gran fama. Com En Tià de Sa Real, va patir acusacions de bruixeria i, tot seguint l'explicació de l'Alcover, la 1692 és la versió de l'entrevista que mantingué amb els inquisidors. La 1691 és tanmateix la versió d'una pretesa entrevista amb l'alcalde que, segons expliquen, el va tancar en sentir les gloses (fet del tot contrari a la versió de l'Alcover on En Planiol rep a més a més de la llibertat, "una doblereteta"). Anem per les variants: Per a la primera, la 1689, hom pot consultar Gin.350 p.71 VII i el recull ja citat de l'Alcover. Per a la contesta, la 1690-91, "-En veure tafoner nou,/ posau foc a la caldera./No hi ha cap bugadera/ que de tu donàs deu sous./-La brutor que duc en mi,/ la duc amb

molta noblesa;/ no com vostè la riquesa/ de quan vàreu fer la presa/
dins l'hort de Getsemaní" (Port Poll.). Aquesta contesta només l'he
trobad a Pollença i no al Ginard i enlloc més tampoc i la major
part de les vegades atribuïda a En Poniol, que, em contaven va ésser
un glosador pollencí. Molt possiblement doncs, aquesta resposta s'ha-
gi contruït a Pollença al damunt d'un fet real que aprofità la llegend-
da del vell Planiol.

Això no vol dir tanmateix, que la versió 1692 no figuri dins la
memòria pollencina; ben al contrari, més de cinc vegades l'he senti-
da dins aquest terme i amb variants que no es diferenciï gaire de
les de Gin. 350 p.71 VII i Gin. 2074 p.396 VIII, així com la que deiem
de l'Alcover al seu recull rondallístic.

Les tres gloses que segueixen parlen també d'aquest glosador.

-Si ho val, no ho val, massa ho val.

A tu t'hi enviaré;

ja diràs a ma muller

que dins Inca En Poniol té

cortanes dins un celler,

dos dies bons i un de mal

(1693/Pollença)

-Si vessis eu teu marit

que està gat dins un celler

i t'ha venut ton creuer

de dur pel coll beneït!

(1694/Pollença)

Aquest pic li ha feta falta

si és el suc que li ha fet fer;

si m'ha venut el creuer,

ja me'n comprarà un altre.

(1695/Pollença)

1693- Com hom haurà pogut veure de seguida, aquesta glosa pertany al mateix grup mètric a què fa referència la nota 155. Són una sèrie de cançons que el P. Ginard atribueix a En Serral. A la versió de Gin. 2936 p.174 vI es pot veure millor aquesta característica mètrica tot i que forçant les sinalefes, poguéssim donar la mesura heptasil·làbica. Jo però no ho crec així. Una altra versió, a Gin. 297 p.295 vIII, respecta com les anteriors, aquest primer vers, que essent fàcil variar-lo, fa pensar que va ser aquesta forma l'original i que per a la seva conservació va gaudir d'un ritme o una tonada molt i molt marcada o característica.

Pel que fa als dos següents, hi ha moltes facècies d'arreu que contenen de l'home que per provar la dona, fa una malifeta i aquesta li escusa, li dóna la raó o assegura que ja ho repararà i sempre a un

-Porqueret què fas aquí
amb lapellissa abrigada?

-Men una truja trabada,
un porc i un porcellí.

- Eu temps que seràs porquer
no duràs sinó pellissa
aniràs descalç a missa
i no avançaràs cap dobler.

-L'amo, no sortiu furiós
quantra eus porquers!
Guany més amb lo verro només
que vós en tot l'any.

-Jo voldria que posassen
eus teus budells a un torn
i que t'arrossegassen
de cap a cap de món

-Eus trebais serien grossos,
emperò no en faria cas
sols que un metge me curàs
de polvos dels vostros ossos.

(1696/Port Poll.)

missatger, com ara aquí: la 1693 és En Planiol qui parla a un mitjancer, la 1694 és aquest últim parlant a la dona d'En Planiol i la 1695 és la resposta d'ella.

1696- Aquesta és la versió més llarga que he sentit d'aquesta facècia tan popular a Mallorca. De cap de les maneres vol això dir que sigui aquesta més verossímil que les altres. Ben al contrari, les dues darres quartetes pertanyen a un altre diàleg o combat. Vegi's així aquest variant: "-Voldria que t'encalçàs/ un bou amb unes grans banyes/ i llavò que et travessàs/cos, lleu, fetge i entranyes./-Mos trebais

serien grossos, però no en faria cas, /sols que un metge me curàs/de polvos fets d'eus teus ossos" (Port Poll.).

Per a la primera part n'he sentit la següent variant: "Al.lotet, què fas aquí/ amb la capeta abrigada?/-Guardo una truja trabada,/ un porc i un porcellí" (Pollença) "Porqueret de sa pellissa,/ es temps que seràs porquer,/ no guanyaràs cap dobler/í aniràs descalç a missa" (Santanyí). Des d'un punt de vista tradicional, segons l'Alcover (1909: p.227) el diàleg és el mateix (fora les dues quartetes finals) i l'atribueix a En Tià de Sa Real. Sense massa variants, hom la pot també trobar a Gin. 648 p.187 VII.

-La jove, que sou d'Artà?

-No, jo som de Santanyí,

si tot vos era camí

m'hi poríeu 'companyar.

-Mai som estat a tal banda,

creis-me que hi voldria anar

i que no me n'hagués de tornar

que no em deixàsseu tocar

d'es rebosillo la randa.

-Jo primer consentiria

morísseu crucificat,

de mans i peus enclavat,

veiam qui us desclavaria.

-Oh jove, si vós voleu,

jo ja estic aconhortat

de morir crucificat,

de peus i mans enclavat,

si vós me serviu de creu.

(1698-1701/Pollença)

1698-1701- Aquest diàleg es produí durant les festes de la Vuitada de Lluç que es celebraven a Escorca pel dia nou de setembre. Si això que em digueren és cert, aquest diàleg té una antiguitat d'uns cent anys. La portà a Pollença la jove, aleshores, Madó Teresa Roqueta, dels molins de Llinars, que també hi havia anat per glosar. A una altra versió, em sembla que més corrompuda, i al Port Pollença, trobem:

"-Jove, vós que sou d'Artà?/-Sí (sic), jo som de Santanyí./ -A tal banda no he estat./ Amb vós hei voldria anar,/ si em donaven en ser allà,/ sopar i llit per romandre;/ i si em deixàsseu tocar/ del rebosillo la randa./-En tots els anys que jo tenc,/ ningú m'havia parlat/ amb tan poca cortesia:/ jo primer consentiria/ de morir crucificat/ de peus i mans enclavat,/ com Jesús fill de Maria./ -La jove, si vós vo-

-Com que ets fadrina i xapada,
amb tu no hi vui discutir;
perque al cap i a la fi,
sempre tu podries dir
que jo t'he maltractada.

-Xapada per naturalesa
en som, no et puc contradir,
perque la dona és així;
però tu, siguent fadrí,
tens el mal d'arriesa
i el de beure massa vi.

(1702-03/Pollença)

Jo n'he vengut de Ciutat,
a fer gloses a Sineu,
però lo que me sap més greu:
que el contrari és xapat.
-Si el contrari n'és xapat,
ho és de naturalesa;
però del mal d'arriesa
cap metge mai n'ha curat.

(1704/Pollença)

leu,/ faré vostra voluntat/ de morir crucificat/ de peus i mans enclavat,/ si vós me serviu de creu."

1702-4- Dues versions ja molt diferenciades de la mateixa facècia: el noi li diu a ella que té un xap i que no es pot doncs amb ella discutir, i ella li respon tractant-lo de ruc o bevedor. Hi ha moltes variants: "-Jo n'he vengut de Sineu/ per compondre aquest glosat,/ però me sap molt de greu/ que el contrari n'és xapat./-Si el contrari n'és xapat..." (Pollença); "-Jo som vengut de Sineu/ per glosar a dins Ciutat,/ sa cosa que em sap més greu/que es contrari és cliveiat/-Si el contrari és clivellat/..." (Andraitx); "Jo som vengut de Sineu/ per anar a glosar a Ciutat/..." (Santanyí). Per a d'altres variants, Gin.294 p.68 vII i Gin.746 p.390 vII.

1703- DCVB (sv) 'arriesa'.

-Vós que seríeu la filla
del Mestre Josep Vivó,
d'aquell que té tremolor
que quan dorm sempre somnia?
-Sí que heu som la seva filla
per defensar-lo si perd;
que hei veu més ell quan somia,
que vós quan estau despert.

(1705-6/Port de Poll.)

Si el pern del món se rompia
com el tornarien fer?
-Aquell que va fer el primer
el segon també el faria.

(1707/Port Poll.)

-El qui demana dos pans
i li dónes un i encara,
-desgraciada de mare
que cau viuda amb molts d'infants.

(1707/Llubí)

-Si ta mare se moria
i jo em tornàs casar,
-vos hauria de cuidar
així com millor sabria.

(1708/Sa Pobla)

-Ses al.lotes d'es poble ploren
d'alegria, pena i rabi
perque tenen una gabi
que tots els aucells hi moren.
-Tendries un gran conhort
emplear sa gàbia meva,
però no és ganància teva
posar-li viu i treure'l mort.

-Jo tenc una beia nova
que a ningú mai ha servit.

Si tu volies anit
la te donaria a prova.

-I jo un redol d'aritges
que ha mester un bon conró;
i com no té senyor,
si tu vols cultivar-ló,
posant-hi tu sa llavor,
seria s'esplet a mitges.

(1709-12/Sa Pobla)

1705-12- Aquest conjunt hi és aquí aplegat puix que per les coses que em contaren, per un cap i l'altre, tot arribava a tenir relació. En principi diré que la 1705-6 és una glosa conegudíssima i atribuïda a molts de glosadors com ara veurem. Per a En Moll, a la introducció que fa al cançoner del P. Ginard, és, sense cap mena de dubte, del glosador menorquí Josp Vivó. Per les versions que he recollit: "(2) de l'amo

En Pep Porró" (Pollença); "(2) de l'amo En Jordi Bruió" (Port Poll.); "(2) d'En Rosetes d'Alaró" (Port Poll.); "(2) d'un tal Roses d'Alaró" (Pollença); "(2) d'En Tomeu de S'Arracó" (Andraitx); "(2) d'En Toni Vivó" (Sa Pobla) i encara, a Gin.351 p.71 VII : "de l'amo En Jordi Corró".

Aquest glosador havia de fer combat amb un altre però es trobava malalt. La seva filla, protagonista de 1706, i de les contestes de 1707, 1707b i 1708, així com de les 1710, i 1712, va voler anar per comptes de son pare qui, creient que la jove no sabia sortir-se de les seves propostes (1707-08b, segons diferents versions, va haver d'accedir davant les ràpides solucions d'ella.

La 1705-06 és la glosa amb què començà el combat entre ella, substituint son pare i el contrari que, segons el que es des pren del diàleg 1709-12, havia de ser fadrí i jove com ella.

La verossimilitud de que tot això hagi estat així de rodó és nul·la.

Pel que fa a les variants: "(1) Vós que sou la seva filla" (Port Poll.); "(3) que sempre té tremoló" (Pollença), pel que fa a 1705-6.